

Rudus Sääksjärvi, YVA-selostus. Mielipiteet

Sipilän alue

Yhteensä 21 hlö Sipilän alueen vakituksia asukkaita + 1hlö perheineen kesäasukkaita

E

Vastustan ehdottomasti. Perusteita on jo esitetty riittävästi pilaamaan Sipilän alueella asuminen. Vastaavat hankkeet tule viedä huomattavasti kauemmaksi asutuksesta.

H

Alue ei sovellu suurimuotoiseen kiviaineksen ottotoimintaan....

Alueen virkistyskäytössä keskityttiin kesän toimintoihin, jolloin on todellakin hyvin vilkasta. Mutta myös talvella alueella risteilee kone- ja suksivoimin tehty latuverkosto, joka yhdistyy Pirkkalan latuverkoston ja Lempäälän kunnan muuhun latuverkoston. Myös polut pitkin metsäaluetta ovat esim koiranulkoiluttajien käyttämät talviaikana ja nykyisin myös järjestetyt koululaisten ja muiden ryhmien lumikenkä retkeilyt ovat suosittuja.

Selostuksessa on vähätelty hankkeesta aiheutuvia haittoja luonto- ja virkistyskäyttöön, lähialueen asutukselle, ihmisten terveydelle ja turvallisuudelle.

Arseenin todennäköiseen esiintymiseen alueella on suhtauduttu hyvin ylimielisesti ja näytteenottomenetelmät,- määrät ja syvyydet ovat ala-arvoisia.

Erilaisen melun, pölyn, värinän ja päästöjen vaikutukset ja aistimukset on esitetty vähättelevästi, eikä muiden louhosalueiden (paljon pienempien) ihmisille, luonnolle, eliöstölle ja koko elinympäristölle aiheutuvista negatiivisista kokemuksista ole selostuksessa mitään kannanottoa.

Edelleen olen sitä mieltä, että ainoa oikea vaihtoehto on VE0

I

Melu, pöly, ihanat luonnon polut, lasten turvallisuus, kasvillisuus ja arseeni. Tässäpä näitä perusteita eli ehdoton Vaihtoehto VE0.

K

Sipilän alueen asukkaana vastustan hanketta ehdottomasti sen kaikkien haittavaikutusten vuoksi. Haluan esittää seuraavat kommentit YVA selvityksestä:

1. Haittavaikutukset selvityksessä on aliarvioitu ja/tai arviointimenetelmät eivät pysty riittävän hyvin kuvaamaan haittojen todellista vaikutusta. Erilaiset luonnon ilmiöt kuten tuuli, lämpötila ja pystysuuntaiset ilmavirtaukset muuttavat oleellisesti arvioituja haittoja kuten pölyn kulkeutumista ja äänen kulkeutumista. Yhteenvedona voi sanoa että selvityksessä on käytetty haitta-arviointeihin tietokone simulointeihin perustuvia menetelmiä jotka eivät ole riittävän luotettavia näin monimutkaisten ja monitahoisten asioiden analysointiin. Tietokonemalleissa on liian paljon oletuksia ja yksinkertaistuksia minkä vuoksi niiden luotettavuus on pieni.
2. Haittavaikutuksien arvioinnissa pitää olla mukana myös todellisia mittaustuloksia vastaavanlaisista laitoksista jotta erilaisten tehtyjen tietokonemallinnusten tulokset voidaan todentaa.
3. Meluarvioinneissa ei voi käyttää ainoastaan keskiarvoihin perustuvista tietokonelaskelmista saatuja dB arvoja. Murskaamon ja erilaisten työkonien ja kuorma-autojen dieselmoottorien melussa on paljon matala-taajuuksista melua joka kuuluu

ja kulkeutuu pitkälle. Tämän matala taajuisen melun vaimentaminen on vaikeaa. Vaikutusten arvioinnissa on ehdottomasti käytettävä melun taajuuskaista analysointia ja laskettava maksimi tilanteita eikä keskiarvoja.

4. Haitta arvioinneissa ole otettu kunnolla huomioon suunnitellun louhoksen korkeusasemaa. Koska louhos sijaitsee korkealla niin esim. melu tulisi kuulumaan kauas. Sääksjärven taajamassa olevat kerrostalot sijaitsevat korkealla mäellä. Tästä johtuen niiden asukkaat tulevat kärsimään melusta huomattavasti arviointia enemmän. Myös pöly ym. ongelmat kulkeutuvat louhokselta tämän vuoksi pitkälle.
5. Arseenin esiintymisestä louhosalueella ja erityisesti pintakerroksia syvemmillä ei ole tutkittu arvioinnissa kunnolla.
6. Hankkeen aiheuttaman raskaan liikenteen synnyttämiä liikenteen melu ja vaaratekijöitä vähätellään selvityksessä ja niihin ei ole paneuduttu kunnolla: Mielettömästi lisääntyvän raskaan liikenteen aiheuttamat ongelmat kohdistuvat sekä Sääksjärventielle että koko Sääksjärven taajamaan. Kevyen liikenteen turvallisuuden takaamiseksi ei esitetyt suoja- / keskikorke ratkaisut riitä. Näin valtavalla raskaan liikenteen määrällä tarvittaisiin kunnolliset eritasoratkaisut riittävän turvallisuuden takaamiseksi.
7. Arvioinnissa ei esiinny yhtään todellista hanketta puolustavaa asiaa
Hankkeen selvittelyä ei ole syytä jatkaa vaan se on lopetettava välittömästi koska hankkeen vaikutukset ovat erittäin negatiiviset ei pelkästään Sipilän alueen osalta vaan hanke vaikuttaisi kaikkien Kuljun ja Sääksjärven taajamien asukkaiden päivittäiseen elämään elämisentasoa heikentävästi kaikilla eri mittareilla mitattuna.

M

Tämän suuruusluokan louhoshankkeen tuominen Lempäälän kuntaan alueelle, jossa asuu viidennes kunnan väestöstä, on jo lähtökohdiltaan sivistysvaltion toimintaperiaatteiden vastaista. Suomi on laaja maa, jossa toimintaan sopivaa kallioainesta löytyy järkevien matkojen päästä alueilta, joissa siitä ei ole juuri kenellekään häiriötä. Seuraavissa kommentteissa raportissa esitetyt väitteet punaisella kursiviteksillä ja vastineet mustalla normaalityylin tekstillä.

Sivu 6: "Kiviainesten ottotoiminnan keskittäminen isolle alueelle useiden pienien alueiden sijasta helpottaa myös toiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten hallintaa."

Useilla pienillä alueilla haittavaikutukset ovat lyhyempikestoisia ja häiritsevät huomattavasti pienempää määrää / eivät häiritse ketään. Isosta toiminnasta varsinkin asutuskeskuksen välittömässä tuntumassa, tämä hanke häiritsee suoraan n. 3500 ihmistä, jokaisena päivänä.

Sivu 8: "Louhinta-alueen välittömässä läheisyydessä ei ole järviä, lampia tai jokia. Lähimmät järvet ovat: Kaitajärvi, Matojärvi, Raja-järvi, Ammejärvi, Kortejärvi ja Sääksjärvi." Alueen välittömässä läheisyydessä on yllämainitut järvet. Noin kilometrin etäisyys tämän kokoluokan hankkeessa kuuluu välittömään läheisyyteen.

"Hankkeen johdosta ei ole tarvetta muuttaa maakunta-, yleis- tai asemakaavoja. Hankkeen toteuttamisella ei siten ole kaavoituksellisia esteitä."

Lempäälän kunnan ympäristöjaoksen kokouksen pöytäkirjan 18.1.2011 mukaan alueen kaava ei ole ajan tasalla eikä vastaa nykyhetken tarpeita. Näin ollen väite, ettei hankkeella olisi kaavoituksellisia esteitä, ei pidä paikkaansa.

"Sen sijaan Läntisen oikoradan jatkosuunnittelussa saattaa ilmetä tarve sijoittaa rata hankealueelle (yksi radan sijoitusvaihtoehdoista). Tämän johdosta jatkosuunnittelussa on otettava huomioon kiviainesten ottotason optimointi tulevan ratahankkeen kanssa"

Mikäli ratahanke on tulossa hankealueelle, estää murskaamohanke ratavaihtoehdon toteuttamisen, sillä toiminta jatkuisi vuoteen 2042 asti, jolloin radan pitäisi olla jo olemassa.

"Sekä logistiikkakeskus että järjestelypiha saattavat siis tarkemmassa suunnittelussa sijoittua hankealueelle tai sen läheisyyteen, jolloin on mahdollista, että kiviaineshanke on otettava tarkemmin huomioon jatkosuunnittelussa."

Asia voidaan tässä vaiheessa huomioda erinomaisesti toteuttamalla vaihtoehto VE0, hanketta ei toteuteta. Näin ollen ei luoda estettä toteuttaa yhteiskunnallisesti tärkeitä asioita. Yksityisen ulkomaalaisen yrityksen etu ei saa mennä kansallisten tavoitteiden edelle.

"Tällä hetkellä ei kuitenkaan ole tiedossa esteitä kiviaineksen ottohankkeen toteuttamiselle, kun hankkeen ottotasojen suunnittelussa otetaan huomioon väylien suunnittelutasot."

Koska maakuntakaava ja muu kaavoitus on keskeneräinen, ei tällaista hanketta voida toteuttaa, joka estää näiden kansallisesti tärkeiden hankkeiden toteutumisen tulevaisuudessa. Myös Lempäälän kunnan kaavoituspäällikön mukaan alueen kaava on vanhentunut.

"Haitallisia vaikutuksia voidaan lieventää mm. katujen päällystyksellä ja liikennejärjestelyillä."

Lempäälän kuntalaisena en halua osallistua veroeuroillani ulkomaalaisen yksityisen yrityksen liiketoiminnan edistämiseen teiden päällystysten kustannusten maksumiehenä. Ruduksen edustajan mukaan kyseiset kustannukset tulevat kuitenkin kunnan maksettaviksi, joten hankkeesta ei kuntalaisten kannalta ole tässäkään mielessä muuta kuin haitallisia tekijöitä.

"Mahdollinen toimenpide turvallisuuden parantamiseksi voisi olla niin sanotun keskisaarekkeellisen suojatien rakentaminen Kannistontien ja Sääksjärventien risteykseen. Suojatiesaareke pakottaa ajoneuvot hidastamaan liittymään saavuttaessa ja jalankulkijat voivat ylittää tien kahdessa vaiheessa."

Keskisaareke ei ole ratkaisu ongelmaan. Yleisestikin keskisaarekkeet ovat lähinnä vaaratekijä liikenteessä, sillä keskisaareke antaa autoilijalle oikeuden ajaa risteyksen läpi tapauksessa jossa jalankulkija on ylittämässä toista kaistaa kohti keskisaarekettä. Näin ollen keskisaareke vain lisää onnettomuusriskiä autoilijoiden asenteiden takia. Mikäli hanke toteutetaan, täytyy Rudus Oy määrätä rakentamaan omalla kustannuksellaan alikulkutunneli risteykseen.

Sivu 9: "Hanke vaikuttaisi alueen virkistysmahdollisuuksiin heikentävästi. Tärkeä osa Birgitan polun virkistysarvoa on nykyään sen tarjoama luonnonrauha ja hiljaisuus. Hankkeen myötä osa tästä rauhasta katoaa, sillä hankealueelta kuuluu melua, joka kuuluu lähialueelle."

Hanke vaikuttaisi alueen virkistysmahdollisuuksiin poistaen mahdollisuudet täydellisesti.

Luonnonrauha ja hiljaisuus alle kilometrin etäisyydellä murskauslaitoksesta, joka toimii 6 – 22 jokaisena arkipäivänä, poistaa käytännössä täysin alueen virkistysarvon. On vähättelyä sanoa, että osa rauhasta katoaa, tapauksessa jossa koko rauha katoaa täydellisesti.

"Vaikka lähiympäristön asuinrakennusten melutaso jää alle ohjearvojen, melun lisääntyminen saattaa heikentää asuinalueiden viihtyvyyttä."

On väärin sanoa "saattaa heikentää". Melun lisääntyminen heikentää asuinalueen viihtyvyyttä täydellä varmuudella.

"Liikennemelusta poikkeava ajoittainen louhintamelu saatetaan kokea häiritsevänä, vaikka liikennemeluun olisi totuttu"

Kello 6 – 22 toiminnassa olevan murskauslaitoksen tapauksessa on vähättelyä puhua ajoittaisesta louhintamelusta. Oikea termi on puhua kokoaikaisesta louhintamelusta. Kyseinen melutyyppi on erittäin häiritsevää, varsinkin kaivinkoneilla tehtävästä rikotuksesta tuleva voimakas impulssimelu. Tämän melun määrä olisi oltava sellainen, jota ei asuinalueille asti kuulu. Tämän laitoksen tapauksessa tähän ei missään

olosuhteissa tulla pääsemään. Tämän vuoksi ainoa vaihtoehto suunnitelmalle on vaihtoehto VE0, hanketta ei toteuteta. Kuten allaolevassa linkissä on mainittu, häiriö ylittää suurena todella pitkälle: <http://www2.ylojarvi.fi/Dynasty/kokous/KOKOUS-1352-33.HTM>

"Ekvivalenttien melutasojen lisäksi tulee huomioida melun häiritsevyys. Rikotuksen ja porauksen hetkelliset enimmäistasot L_{Amax} 55 dB voivat ulottua louhinnan aikana 1000-1100 metrin etäisyydelle."

"Asukkaille ei aiheudu terveyshaittaa pölystä tai haitta-aineista, kuten arseenista, mutta erityisesti liikenteen aiheuttama katupöly voi aiheuttaa viihtyvyyshaitta."

Yllä olevaa väitettä ei ole tutkittu tarpeeksi. Ei voida esittää väitettä totena, mikäli sille ei ole todellisia perusteita.

"Raskaan liikenteen lisääntyminen asukkaiden käyttämällä teillä lisää turvattomuutta. Raskas liikenne heikentää asukkaiden elinoloja ja erityisesti lasten liikkumismahdollisuuksia. Merkittävin ongelmakohta syntyy Kannistontien ja Sääksjärventien risteykseen, jonka yli kulkee kevyen liikenteen reitti."

Tämä pitää paikkansa. Turvattomuus lisääntyy huomattavasti. Kyseiseen risteykseen tullaan rautatiesillan yli kohtuullisen jyrkkää alamäkeä, jonka päässä on T-risteys. T-risteyksessä on suoraan jalankulku/pyörätie. Varsinkin talvella kyseinen alamäki on lähes koko ajan erittäin liukas, ja nykyäänkin useita kertoja talvessa joku ajaa T-risteyksen pitkäksi. Rekkarallin alettua on todellinen riski, että rekat ajavat risteysosan pitkäksi ja samalla jyräävät kohdalle sattuneen jalankulkijan.

"Hankealueen kallioperästä on otettu useita näytteitä arseenipitoisuuksien tutkimiseksi. Samalla tutkittiin myös muiden alkuaineiden pitoisuuksia. Tehtyjen pitoisuusanalyysien perusteella hankealueen arseenipitoisuudet ovat alhaisia, joten lähtökohtaisesti suunniteltu kallion louhinta ei aiheuta arseenista johtuvia haittoja ympäristölle."

Näytteitä on otettu alueeseen nähden aivan liian vähän, ja ainoastaan pintakerroksista. Kyseisen kokoisella alueella on erittäin suuri todennäköisyys löytyä huomattavan suuria pitoisuuksia. Pirkanmaa on todettu eri tutkimuksissa hyvin arseenipitoiseksi alueeksi, ja on äärimmäisen epätodennäköistä, että suunnitellulla louhosalueella sitä esiintyisi vähemmän kuin Pirkanmaalla yleensä.

Sivu 11: "Hankkeen toteuttamatta jättäminen johtaa ajan mittaan siihen, että vastaavanlaista isoa tai useampia pieniä kiviainesten ottopaikkoja etsitään lähiseudulta kiviainestarvetta tyydyttämään. Sama koskee myös kierrätyskiviaineksen käsittelyä. Tällöin myös oton vaikutukset siirtyvät muualle. Vaihtoehtoja 1–4 haitallisempi vaikutus syntyy, jos ottoalue sijoittuu ympäristön ja ihmisten kannalta herkempään paikkaan ja/tai kauemmaksi käyttökohteista."

Näin myös pitäisikin tehdä, etsiä lähialueita ottopaikkoja, jotka eivät häiritse, ja vaikutukset siirtyisivät alueille, joissa niillä ei ole niin suurta merkitystä. Tämä suunnitelma on suunniteltu nimenomaan ihmisten kannalta kaikkein herkimpään paikkaan, vaikutukset koskevat suoraan viidesosaa Lempäälän väkimäärästä.

"Luonnonsuojelualueilla ja taajamien ulkopuolisilla virkistysalueilla on tiukempi 45 dB päiväajan ohjearvo. Selvitysalueen lähistöllä olevalla Birgitan polulla ja läheisellä Ammejärven laavulla on tietyissä vaiheissa yli 45 – 55 dB melutaso."

Tässä tietty vaihe tarkoittaa hankevaihtoehdosta riippuen 15-30 vuotta, 5 päivää viikossa, kello 6 –22. Käytännössä Birgitan polulla ja Ammejärven laavulla on 100% arkipäivien ajasta määräykset ylittävä melutaso.

Sivu 12: "Mikäli tärinän ohjearvoja ei ylitetä, ei ilmanpaineaallosta normaalissa avolouhinnassa ole yleensä haittaa rakenteille."

Millä taataan, etteivät tärinän ohjearvot ylitä ja ilmanpaineaallot pysyvät koko toiminnan ajan tasoissa, jolla haittaa rakenteille ei tulisi. Raportissakin todetaan: "Vaikka räjäytyksien aiheuttamat rakenteiden heilahdusnopeudet eivät olisikaan lähellä

rakenteiden vaurioriskialuetta, räjäytystärinä on usein koettu häiritseväksi kilometrienkin etäisyydellä. Karkeasti voidaan kuitenkin arvioida, että räjäytyksien tärinähäiriöalue ulottuu selvitysalueesta noin 2-3 km etäisyydelle.” 2-3 kilometrin etäisyys tarkoittaa käytännössä koko Sääksjärven aluetta.

”Hankealueen ulkopuolella on kalasääksen pesäpuu, jossa keväällä 2010 oli kalasääksipari valmistelemassa pesintää. Kalasääksiparin pesintä saattaa häiriintyä melun johdosta. Merkittäviä haitallisia vaikutuksia kohdistuu Perimmäisen purolaaksossa oleviin maakunnallisen kohteen arvoiseen luonnontilaiseen louhikkouomaan ja tervaleppäkorpeen. Hankealueella sijaitsevat paikalliset luontokohteet häviävät. Hankealueeseen rajoittuvaan lehtopurolaaksoon kohdistuu Rajajärventien leventämisen yhteydessä vaikutuksia. Vaikutukset lintudirektiivin ja luontodirektiivin mukaisiin lajeihin vaikuttavat itse hankealueella esiintyviin lajeihin siten, että elinympäristöjen hävitessä alueelta lajit siirtyvät muualle.”

Yllä olevassa kappaleessa todetaan hankkeella olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia maakunnallisen kohteen luontoon. Tämäkin kertoo hankealueen olevan myös luonnon kannalta hyvin herkällä alueella, ja olevan toteuttamiskelvoton.

Sivu 13: ”Jos infrahankkeiden rakentaminen alkaisi ennen kiviaineshankkeen VE1:n/VE3:n päättymistä, eli 30 vuoden sisällä, olisi hankkeilla merkittäviä yhteisvaikutuksia. Rakentamistöiden aikainen melu, liikenne ja pöly vaikuttaisivat laajalla alueella ja todennäköisesti myös kiviaineshankkeen vaikutusalueella. Myös vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen olisivat suuria. Alueen virkistyskäyttöinen merkitys saattaisi supistua olennaisesti.”

Todennäköisyys kyseisten infrahankkeiden alkamiseen 30 vuoden sisällä on äärimmäisen suuri. Todennäköisyys merkittävien yhteisvaikutusten syntymisestä on suurempi, kuin että näin ei kävisi. Tämänkään vuoksi hanketta ei pitäisi sallia, varsinkaan kun maakuntakaavan teko on edelleen vaiheessa.

Sivu 14 taulukko: Taulukosta nähdään suoraan, että kaikissa hankevaihtoehdoissa ihmisten elinolot ja viihtyvyys saavat runsaasti kielteisiä vaikutuksia. Myös monet muut osa-alueista on merkitty tummanpunaisella värillä, runsaasti kielteisiä vaikutuksia. Myönteisiä vaikutuksia ei ole muita, kuin ulkomaalaisen yksityisen yrityksen rahallinen voitto.

”Ympäristön kannalta yksi iso ottoalue on yleensä parempi ratkaisu kuin monta pienempää. Isolla ottoalueella, jossa toiminta voi kestää pidempäänkin, haitallisten vaikutusten ehkäisyyn pystytään pureutumaan tehokkaammin kuin monissa pienissä ja lyhytaikaisissa louhintakohteissa. Myös materiaalien käsittely ja jalostus voidaan tehdä organisoidummin isolla kohteella.”

Sivu 27: Tästä voisi olla samaa mieltä, mikäli iso ottoalue sijaitisi paikassa jossa siitä ei ole ympäröivälle asutukselle häiriötä. Iso ottoalue asutuskeskuksen keskellä, joka vaikuttaa päivittäin tuhansien ihmisten elämään, ei sen sijaan ole millään järkevästi perusteltavissa.

”Purkubetoni on purku- ja saneerauskohteista tulevaa lajiteltua betonia. Betoni koostuu sorasta, vedestä ja sementistä. Kierrätystiili on purku- ja saneerauskohteista tulevaa lajiteltua tiilijätettä.”

Millä taataan täydellisesti, ettei kyseisen purkubetonin seassa ole esimerkiksi asbestia, jonka murskaaminen asutuskeskuksen keskellä vaarantaa välittömästi tuhansien ihmisten terveyden. Tätä ei tarvitse tapahtua kuin yhden kerran laitoksen toiminta-aikana. Jäljempänä sivulla 29 mainitaan: ”Tahallisesta vääränlaisen jätteen tuomisyrityksestä seuraa sen tuojalle määräaikainen tai pysyvä toimituskielto.” Tämä kielto ei auta siinä vaiheessa kun vahinko on jo tapahtunut. Tämän vuoksi toimintaa ei pidä sallia asutuskeskuksen välittömässä läheisyydessä.

Sivu 32: "Toimintaa suunnitellaan ympärivuotiseksi. Lupaa murskaustoiminnalle ja kiviaineksen käsittelylle tullaan hakemaan maanantaista perjantaihin klo 6 – 22 väliselle ajalle. Lisäksi poraukselle haetaan lupaa ma–pe klo 7 – 22 väliselle ajalle ja rikotukselle ma–pe klo 8 – 18 väliselle ajalle."

Pienemmilläkin murskauslaitoksilla on huomattavasti rajoitetummat toiminta-ajat, sekä kalenteriaikoina, että kellonaikoina. Lisäksi nämä rajoitetummat murskauslaitokset sijaitsevat alueilla, joissa niistä aiheutuva haitta rajoittuu pienempään joukkoon ihmisiä. On mahdotonta ajatella, miksi isompi laitos, joka aiheuttaa enemmän häiriötä, kuin pienempi murskaamo, saisi toimia asutusalueen välittömässä läheisyydessä huomattavan paljon pienempiä laitoksia vapaammin. Näillä toiminta-ajoilla aiheutetaan jatkuva häiriö usealle tuhannelle ihmiselle kymmenien vuosien ajaksi.

"Jos lupa mahdollistaa toiminnan ympärivuotisesti, toiminta painottuu kevääseen ja kesään, mutta on kuitenkin suhteellisen tasaista."

Toiminta painottuisi siis aikaan, jolloin muiden murskaamoiden lupaehdoissa nimenomaan rajoitetaan toimintaa, sen ollessa tuolloin kaikkein häiritsevimmillään. Virkistyskäyttö ja lähialueen asukkaiden ulkonaolo painottuu nimenomaan kesäaikaan, jolloin toiminnasta tuleva häiriö maksimoi haittavaikutukset.

"Kiviaineskuljetukset keskittyvät arkipäiviin klo 6 – 16 väliselle ajalle. Pääosa liikenteestä ajoittuu välille 7 – 16 (tai 7–18), kun toimipiste on auki."

Kuljetukset keskittyvät aikaan, jolloin myös alueiden asukkaat liikkuvat eniten, jolloin toiminta vaarantaa liikennettä pahimpaan mahdolliseen aikaan.

Sivu 36: "Maakuntakaavavaikutusten kannalta on merkittävää, mille tasolle hankkeessa kalliota louhitaan, miten kauan louhimistoiminta jatkuu, mihin väylät, logistiikkakeskus ja järjestelyratapiha rakennetaan, milloin niiden rakentaminen aloitetaan ja mitä tasauksia näille hankkeille suunnitellaan. Näistä asioista on tässä vaiheessa vielä runsaasti epävarmuutta, erityisesti vaihemaakuntakaavassa valmisteilla olevien suurhankkeiden aikataulun suhteen."

Koska tällaisten merkittävien kansallisten hankkeiden suunnittelu on kesken ja asioissa on paljon epävarmuutta, ei tällaista yksityisen ulkomaalaisen yrityksen toimintaa voida sallia alueella, mikä vaikeuttaisi tai estäisi tärkeiden kansallisten hankkeiden toteutumisen.

Sivu 50: "Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelman 2030 (Tampereen kaupunkiseutu 2010a) mukaan hankealuetta halkoo kehitettävä viheryhteys ja vieressä sijaitsee uusi tai merkittävästi kehitettävä työpaikka-alue. Viheryhteys on merkitty seuraavaan kuvaan 5.6. vihreällä ohuella viivalla ja työpaikka-alue vaaleanpunaisella paksulla viivalla (nro 36.)."

Toteutuessaan murskaamohanke tuhoaa kehitettävän viheryhteyden täydellisesti. Lisäksi merkittävästi kehitteillä oleva työpaikka-alue kärsii jatkuvasta murskaamolta kantautuvasta kovatasoisesta melusta, joka heikentää lähialueella sijaitsevien työpaikkojen tuottavuutta.

Sivu 51: Kaavat ovat jo kaksi- tai kolmekymmentä vuotta vanhoja. Todellinen kaavoitustarve nopeasti kasvavalla Tampereen lähiseudulla pitäisi selvittää. Lempäälän ympäristöjaoksen 18.1.2011 pöytäkirjasta ilmenee seuraavaa: "Alueen yleiskaavat ovat, kuten selostuksessa todetaan, osin vanhentuneita. Niitä tulee aikanaan muuttaa vastaamaan Pirkanmaan 2. vaihemaakuntakaavan ratkaisuja. Ottaen huomioon merkittävät liikenneväyliä sekä logistiikkakeskusta ja järjestelyratapihaa koskevat suunnitelmat sekä niiden ohella alueelle ja sen läheisyyteen mahdollisesti osoitettava muu maankäyttö sekä alueella edelleen tarpeelliset virkistysreitit ja ulkoiluun soveltuvat alueet, supistaa esitetty hanke huomattavasti kaavoituksen suunnitteluvaraa. Näin ollen on esitetyn hankkeen katsottava merkittävällä tavalla haittaavan kaavoitusta."

Sivu 57: "Hankealue tulee sijaitsemaan hyvin lähellä ohjeellista ulkoilu- ja virkistysreittiä sekä Birgitan polkua ja heikentää reitin virkistys- ja ulkoiluarvoa merkittävästi (Birgitan polku ei tosin ole yleiskaavassa merkitty nykyisen, todellisen maastokäytävänsä mukaan)." Hanke heikentää merkittävästi tärkeän ulkoilureitin käyttömahdollisuutta. Aluetta käyttää virkistyskäyttöön huomattavan suuri joukko ihmisiä, jotka ovat kotoisin huomattavasti laajemmalta alueelta, kuin pelkästään viereisiltä asuinalueilta. Murskauslaitos käytännössä lopettaa kaiken virkistysarvon kyseiseltä reitiltä.

Sivu 59: "Liikenteen olisi mahdollista kulkea kohdealueelta moottoritielle myös Kannistontietä etelään, joko Houkantie tai Kuljun kautta. Molempien reittien välittömässä läheisyydessä on kuitenkin asutusta, joten kulkeminen niiden kautta ei ole suositeltavaa."

Samalla periaatteella myöskään nykyisen suunnitelman mukaisen reitin käyttö ei ole suositeltavaa. Välittömässä läheisyydessä on runsaasti asutusta. Lisäksi tie on ainoa reitti ulos Sipilän asuinalueelta, joten reittiä käyttävät mm. sadat lapset joka päivä.

Sivu 64: "Sääksjärventien/Ruskontien ratasillan kantavuus ei pitäisi olla ongelmana, mutta tätä ei pystytty varmistamaan vaikutusten arvioinnin yhteydessä. Sillalla ei nykyisin ole paino- tai muita rajoituksia."

Tällaiset asiat pitää pystyä varmistamaan arvioinnin yhteydessä. Arviointi on hyödytön, ellei siinä pystytä varmistamaan hankkeeseen liittyviä asioita.

"Kohdealueella käyvän raskaan liikenteen ei haluta kulkevan moottoritielle Kannistontietä etelään, koska väylän välittömässä läheisyydessä on asutusta. Ensisijainen tapa vaikuttaa liikenteen ohjautumiseen on kuljettajien riittävä informointi. Mikäli tämä ei riitä, voidaan Kannistontielle asettaa liikennemerkein raskaan liikenteen läpiajokielto tai painorajoitus, jotka estävät läpikulkuliikenteen."

Kohdealueella käyvän raskaan liikenteen ei haluta myöskään kulkevan moottoritielle Kannistontietä pohjoiseen, koska väylän välittömässä läheisyydessä on asutusta. Läheisyydessä on sekä useita omakotitaloja, että useampia kerrostaloja. Kuljettajia on siis myös informoitava riittävästi tästä, ja mikäli tämä ei riitä, pitää Kannistontielle asettaa liikennemerkein raskaan liikenteen läpiajokielto pohjoiseen tai painorajoitus, joka estää läpikulkuliikenteen.

"Liikenteen suuntautuminen Rajajärventieltä pohjoiseen lisää liikennemääriä Kannistontien ja Sääksjärventien/Ruskontien liittymässä, jonka Kannistontien tulohaaran yli kulkee kevyen liikenteen reitti. Sitä käyttävät päivittäin useat koululaiset. Kortejärven kehittyvän yritysalueen liikennetuotos ja kiviaineksen oton synnyttämä raskas liikenne ovat yhdessä niin merkittävä lisä, että kevyen liikenteen turvallisuutta liittymässä tulisi parantaa. Turvallisin ratkaisu olisi erillinen kevyen liikenteen alikulku. Se on kuitenkin ratkaisuna erittäin kallis, eikä liikenteen vilkkaus muutoin edellyttäisi sitä."

Ainoa käytännössä turvallisuutta lisäävä ratkaisu yo. ongelmaan on rakentaa alikulkutunneli. Tunnelin rakennuskustannukset on kokonaisuudessaan Rudus Oy:n maksettava, mikäli hanke toteutuu. Muutoinhan tuota ratkaisua liikenteen vilkkaus ei edellyttäisi, mutta louhoshankkeen toteutuessa yo. kappaleessakin mainitaan, että siinä tapauksessa tuollaista ratkaisua on edellytettävä. Keskisaareke ei ole ratkaisu ongelmaan. Yleisestikin keskisaarekkeet ovat lähinnä vaaratekijä liikenteessä, sillä keskisaareke antaa autoilijalle oikeuden ajaa risteyksen läpi tapauksessa jossa jalankulkija on ylittämässä toista kaistaa kohti keskisaarekettä. Näin ollen keskisaareke vain lisää onnettomuusriskiä autoilijoiden asenteiden takia. Uutisista saa lisäksi hyvän kuvan millaista vaaraa nämä murskauslaitosten kuljetukset aiheuttavat. Alla Kuopion pääpoliisiaseman tiedote:

<http://www.poliisi.fi/poliisi/pohjoissavo/home.nsf/pfbd/45665BAE63B97FBDC2257816003A2B2E?opendocument>

Kuopion pääpoliisiasema tiedottaa 12.01.2011

3.1.2010 eteläisellä moottoritieellä auton tuulilasin läpi lentäneen hiekkakivenlohkareen alkuperä on selvinnyt. Jäätäneitä hiekkakivilohkareita lensi vastakkaiseen suuntaan ajaneesta kuorma-autoyhdistelmästä, jonka perään oli kytketty Lohja-Ruduksen työmaalle kuljetettava ns. suppilomurskain. Murskaimen yläosassa olleeseen suppiloon oli jäänyt jäätynyttä hiekkakiveä. Siltaan osuessaan jäätyneet hiekkakivilohkareet lensivät vastaan tulevien kaistalle, osuen vastaan tulleen henkiloauton konepellille, tuulilasiin ja kattoon. Tuulilasin läpi mennyt noin 20 cm halkaisijaltaan ollut kivenlohkare osui naisautoilijaa päähän ja hän sai leikkaushoitoa vaativia vammoja. Poliisin saamien tietojen mukaan keskiikäinen naisautoilija on edelleen sairaalahoidossa, mutta hän on hyvää vauhtia toipumassa saamistaan vammoista. Kuorma-auton kuljettajaa epäillään asiassa liikenneturvallisuuden vaarantamisesta ja vammantuottamuksesta.

Sivu 65: ”Sääksjärvellä asukkaita on yhteensä noin 36501. Sääksjärven keskusta sijaitsee radan ja Iso-Kynärön järven välisellä alueella alle kahden kilometrin päässä hankealueesta. Keskustassa sijaitsee Sääksjärven koulu, jossa 6–16-vuotiaita oppilaita on yli 700.).”

Louhoshanke vaikuttaa suoraan 3650 ihmisen elämään. Läheisessä koulussa käy 700 6-16 vuotiasta oppilasta. Rekkaralli vaarantaa satojen koululaisten hengen joka ainoa arkipäivä.

”Hankealueen lähiympäristö on asumaton aluetta. Lähin asuinalue on Sipilän alue, jossa lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin kilometrin päässä hankealueesta.”

Hankealueen lähiympäristö ei ole asumaton aluetta. Juuri edellisissä kappaleissa on mainittu hankealueen lähiympäristössä asuvan 3650 asukasta. Vaikutukset hankkeesta ulottuvat useamman kilometrin säteelle louhosalueesta.

Sivu 68: ”Hanke voi aiheuttaa ihmisissä pelkoja, huolia ja epävarmuutta, jotka voivat liittyä sekä tuntemattomaksi koettuun uhkaan että tietoon mahdollisista tai todennäköisistä vaikutuksista tai riskeistä.”

On vähättelyä sanoa, että ”voi aiheuttaa”. Hanke on jo aiheuttanut pelkoja, ja aiheuttaa niitä jatkuvasti lisää.

”Haastattelu. Vaikutusten arviointia varten on haastateltu ilmatieteenlaitoksen erikoistutkijaa ilmanlaatuun ja terveyshaittoihin liittyvissä asioissa sekä Pirkanmaan virkistysalueyhdistys ry:n asiamiestä virkistykseen liittyvissä asioissa. Myös muiden vaikutusalueiden asiantuntijoilta (melu, pöly) on saatu henkilökohtaisesti tietoa haastattelemalla.”

Ilmatieteenlaitoksen erikoistutkija tuskin on oikea henkilö arvioimaan terveyshaittoihin liittyviä asioita. Koko prosessin aikana ei ole ollut mukana terveydenhuoltoalan ammattilaista antamassa lausuntoa hankkeen terveysvaikutuksista.

Sivu 70: ”Varsinkin läntiset asuinrakennukset sijaitsevat nykytilanteessa suhteellisen hiljaisella alueella. Muilla asuinalueilla liikenteestä aiheutuvia häiriötekijöitä on jo nyt niin, ettei hankkeella ole tilanteeseen merkittävää muutosta.”

Hankkeella on tilanteeseen merkittävä muutos kaikilla alueilla. Varsinkin rikotuksesta syntyvä kovaääninen impulssimelu nousee tasaista taustamelua huomattavan paljon suuremmin häiritseväksi tekijäksi kaikilla alueilla.

Sivu 71: ”Esimerkiksi Espoon jätevedenpuhdistamon ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä tutkittiin toteutuneiden puhdistamoiden vaikutuksia lähiseutujen kiinteistöjen hintoihin. (Espoon jätevedenpuhdistamon ympäristövaikutusten arviointiselostus, 2008). Tutkimuksessa todettiin, että vaikka ennen hankkeen toteutusta kiinteistöjen hinnan lasku oli merkittävä huolenaihe, ei hankkeen myötä kiinteistöjen arvoissa tapahtunut minkäänlaista muutosta.”

Nyt on kyseessä ihan eriluokan häiriötä tuottava laitos kuin jätevedenpuhdistamo. Nykyaikainen jätevedenpuhdistamo on hiljainen ja hajuton. Näin ollen se on lähes

huomaamaton. Jättimurskaamo sen sijaan on toisesta ääripäästä suurimman mahdollisen meluhaitan tuottajana. Sivun 71 meluasioihin olen ottanut kantaa aiemmin tässä vastineessa. Melu lisääntyy merkittävästi, varsinkin rikotuksesta johtuvasta kovaaäänisestä impulssimelusta johtuen. Lisäksi melu ei ole ajoittaista, vaan jatkuvaa 5 päivää / viikko, 16 tuntia / päivä * 30 vuotta.

Sivu 73: "Arseenista johtuva terveydellinen haitta syntyy kuitenkin vain pitkäaikaisessa elimistön sisäisessä altistuksessa. Hankealueella maa ja kallioperän pitoisuudet ovat kuitenkin niin pieniä, ettei liikkeelle lähtevä arseenikaan kohota ympäristönsä arseenipitoisuuksia."

Nimenomaan louhoshanke aiheuttaa pitkäaikaisen (max. 30) vuotta altistuksen alueelta leviävään arseeniin. Lisäksi tutkimukset arseenin määrästä ovat puutteelliset.

Sivu 74: "Nykyisen tiedon pohjalta toiminnan ei voida olettaa aiheuttavan pölystä, hengitettävistä hiukkasista tai muista aineista johtuvia terveyshaittoja."

Nykyinen tieto on usein myöhemmin näytetty täysin paikkansapitämättömäksi. Jo lause, jossa korostetaan "nykyisen tiedon" valossa asioita, pitää sisällään vahvan epäilyksen siitä, onko nykyinen tieto oikeaa.

"Merkittävää on kuitenkin huomioda, että vaikka objektiivisesti mitattuna hankkeen terveysvaikutukset ovat erittäin pienet, ihmisten huoli ja pelko ovat heikentäneet asukkaiden viihtyvyyttä jo hankkeen suunnitteluvaiheessa. Koska asukkaat ovat huolissaan ja pelkäävät hankkeen aiheuttamia mahdollisia vaikutuksia, ovat hankkeen terveyteen vaikuttavat tekijät ennen kaikkea henkiseen hyvinvointiin liittyviä."

Pitää täysin paikkansa, että asukkaiden viihtyvyys on heikentynyt jo suunnittelun vuoksi. Ja henkinen hyvinvointi on äärimmäisen tärkeää ihmisille. Nyt hanke on jo, ennen toteutumistaankin, vaikuttanut 3650 ihmisen henkiseen hyvinvointiin.

"Raskaan liikenteen lisääntyminen asukkaiden käyttämällä teillä lisää turvattomuutta. Lisääntyvä raskas liikenne heikentää asukkaiden elinoloja ja erityisesti lasten liikkumismahdollisuuksia. Merkittävin ongelmakohta syntyy Kannistontien ja Sääksjärventien liittymään, jonka yli kulkee kevyen liikenteen reitti. Sääksjärventien suunnalta asukkaat joutuvat kulkemaan koko ajan risteyksen läpi liikkueessaan kouluun, päiväkotiin, Sääksjärven keskustaan kauppoihin tai muille asioille. Erityisesti Sipilän alueelta tullessa lasten koulureitti kulkee risteyksen kautta, joka jo nykyjärjestelyillä on lapsille turvaton. Raskaan liikenteen lisääntyminen vaikeuttaa lasten kulkemista huomattavasti ja aiheuttaa sekä lapsille että aikuisille huolta ja pelkoa."

Jo yksin yllä oleva kappale kertoo kaiken oleellisen hankkeen järjettömyydestä asutusalueen keskelle. Hankkeesta on huomattavaa vaaraa kaikille asukkaille, erityisesti lapsille. Ei voida nähdä yksityisen ulkomaalaisen yrityksen etua tärkeämpänä, kuin 3650 kansalaisen hyvinvointia.

"Hankkeesta johtuvaa liikenteen lisääntymistä on kuitenkin vaikea erottaa muusta toiminnasta johtuvasta liikennemäärien kasvusta. Kannistontien pohjoispäähän kehittyvä Kortejärven yritysalue tulee lisäämään liikennettä merkittävästi jo lähivuosina. Muut suunnitellut hankkeet, kuten Puskiasten linjaus, uusi kehätie tai oikorata, lisääisivät toteutuessaan myös seudun liikennemääriä."

Ennen yo. lausetta on todettu hankkeen aiheuttavan merkittävää haittaa. Nyt koko haitta yritetään häivyttää pois epämääräisellä toteamuksella muunkin liikenteen lisääntymisestä. Muu liikenne ei ole kokonaan raskasta yhdistelmäajoneuvoliikennettä, mitä tämä hanke toisi, ja joka on kaikkein vaarallisinta. Hanke lisää merkittävästi vaarallisen liikenteen osuutta.

Sivu 75: "Vaikutukset ihmisten elinoloihin ulottuvat noin kahden kilometrin päähän hankealueesta Sipilään, Sääksjärven keskustaan ja Asemakylän pohjoisosan–Ahonperän alueelle. Tämä lähivaikutusalue on rajattu kuvassa 4.1. sen mukaan, että alueelle

saattavat kuulua hankealueelta kuuluvat räjäytykset, hankkeen liikennevaikutukset ulottuvat alueelle ja hanke saattaa vaikuttaa alueen luonnonläheiseen maineeseen heikentävästi.”

Tässä kerrotaan lähivaikutusalueen olevan kaksi kilometriä. Muualla raportissa yritetään asiaa peitellä sanomalla mm. sivulla 65 hankealueen lähialueen olevan asumatonta ympäristöä. Asumaton ympäristö, jossa asuu 3650 asukasta, ei kuulosta kovinkaan asumattomalta.

”Hankkeen ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia on mahdollista lieventää tiedottamalla hankkeen etenemisestä sekä hankkeen kaikista vaikutuksista, esimerkiksi seurantatuloksista avoimesti. Myös hankkeeseen ja sen vaikutuksiin liittyviä mahdollisia vääriä uskomuksia voidaan oikaista. Lisäksi jatkuvalla vuorovaikutuksella asukkaiden kanssa voidaan lieventää hankkeen aiheuttamia haitallisia vaikutuksia sekä hankkeen aiheuttamaa huolta ja pelkoa.”

Tiedottamisella ei voida lieventää vaikutuksia millään tavalla. Ainoa tapa lieventää jo nyt saavutettuja haitallisia vaikutuksia, on tehdä päätös VE0, hanketta ei toteuteta. Sivu 78:”Kaikki näytteet otettiin järeällä kivivasaralla suoraan paljastumasta. Näytteenottosuunnitelma hyväksyttiin Pirkanmaan ELY-keskuksella ennen näytteiden ottoa.”

Tällainen näytteenotto ei kerro oikeasta tilanteesta yhtään mitään. Näytteet on otettava koko suunnitellun louhinta-alueen alalta, ja siihen syvyyteen asti, mihin louhintaa on suunniteltu tehtävän. Ei öljynporauksessakaan lapiolla pintamaata rapsuttamalla öljylähteitä löydetä.

”Pölyn ja vesien mukana leviävää hienoainekseen kokonaismäärää on erittäin vaikea tutkia louhosalueella (työvaihe yms.) ja ympäristössä (varsinkin säätila) tapahtuvien alituisten muutosten vuoksi. Tästä ei löydy tutkittua tietoa Suomesta.”

Tämänkään vuoksi jättilouhoksen tuominen 3650 ihmisen välittömään läheisyyteen ei ole mitenkään perusteltavissa. Ellei asiaa ole tutkittu, ei voida mitenkään tietää, kuinka pöly käyttäytyy. Riskit näin suurta väkimäärää kohtaan ovat kohtuuttoman suuret.

”Joka tapauksessa osuus on marginaalinen louhosalueella syntyvästä kaikesta hienoaineksesta.”

Marginaalinenkin määrä raportissa mainitusta yli puolesta miljoonasta kuutiometristä hienoaainesta on järjettömän suuri määrä.

Sivu 85: ”Jos arseenipitoisuus on 50–100 mg/kg, varmistetaan, että kiviainesta ei toimiteta asuinalueille. Jos arseenipitoisuus on yli 100 mg/kg, kiviainesta ei murskata pienempään raekokoon eikä muutenkaan jatkojalosteta.”

Eihän tällaisia pitoisuuksia tuolla pitänyt olla? Kertoo arseeninäytteiden oton täydellisestä riittämättömyydestä, jos asialla joudutaan jossittelemaan. Joko alueella ei ole tuollaisia pitoisuuksia tai sitten siellä on.

Sivu 103: ”Räjähtämättä jäävistä räjähdysaineista vapautuvien tyyppiyhdisteiden määrää voidaan oleellisesti vähentää oikealla panostustekniikalla ja räjäytyskäytännöillä, joita ovat esimerkiksi: □ räjähdysainemäärän optimointi louhittavaan kalliomassaan nähden, räjähdysaineen tarkka tyhjentäminen panostusreikiin (ei saa jäädä kasoiksi reiän ympärille), panostusreikien huolellinen kuivaaminen juuri ennen räjäytystä, kunnollinen etutäyte parantaa palamista, kunnollinen, varma sytytys, emulsioräjähdysaineiden käyttö (eivät liukene veteen).”

Voidaan yo. menetelmillä oleellisesti vähentää. Millä valvotaan että yllä olevat menetelmät otetaan myös käytännössä käyttöön, eikä tehdä nopeasti tulosta?

Sivu 107: Taulukosta nähdään selvästi Lempäälän kunnan yliedustus jo tämänhetkisissä kalliokivenottomäärissä. Ei voida mitenkään järkevästi perustella, kuljetusmatkojenkaan

puolesta, että yksi kunta Pirkanmaalla tuottaa näin suhteellisen suuren osan kaikesta kiviaineksesta.

Sivu 108: ”Hankkeen toteuttamatta jättäminen johtaa ajan mittaan siihen, että vastaavanlaista isoa tai useampia pieniä kiviainesten ottopaikkoja etsitään lähiseudulta kiviainestarvetta tyydyttämään. Sama koskee myös kierrätyskiviaineksen käsittelyä. Tällöin myös oton vaikutukset siirtyvät muualle. Vaihtoehtoja 1–4 haitallisempi vaikutus syntyy, jos ottoalue sijoittuu ympäristön ja ihmisten kannalta herkempään paikkaan ja/tai kauemmaksi käyttökohteista.”

Näin myös pitäisikin tehdä, etsiä lähialueita ottopaikkoja, jotka eivät häiritsisi, ja vaikutukset siirtyisivät alueille, joissa niillä ei ole niin suurta merkitystä. Tämä suunnitelma on suunniteltu nimenomaan ihmisten kannalta kaikkein herkipään paikkaan, vaikutukset koskevat suoraan viidesosaa Lempäälän väkimäärästä.

Sivu 114: ”Lasketuissa vaihtoehtoissa VE1 – VE4 yhdessäkään louhintavaiheessa ei ylittynyt asuinalueella päiväajan keskiäänitason ohjearvo 55 dB. Vaikka melu tulkittaisiin kokonaisuudessaan impulssimaiseksi, jolloin sille tulisi tehdä impulssimaisuuskorjaus + 5 dB, ei asuinalueella olla lähellä ohjearvon mukaisia rajoja.”

Tässä tapauksessa laskenta on tehtävä nimenomaan kokonaisuudessaan impulssimaisen melun mukaiseksi. Suurin häiriö tulee nimenomaan rikotuksesta aiheutuvasta impulssimelusta, joka on empiirisesti havaittavissa huomattavasti häiritsevämpänä, kuin tasainen taustamelu.

Sivu 117: ”Enimmäismelutason arvioiminen laskennallisilla menetelmillä on hyvin epävarmaa erityisesti, kun kyseessä on joukko äänilähteitä, joiden tuottamat meluhuiput ja piikit ovat hyvin satunnaisia sekä itse melulähteiden sijainti vaihtelee.”

Ruduksella on useita murskaamoja ympäri maata. Miksi ei mitata melua käytännössä eri etäisyyksillä kyseisistä laitoksista, jolloin saataisiin luotettavimmat lukemat oikean toiminnan ollessa käynnissä. Saadaanko tietokonelaskelmilla melulle pienempiä desibeliarvoja, kuin mittaamalla on saatu, ja mittaustuloksia ei näin anneta julkisuuteen.

Sivu 119: ”Mikäli hanke toteutetaan, on valtatie melu edelleen merkittävin melunlähde Sipilän asuinalueella.”

Valtatien melu on tasaista taustahuminaa, minkä häiritsevyys on huomattavasti vähemmän häiritsevää kuin esimerkiksi rikotuksesta aiheutuva melutyyppejä.

Sivu 122: ”Normaali panoskoko (kerralla räjähtävä räjähdysainemäärä) on noin 70 kg, jolloin teoreettinen 1kPa etäisyys on noin 55 metriä (kaava 1). Yli 1 kPa paineaallon alueella on mahdollista, että huonokuntoiset ikkunat rikkoutuvat (Aatos 2003). Mikäli matalataajuinen äänipaine muutetaan desibeleiksi, saadaan lasketuksi lähimmälle asuinalueella äänipaine L_{pZpeak} 129 dB. Myös tämä on kaukana tiukimmista vaurioriskirajoista (L_{pZpeak} 135-140 dB), mutta kyseisellä yli 121 dB huippuäänipaineella on hyvin todennäköistä, että esiintyy rakenteiden räminää (Markula 2009). Rämiseviä kappaleita voivat olla esimerkiksi koriste-esineet ja ikkunat.”

Tällaisia äänentasoja ei voida millään hyväksyä tuhansien ihmisten asuinalueilla. Kyseinen melutaso aiheuttaa välittömän kuulovaurion:

http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=seh00065

Ääni tai melu voi olla kuulolle vahingollista, kun sen voimakkuus ylittää 80 dB(A). Taulukko 3. Suurimmat sallitut oleskeluajat eri melutasoissa päivää kohti.: 115 dB 0 min

Sivu 125: ”Hengitettävät hiukkaset myös kulkeutuvat helposti ilmavirtojen mukana pitkiä matkoja. Halkaisijaltaan alle 2,5 μ m pienhiukkasia on murskaustoiminnan pölypäästöistä yleensä noin 10-25 % hengitettävien hiukkasten määrästä.”

Ympäristövaikutusten arvioinnissa on todettu pölypäästöihin lukeutuviksi määriksi 560 000 kuutiometriä toiminnan aikana. Tästä seuraa 56 000 – 140 000 kuutiometriä helposti ilmavirtojen mukana pitkiä matkoja kulkevia pienhiukkasia. Tämä määrä on järjettömän

suuri. Käytännön esimerkiksi muutettuna tuo luku tarkoittaa tilavuudeltaan 560 000 – 1 400 000 (viisisataakuusikymmentätuhatta – miljoona neljäsataatuhatta) maitopurkillista pienhiukkasia. Tällainen määrä tuotuna 3650 ihmisen keskelle, ei voi olla aiheuttamatta suuria terveysvaikutuksia.

”Jos alueella ajaa 370 (maksimitilanne VE3 ja 4) ajoneuvoa päivässä, tulee päiväkohtaiseksi pölypäästöksi noin 44 kg/km.”

Murskaamisen lisäksi liikenne aiheuttaa toisen samansuuruisen pölypäästön. Kokonaismäärä on näin ollen käsittämättömän suurissa lukemissa.

Sivu 128: ”Hiukkaskoon lisäksi kivipölyn haitallisuuteen vaikuttaa suuresti kiteisen piioksidin määrä pölyhiukkasien alveolijakeessa, koska juuri siinä jakeessa olevat hiukkaset voivat todennäköisemmin kulkeutua keuhkorakkula-alueelle aiheuttaen vaurioita. On todettu, että karkeat hengitettävät hiukkaset voivat pahentaa lyhytaikaisessa altistumisessa hengityssairauksia, kuten astmaa ja keuhkohtaumatautia.”

Jo lyhytaikainen altistuminen aiheuttaa yllä kuvattuja oireita. Nyt altistusta kaavaillaan 30 vuoden ajaksi, jonka aikana ilmassa leijuu jo pelkästä murskaustoiminnasta johtuen miljoona neljäsataatuhatta litraa helposti ilmavirtojen mukana pitkiä matkoja kulkevia pienhiukkasia. Tällaisen toiminnan salliminen 3650 asukkaan välittömässä läheisyydessä ei ole mitenkään perusteltavissa.

”Kallioperästä otettujen näytteiden perusteella hankealueen arseenipitoisuudet ovat alhaisia, joten lähtökohtaisesti kallion louhinta ei aiheuta arseenista johtuvia haittoja ympäristölle. Näin ollen arseenin kokonaismäärät pölyssä tulevat olemaan hyvin pieniä. Koska arvot ovat lähes kauttaaltaan alle taustapitoisuuksien, ei kalliossa oleva arseeni kohota ympäristön arseenipitoisuuksia.”

Ylläoleva näytteiden otto on tehty täysin riittämättömästi ja pelkkään pintaraapaisuun perustuen (s. 78), joten mitään todellista tietoa alueen arseenipitoisuuksista ei ole.

Sivu 129: ”Talviaikaan pakkasilla kastelumenetelmää ei voida veden jäätyksen vuoksi aina käyttää. Tällöin pölyämistä voidaan estää esimerkiksi laitteiston koteloinnilla.”

On riittämätöntä todeta, että ”voidaan” estää, mikäli käytännön todellisuus tulee olemaan, ettei kustannusten tms. syiden takia kotelointia tulla kuitenkaan tekemään.

Sivu 131: ”Pirkkalan kunnan puolella noin 1,4 km päässä on Pulkajärven (49 ha) Natura 2000 –alue FI0337002, SCI (Luontodirektiivin edellyttämä yhteisön tärkeänä pitämä alue). Pulkajärvi on lähes luonnontilainen, karu ja kirkasvetinen järvi. Järvi ja sitä ympäröivät vanhat metsät muodostavat erämaisen kokonaisuuden. Järvi on arvokas linnustollisesti, samoin vanhassa metsässä elää sille ominaisia lintulajeja. Natura-alueen suojeluperusteina ovat luonnontilaiset tai niiden kaltaiset kuusivaltaiset vanhat metsät ja kuusivaltaiset puustoiset suot sekä luontodirektiivin laji ilves.”

Hankealueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee luontodirektiivin edellyttämä yhteisön pitämä tärkeä alue. Murskaustoiminnasta aiheutuva melu yltää voimakkaana, varsinkin rikotuksesta aiheutuva jatkuva impulssimelu, tälle direktiivin määrittelemälle alueelle. Toiminta romuttaisi täysin alueen erämaisen kokonaisuuden.

Sivu 135: ”Hankealueen itäpuolella noin 350 metrin päässä sijaitsee maakuntakaavassa merkitty Perimmäisen luonnonsuojelualue ”SL052” kartalla 14.1 kirjaintunnus (K). Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaan alueella ei saa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja.” ”Alue on maakunnallisesti arvokas kohde.”

Hankealueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee luonnonsuojelualue, josta maakuntakaavassa on mainittu toimenpiteiden kieltö, jos toimenpiteet vaarantavat alueen suojeluarvoja. Jättimäisen murskauslaitoksen perustaminen 350 metrin etäisyydelle alueesta vaarantaa täydellä varmuudella alueen suojeluarvot. Tuolle etäisyydelle yltävä

melu on erittäin kovaa, ja myös pöly kulkeutuu täydellä varmuudella alueelle. Jo yksin tämän takia ainoa vaihtoehto hankkeelle on VE0, hanketta ei toteuteta.

Sivu 137: "Hankealue sijoittuu metsä- ja erämaa-alueen keskelle. Ekologisessa verkostossa alue muodostaa luonnon ydinalueen, joka on luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävä. Alue on vesistöjen, asutuksen ja valtatie eristämä ja alueen läheisyydessä on Pirkkalan lentokenttä. Tästä huolimatta se on laajuutensa puolesta maakuntatasollakin laaja, yhtenäinen metsäalue, jossa yhdistyvät luontoarvot sekä Tampereen seudun virkistysalueet."

Hankkeen toteutuessa kyseiset luontoarvot menetetään täysin, samoin Tampereen seudun virkistysalueet kaventuvat oleellisesti. Raportissakin on todettu olevan maakuntatasollakin laaja yhtenäinen alue. Tämän vuoksi näitä harvoja yhtenäisiä metsäalueita suuren asutuskeskittymän lähistöllä täytyy suojella. Jättimäinen murskaamohanke kyseiselle alueelle ei sovi tällaisen edistämiseen.

"Hankealueella olevat paikalliset ja Perimmäisen purolaakson (B) osalta maakunnalliset luontoarvot häviävät."

Yllä raportissa mainittu syy ainoaksi mahdolliseksi vaihtoehdoksi on VE0.

"Hankealueen ulkopuolella on kalasääksen pesäpuu, jossa keväällä 2010 oli kalasääksipari valmistelemassa pesintää. Louhinta-alueen luoteisreuna sijaitsee yli 200 metrin päässä pesäpaikasta kalliomaan takana. Louhinnan aiheuttama ja tuulen nostama pöly saattaa levitä pesän alueelle. Myös meluvaikutus on melko suuri."

Kalasääksi tulee todennäköisesti pesimään myös, mikäli murskaustoiminta alkaa. Pesiminen tulee pölyn ja etenkin melun takia suurella todennäköisyydellä epäonnistumaan, jolloin kyseisen kalasääksen suvun jatkuminen on todennäköisesti ohi. Kappaleessa 14.3 on esitetty monia luonnon täydelliseen tuhoon johtavia seikkoja, joita toiminnan aloittaminen aiheuttaisi. Jo yksin tämän kappaleen sisällön perusteella ei lupaa toiminnan aloittamiseksi tule sallia.

Sivu 139: "Luonnoneläimet ovat ihmistä herkempiä melun ja tärinän suhteen"

Myös ihmiset ovat erittäin herkkiä melun ja tärinän suhteen. Alla ympäristöministeriön sivustolta melua koskeva lausunto ja tavoitteita: <http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=1333&lan=fi> "Melu vaikuttaa ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin. Melu vaikuttaa monella tavalla kielteisesti ihmisen terveyteen ja hyvinvointiin. Melu voi häiritä tai vaikeuttaa työskentelyä, lepoa, nukkumista, viestintää ja oppimista. Voimakas melu saattaa vaurioittaa pysyvästi korvaa ja aiheuttaa kuulokyvyn eriasteista heikkenemistä. Melu voi myös aiheuttaa esimerkiksi stressiä ja monia muita fyysisiä ja psyykkisiä vaikutuksia." "Ympäristömelu on kallista Kansainvälisestikin merkittävänä ympäristö- ja terveysongelmana sekä viihtyisyyshaittana melusta on arvioitu aiheutuvan mittavia yhteiskuntataloudellisia kustannuksia. Euroopan komissio, Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö (OECD) ja Euroopan liikenneministerikonferenssi (ECMT) ovat arvioineet, että ympäristömelun, lähinnä liikennemelun aiheuttamat yhteiskuntataloudelliset kustannukset olisivat vuosittain Euroopassa noin 0,2-0,5 prosenttia bruttokansantuotteesta. Suomen oloihin suhteutettuna tämä tarkoittaa noin 250-700 miljoonaa euroa." Ympäristöministeriö on myös tehnyt linjauksen meluntorjunnan valtakunnallisista linjauksista, joita vastaan tämä hanke sotii täysin: <http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=109865&lan=fi>

"Valtakunnallisen meluntorjunnan toimintaohjelman päämääränä on turvata kansalaisille terveellinen, viihtyisä ja vähämeluinen ympäristö ennaltaehkäisemällä melun syntymistä, estämällä melun leviämistä ja vähentämällä meluhaittoja. Tavoitteena on myös säilyttää erityyppisiä hiljaisia alueita sekä estää tärinän syntyä ja vähentää sen haittoja. Työryhmä on asettanut meluntorjuntatyölle vuoteen 2020 ulottuvat tavoitteet ja esittänyt toimintaohjelman, jonka avulla nämä tavoitteet pyritään saavuttamaan. Meluhaittojen

ehkäisemisessä maankäytön ja liikenteen suunnittelu ovat avainasemassa.” Näillä ympäristöministeriön lausunnoilla nähdään hankkeen olevan täysin toteuttamiskelvoton suuren asutuskeskittymän keskellä.

Sivu 142: ”Asutuksen ja hankealueen välissä on nykyisellään vähintään noin kilometrin levyinen metsäinen vyöhyke.”

Millään ei voida taata metsäisen vyöhykkeen olemassaoloa tulevaisuudessa, jolloin jo nykyisessä mallissakin erittäin suuriksi arvioidut haitat kasvavat entisestään.

”Hanke aiheuttaa pysyviä ja välittömiä vaikutuksia maisemarakenteeseen. Kallion louhiminen vaikuttaa maisemarakenteen osatekijöihin; kallioperään, maastonmuotoihin, kasvillisuuteen, veden kulkeutumiseen ja pienilmastoon. Vaikutuksia maisemarakenteeseen voidaan pitää erittäin haitallisina, sillä osatekijöiden palauttaminen on joko mahdotonta tai erittäin hidasta.”

Arvokkaalle virkistysalueelle aiheutuvat vaikutukset on raportissa nähty erittäin haitallisiksi, josta voidaan tehdä päätelmä, ettei hanketta ole järkevää toteuttaa tärkeällä virkistysalueella. Hanke sopii toteutettavaksi alueilla, josta sillä ei ole näin suuria vaikutuksia kaikkiin elinympäristön osaalueisiin.

Sivu 149: Taulukossa on erittäin selvästi ilmaistu, että hankkeesta on välitön haitta suurten maakunnallisten ja yhteiskunnallisten hankkeiden toteuttamiselle kaikissa vaihtoehdoissa VE1 – VE4. Yksityisen ulkomaisen yrityksen etu ei voi ajaa kansallisen edun edelle. Näin ollen hankkeelle ei ole edellytyksiä toteutua.

Sivu 150: Taulukosta ilmenee, että hankkeesta on erittäin suurta haittaa raskaan liikenteen lisääntymisen muodossa, mikä uhkaa välittömästi alueella asuvien satojen koululaisten koulumatkaa. Lisäksi raportissa ei ole huomioitu, että koululaiset ylittävät myös Tampereentien suunnassa risteyksen, tullessaan Sääksjärven koululle Tampereen suunnasta, eikä myöskään Höytämön/Uuden Euroopan alueelta tulevien koululaisten matkan vaarantumista moottoritien eritasoliittymien suojateiden kohdalla. Ihmisten elinoloille ja viihtyvyydelle taulukko kertoo karua kieltä. Vaikutukset ovat kaikissa hankevaihtoehdoissa VE1 – VE4 tummanpunaisella, erittäin merkittävillä kielteisillä vaikutuksilla. Vaikutus koskee Sääksjärven alueella 3650 asukasta. Lisäksi huomioon ei ole otettu, että hanke vaikuttaa suoraan myös Sääksjärveä lähinnä olevien Tampereen asuinalueiden, sekä Pirkkalan puoleisten asuinalueiden viihtyvyyteen. Kokonaisvaikutus kohdistuu siis huomattavasti vielä 3650 suurempaan määrään ihmisiä.

Sivu 151: Maisemaan ja kulttuuriperintöön hankkeella on taulukon mukaan myös erittäin suuret kielteiset vaikutukset kaikilla hankevaihtoehdoilla VE1 – VE4.

Sivu 152 Kohdassa luonnonvarat on nähty positiivisia vaikutuksia. Ei kuitenkaan voi olla niin, että yhdestä paikasta louhittuna kolmasosa Pirkanmaan kalliokiviainestarpeesta, kuljetusmatkat eivät nousisi pitkiksi. Matkat eri puolille Pirkanmaata muodostuvat pakostakin pidemmiksi, kuin jos vastaavia louhoksia olisi lähempänä varsinaisia käyttökohteita, ja sijoitettuna niin, ettei niistä ole haittaa suurelle asukasmäärälle.

Sivu 154: ”Erittäin merkittäviä suoria vaikutuksia maakunnallisesti arvokkaaseen luontokokonaisuuteen, paikallisesti arvokkasiin luontokohteisiin, kasvillisuuteen, eläimistöön ja ekologiseen verkostoon. Välillisiä vaikutuksia linnustoon, ja vesistöjen luonnontilaan. Ei eroja vaihtoehtojen välillä. Natura 2000 - alueeseen ei kuitenkaan vaikutuksia.”

Yksityisen ulkomaalaisen yrityksen annetaan pilata täydellisesti maakunnallisesti arvokas luontokokonaisuus, mikäli toimita sallitaan. Kansallisesta omaisuudesta olisi suomessa pidettävä kiinni, eikä myytävä pilkkahintaan ulkomaalaisille toimijoille.

Sivu 156: ”Jos infrahankkeiden rakentaminen alkaisi ennen kiviaineshankkeen VE1:n/VE3:n päättymistä, eli 30 vuoden sisällä, olisi hankkeilla merkittäviä yhteisvaikutuksia. Rakentamistöiden aikainen melu, liikenne ja pöly vaikuttaisivat laajalla

alueella ja todennäköisesti myös kiviaineshankkeen vaikutusalueella. Myös vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen olisivat suuria.”

Todennäköisyys kyseisten infrahankkeiden alkamiselle enne VE1 – VE3:n päättymistä on todennäköistä, joten tälle hankkeelle ei näin ollen ole perusteita.

”Alueen asukkaiden ja käyttäjien näkökulmasta mahdolliset yhteisvaikutukset tulevien infrahankkeiden kanssa ovat uhka, joka voi aiheuttaa ihmisissä pelkoja, huolia ja epävarmuutta.”

Uhka on todellinen, joka ei ainoastaan voi aiheuttaa, vaan aiheuttaa jo nykyisellään pelkoja.

Sivu 157: ”Hankkeen johdosta ei ole tarpeen tehdä kaavamuutoksia, ei maakuntakaavatasolla eikä yleis- tai asemakaavatasolla. Kaavallisia esteitä ei siten siis ole hankkeen toteuttamiselle.”

Yllä oleva väite ei pidä paikkaansa. Ote Lempäälän ympäristöjaoksen 18.1.2011 kokouksen pöytäkirjasta: ”Lempäälän kunnan kaavoituspäällikkö on antanut 12.1.2011 YVA-selostuksesta lausuntonsa, jonka mukaan YVA-selostuksessa on sen osalta, mitä tulee maankäyttöä ja kaavoitusta koskeviin vaikutuksiin, erinäisiä puutteita ja ristiriitaisuuksia. Alueen yleiskaavat ovat, kuten selostuksessa todetaan, osin vanhentuneita. Niitä tulee aikanaan muuttaa vastaamaan Pirkanmaan 2. vaihemaakuntakaavan ratkaisuja. Ottaen huomioon merkittävät liikenneväyliä sekä logistiikkakeskusta ja järjestelyratapihaa koskevat suunnitelmat sekä niiden ohella alueelle ja sen läheisyyteen mahdollisesti osoitettava muu maankäyttö sekä alueella edelleen tarpeelliset virkistysreitit ja ulkoiluun soveltuvat alueet, supistaa esitetty hanke huomattavasti kaavoituksen suunnitteluvaraa. Näin ollen on esitetyn hankkeen katsottava merkittäväällä tavalla haittaavan kaavoitusta.”

”Ratahankkeentoteutuminen hankealueella vaikeutuisi merkittävästi, jos VE1 tai 3 ottotaso toteutuisi. Lisäksi logistiikkakeskus saatetaan sijoittaa Tampereen järjestelyratapihan kanssa samalle alueelle. Järjestelypiha puolestaan yhdistetään todennäköisesti oikorataan. Näiden keskinäinen sijainti optimoidaan jatkosuunnittelussa. Sekä logistiikkakeskus että järjestelypiha saattavat siis tarkemmassa suunnittelussa sijoittua hankealueelle tai sen läheisyyteen, jolloin on mahdollista, että kiviaineshanke on otettava tarkemmin huomioon jatkosuunnittelussa.”

Todennäköisyys näiden suurten kansallisten hankkeiden toteutumiselle seuraavan 30 vuoden aikana on lähes täysin varmaa. Näin ollen ei voida sallia ulkomaalaisen yksityisen yrityksen toimien estää tai edes vaarantaa kansallisesti ja maakunnallisesti erittäin tärkeiden hankkeiden toteutumista. Kiviaineshanke on otettava jo tässä vaiheessa huomioon toteuttamalla vaihtoehto VE0.

”Tällä hetkellä ei kuitenkaan ole tiedossa esteitä kiviaineksen ottohankkeen toteuttamiselle, kun hankkeen ottotasojen suunnittelussa otetaan huomioon väylien suunnittelutasot.”

Tällä hetkellä on jo tiedossa esteet kiviaineshankkeen toteuttamiselle, kuten jo edellisessä kappaleessa todettiin. Kansallisten ja maakunnallisten hankkeiden toteutuminen vaarantuu, mikäli kiviaineshanke toteutetaan. Lisäksi jo aiemmin todettua alueen kaavan vanhentuneisuutta ei ole otettu millään tavalla huomioon.

”Melun osalta häiriötä aiheutuu kuitenkin vain arkisin, ja esimerkiksi viikonloppuisin on mahdollista ulkoilla rauhassa ja mm. yöpyä Ammejärven laavulla hiljaisuudessa.”

Tämäkään väite ei pidä paikkaansa, sillä raportissa on todettu louhoksella olevan toimintaa myös viikonloppuisin murskerallin merkeissä. Birgitan polku ja Ammejärvi ovat niin lähellä louhosta, että myös tämä toiminta häiritsee alueella olijoita.

”Virkistyskäytön heikentymisen paikallisesti hankkeen vaikutusalueella ei kuitenkaan katsota olevan este hankkeen toteuttamiskelpoisuudelle.”

Kuka ei katso olevan este toteuttamiselle? Sääksjärven asukkaat ainakin katsovat tämän olevan este hankkeen toteuttamiskelpoisuudelle.

"Tehtyjen pitoisuusanalyysien perusteella hankealueen kallioperän arseenipitoisuudet ovat alhaisia, joten lähtökohtaisesti suunniteltu kallion louhinta ei aiheuta arseenista johtuvia haittoja ympäristölle."

Pitoisuusanalyysit on tehty aivan riittämättömällä tasolla, joiden perusteella asiasta ei voida tietää mitään. Raportissa moneen kertaan on mainittu, että "jos" arseenia löytyy, niin ei kiviainesta käytetä. Tuo "jos" pitää poissulkea, joko arseenia löytyy, tai ei löydy.

"Ympäristön kannalta kaikki arvioidut vaihtoehdot ovat toteuttamiskelpoisia, kun esitetyt haittojen ehkäisy- ja lieventämiskeinot otetaan käyttöön."

Ympäristön kannalta mikään arvioiduista vaihtoehdoista ei ole toteuttamiskelpoinen. Raportissa on kerrottu moneen otteeseen hankkeesta olevan erittäin merkittävää haittaa ympäristölle. Näin sivulla 154 on todettu: "Erittäin merkittäviä suoria vaikutuksia maakunnallisesti arvokkaaseen luontokokonaisuuteen, paikallisesti arvokkaisiin luontokohteisiin, kasvillisuuteen, eläimistöön ja ekologiseen verkostoon. Välillisiä vaikutuksia linnustoon, ja vesistöjen luonnontilaan. Ei eroja vaihtoehtojen välillä. Natura 2000 - alueeseen ei kuitenkaan vaikutuksia."

Miten yllä olevan tutkimustuloksen jälkeen kukaan voi päätyä yksittäiseen toteamukseen, että hanke on toteuttamiskelpoinen ympäristön kannalta. Tämän toteamuksen perusteella ei voida tehdä mitään muuta päätöstä hankkeen suhteen, kuin VE0, hanketta ei toteuteta.

Sivu 159: "Louhittavassa kalliossa voi olla kiisupitoisia kohtia, joissa arseenipitoisuus on huomattavan korkea."

Aluetta ei ole tämänkään toteamuksen valossa tutkittu lähellekään tarpeeksi. Aiempien pintatutkimusten perusteella on väitetty pitoisuuksien olevan alhaiset, mutta reaalitytö on kuitenkin myös raportin laatijoiden mielestä toinen.

"Räjäytyksen yhteydessä voi ilmaan päästä kiviä, jotka saattavat teoriassa aiheuttaa omaisuusja henkilövahinkoja."

Tässä on seikka, jonka pitää jo yksinään johtaa toteuttamisvaihtoehtoon VE0. Vaara-alueella on tuhansia ihmisiä, jolloin teorian toteutuminen on täysin varmaa. Tällainen vaaratekijä näin suuren asutusalueen keskellä ei ole millään perusteltavissa. Räjäytysainetta käytetään louhoksissa tuhansia kiloja kerralla (Louhinnassa käytettävä räjähdysainemäärä on noin 0,5 kg/m³ ktr. viite: <http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=70283&lan=sv>)

"Rudus Oy:n toiminnassa olevilla ottoalueilla on kartoitettu mahdollisia toiminnan riskejä ja tehty niille riskianalyysijä. Riskien arviointi on osa yrityksen ympäristö- ja laatujohtamista. Poikkeuksellisissa tilanteissa tehdään aina merkintä työmaapäiväkirjaan ja merkittävistä tilanteista poikkeamaraportti, jonka perusteella päätetään tarvittavista jatkotoimenpiteistä."

Tekeekö Rudus Oy asioille käytännössä mitään, pelkkä riskien kartoittaminen ja poikkeamaraporttien kirjoittaminen ei käytännössä paranna turvallisuutta millään tavalla. Yllä olevassa kappaleessa ei ole annettu mitään käytännön esimerkkiä, mitä toteutuneiden riskien uudelleen tapahtumisen estämiseksi on tehty.

"Erityisesti kierrätyskiviaineksen käsittelyn vaikutuksista on hyvin vähän tutkimustietoa. Tehty ympäristövaikutusten arviointi perustuu siksi osin oletuksiin, joita on tehty mm. muista toimivista kohteista saatujen tulosten ja asiantuntijalausuntojen perusteella."

Tämänkään vuoksi kyseisen laitoksen toiminnalle ei ole mitään edellytyksiä tuhansien ihmisten asuinalueiden välittömässä läheisyydessä. Asiasta on oltava tarkkaa faktatietoa, jotta tämänkaltaista toimintaa pystyttäisiin edes vähäisessä määrin harkitsemaan. Oletusten perusteella ei voida vaarantaa tuhansien ihmisten terveydentilaa yksityisen ulkomaalaisen yrityksen voitontavoittelun edistämiseksi.

”Maisemavaikutuksiin vaikuttaa merkittävästi se, kaadetaanko louhosaluetta ympäröivä metsä. Metsäkeskuksen metsänhoitosuunnitelmien saamiseksi olisi tarvittu maanomistajien lupa, mutta suunnitelmat eivät silti takaa, mitä hoitotoimenpiteitä ja milloin alueen metsille tullaan tekemään. Metsien suojavaikutus liittyy myös melun ja pölyn leviämiseen.”

Koska ei mitenkään voida varmistaa suurimman pölyn ja melun vähentäjän säilymistä louhosalueen ja asuinalueiden välillä, ei hankkeelle ole edellytyksiä. Melu ja pölyvaikutukset on mitattava ja laskettava mallilla, jossa metsä alueiden väliltä on kaadettu. Näillä mielipiteissäni esitetyillä asioilla totean, ettei hankkeelle ole minkäänlaisia perusteita toteutua vaihtoehtoilla VE1 – VE4. Ainoa toteuttamiskelpoinen vaihtoehto on VE0, hanketta ei toteuteta.

N

Hankkeen vaihtoehdot VE1-VE4 tulee keskeyttää välittömästi, koska hankevaihtoehdot ovat sekä kansallisen luonnonvarastrategian (Sitra 2009) että maakuntakaavan vastaisia. Kansallisessa luonnonvarastrategiassa painotetaan lähestymistapaa, jossa huomioidaan talouden ja tuotannon ohella ympäristö sekä näiden vuorovaikutus sosiaalisiin ja yhteiskunnallisiin tekijöihin. Arviointiselostuksesta tulee kuitenkin esiin, että hankevaihtoehtoissa VE1-VE4 ei huomioida riittävässä määrin taloudellisia seikkoja, jotka mm. välillisten vaikutusten kautta yhteiskunnalle aiheutuvat. Sen sijaan esiin on haluttu nostaa harhaanjohtavasti käsitys, että yhteiskunta hyötyisi infrakustannusten osalta hankkeesta. Mitään laskelmia asian paikkansa pitämiseksi ei kuitenkaan osoiteta. Todellisuudessa hankkeen vaikutuksesta syntyy sekä välittömiä että välillisiä vaikutuksia, joiden kustantajiksi sekä yhteiskunta että veronmaksajat joutuisivat. Hankkeen toteutuessa kustannuksia syntyisi esimerkiksi tieturvallisuuden parantamisesta, teiden ylläpidosta ja päälylystyksestä, viranomaistyön lisääntymisestä (tarkastajat, poliisit ym.), terveydenhuollosta ja sosiaalisista vaikutuksista.

Maakuntakaava ja sen tuomat hankkeet (logistiikkakeskus, ratapiha, moottoritienoikaisu jne.) louhosalueelle ja sen läheisyyteen ovat selkeässä ristiriidassa selostuksessa esitetyn murskaamohankkeen kanssa. Selostuksessa annetaan ymmärtää, että merkittävää ristiriitaa maakuntakaavan tuleviin infrahankkeisiin ei olisi. Tämä on täysin harhaanjohtavaa, sillä selostuksessa on kuitenkin sanottu, että maakunnallisten hankkeiden suunnittelu ja toteutus tulisi oleellisesti vaikeutumaan ja hidastumaan, jos suunniteltu Ruduksen louhoshanke toteutuu. Tässä vaiheessa, kun ei ole täyttä selvyyttä tulevien maakunnallisten hankkeiden tarpeista, on täysin mahdotonta hyväksyä selostuksessa esitettyjä vaihtoehtoja VE1-VE4, jotka estäisivät ja haittaisivat tulevia merkittävämpiä hankkeita. Ruduksen selostuksessa on kuitenkin kyseessä vain yksityisen pörssiyhtiön hanke, jolla pyritään taloudellisiin voittoihin. Hankkeen vaikutukset yhteiskuntaa palvelevana ovat selkeästi pienemmät (elleivät peräti yhteiskunnalle haitalliset) kuin tulevissa maakunnallisissa hankkeissa. Näin ollen yksityisen yhtiön hanke ei millään muotoa voi ajaa maakunnallisten hankkeiden edelle eikä selostuksessa ole esitetty perusteita, joilla voitaisiin ajaa näiden merkittävämpien hankkeiden yli. Tässä vaiheessa on välittömästi keskeytettävä hankkeet VE1-VE4, jotka syövät jo tässä suunnitteluvaiheessa turhaan yhteiskunnan varoja.

Selostuksessa on esitetty lukuisia haittoja, jotka hankevaihtoehdot VE1-VE4 toisivat tullessaan sekä luontoon, ihmisiin että yhteiskuntaan. Toisaalta selostuksessa on kuitenkin kiistatta osoitettu, että vaihtoehto VE0 ei aiheuta vastaavia haittoja. Selostuksessa kuvatut haitat on pyritty mitätöimään tai niitä on vähätelty epämääräisillä olettamuksilla, jotka eivät kuitenkaan perustu riittävään pohjatietoon tai todellisiin tutkimuksiin. Selostus on monelta

osin riittämätön ja puutteellinen etenkin päätettäväksi sen perusteella näin isosta hankkeesta, joka koskisi 3650 henkilöä päivittäin ja lukuisia muitakin Pirkanmaan asukkaita. Asukkaita vaikutusalueelle on tulossa koko ajan lisää, koska asemakaavojen osalta tutkitulle alueelle on kaavoitettu ja toteutettu runsaasti pientaloalueita. Selostuksessa ei esimerkiksi ole riskienhallintasuunnitelmaa, vaikka hankkeesta aiheutuisi lukuisia merkittäviä riskejä. Lisäksi esimerkiksi arseenitutkimus on täysin puutteellinen, koska otetut näytteet on otettu pintamaasta, eikä louhintasyvyyydestä. Selostuksessa ei ole myöskään esitetty lainkaan seurantaohjelmaa ihmisiin kohdistuville vaikutuksille ja esimerkiksi niistä syntyville kustannuksille.

Selostuksen tehneestä konsulttiryhmästä puuttuu oleellinen osa: terveydenhuollon ja terveyden asiantuntija, joka ottaisi kantaa hankkeen vaikutuksista etenkin 3650 sääksjärveläisen fyysiseen ja psyykkiseen terveyteen. Asiantuntijan puuttuessa voidaan kuitenkin todeta jo tässä hankkeen suunnitteluvaiheessa, että hakealuetta lähimpänä asuvien tuhansien ihmisten päivittäinen henkinen taakka on kasvanut huomattavasti, koska tulevaisuuttaan ei pysty suunnittelemaan näin suuren epävarmuuden varjossa. Hankkeen suunnittelu vaikuttaa päivittäisiin valintoihin, kuten siihen, mihin kouluun lapsensa ilmoittaa seuraaviksi vuosiksi. Kaavaillun louhoshankkeen vaikutukset Sääksjärvellä asuvien koululaisten ja heidän perheidensä arkeen ovat merkittävät. Sääksjärvellä parhaillaan useat lapsiperheet suunnittelevat muuttoa Lempäälän kunnasta naapurikuntiin, jotta lapset voivat kasvaa terveellisemmässä ja turvallisemmassa ympäristössä ja jotta koulua ei tarvitsisi vaihtaa kesken peruskoulun vaan lapsi voisi käydä samassa koulussa alusta loppuun. Perheissä, joissa ostetuista asunnoista on velkaa, aiheuttaa tilanne koko ajan suurta huolta, sillä tälläkin hetkellä hankkeen suunnittelun seurauksena alueen asunnot eivät mene kaupaksi ja jo hankkeen suunnittelu on pilannut kymmeniksi vuosiksi alueen maineen. Tälläkin perusteella hankevaihtoehdot VE1-VE4 tulisi välittömästi keskeyttää.

Selostuksen tehneessä konsulttiryhmässä on ollut mukana sosiologi, mutta sosiologi ei osaa vastata ihmisten fyysisestä tai psyykkisestä terveydestä vaan katsoo vain sosiologisia vaikutuksia tilastojen valossa. Tämä hanke kuitenkin koskee tuhansia ihmisiä päivittäin ja todellisuudessa. Selostuksen sivulla 45 olevassa kuvassa 4.1 esitetään hankkeen vaikutusalueita. Kuvasta on havaittavissa, että hanke koskee käytännössä koko Sääksjärveä ja lisäksi ulkopuolelta tulevia Birgitan polun käyttäjiä. Birgitan polulla ja hankealueella on huomautettu useassa eri lähteessä olevan poikkeuksellista virkistysmerkitystä koko Pirkanmaan alueella. Sivulla 57 sanotaan: ”Hankealue tulee sijaitsemaan hyvin lähellä ohjeellista ulkoilu- ja virkistysreittiä sekä Birgitan polkua ja heikentää reitin virkistys- ja ulkoiluvarvoa merkittävästi.” Hanke olisi täysin kaavan vastaista toimintaa. Hanke aiheuttaisi toteutuessaan merkittäviä imago tappioita Lempäälän kunnalle, koska retkeilijöitä ei enää tulisi Birgitan polun osuudelle, joka kulkee murskaamoalueen vieressä. Imago tappio olisi hyvin huomattava, koska Birgitan polku on valittu vuoden 2006 vuoden retkeilyalueeksi.

Tässä hankkeen suunnitteluvaiheessakin on jo syntynyt erittäin negatiivisia kuvia Lempäälän kunnasta ja parhaillaan Internetin keskustelupalstoilla ja lehdistössä käydään keskustelua asian tiimoilta. Hankkeella on monenlaisia vaikutuksia mielikuvaan Lempäälästä. Hankkeen vaikutuksesta on mahdollista, että syntyy jopa muuttotappiota tähän asti olleen kasvusuuntauksen sijaan. Ihmiset ovat Lempäälässä ja ympäristökunnissa heränneet todellisuuteen, että Lempäälä tuottaa jo nykyisellään huomattavasti suuremman määrän kaikesta Pirkanmaan murskeesta kuin mikään muu kunta. Viranomaisten tulee kiinnittää tasapuolisuuden nimissä huomionsa siihen, etteivät yksittäisen kunnan asukkaat joudu kärsimään murskaamoista muiden kuntien asukkaita

enemmän. Tällainen toiminta kasvattaa epätasa-arvoa Pirkanmaan kuntien asukkaiden kesken. Lempäälään ei mahdu suunnitellulle alueelle minkäänlaista murskaamoa vaan asiassa tulee huomioida myös muualla Lempäälässä vähentyneet virkistysalueet lukuisten muiden murskaamoiden vuoksi. Näiden jo olemassa olevien murskaamoiden vuoksi virkistystarpeet suunnitellulla hankealueella ovat kasvaneet entisestään. Tästäkin syystä hankevaihtoehdot VE1- VE4 tulee lopettaa välittömästi.

Selostuksessa esitetään hankkeen olevan toteutettavissa VE1-VE4 vaihtoehdoin, vaikka hanke todellisuudessa on maakuntakaavan vastainen ja koskee koko Pirkanmaata. Maakuntakaavassa on määritelty alue ulkoilutarkoitukseen ja koko Pirkanmaata koskevaksi poikkeukselliseksi ulkoilu- ja virkistysalueeksi. Mielestäni on täysin kohtuutonta edes yrittää ajaa kaikkien näiden tuhansien ja jopa kymmenien tuhansien ihmisten virkistystarpeen ylitse yksityisen yhtiön voiton saavuttamiseksi.

Selostuksessa on esitelty kymmeniä haittapuolia ja tilanteita, joissa syntyy pysyviä negatiivisia vaikutuksia luontoon. Kuitenkin vaikutusten ehkäisemistä ja lieventämistä on käsitelty kunkin haitan osalta vain muutamalla ylimalkaisella lauseella antamatta todellisia ratkaisuvaihtoehtoja ja varsinaisesti sitoutumatta ehkäisyyn ja lieventämiseen. Selostuksessa ei esimerkiksi ole maisemointisuunnitelmaa, panostus-, räjäytys- tai rikutussuunnitelmia eikä ennen kaikkea riittävää suunnitelmaa kierrätysaineksen analysoimiseksi. Selostuksen sanamuotona on lieventämisen ja ehkäisemisen osalta lähes poikkeuksetta on sana "voidaan". Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että Rudus olisi millään muotoa sitoutumassa kyseisen keinon käyttämiseen. Kaiken kaikkiaan vastuun kantaminen kymmenien vuosien hankkeesta on epäselvää kaikelta osin. Selvää on kuitenkin se, että jos hankealueella on toimittu vaihtoehtojen VE1-VE4 mukaisesti, ei 30 vuoden tai 40 vuoden päästä kyseinen yritys ole enää kantamassa vastuuta hankkeen vaikutuksista vaan tulevat terveysvaikutukset ja luonnon pysyvät vauriot ovat yhteiskunnan huolena.

Ehkäisy ja estokeinojen heikko esittäminen selostuksessa kuvaa osaltaan sitä, että hankkeen vaikutukset ovat niin mittavia ja negatiivisia, ettei niitä monilta osin edes pystytä ehkäisemään saati sitten estämään. Selostuksen osalta tuleekin kiinnittää erityisesti huomiota siihen, ettei siinä juurikaan esitetä keinoja ehkäistä tai estää syntyviä negatiivisia vaikutuksia, mikä on siis YVAmenettelyn tarkoitus. Monissa aiemmissa mielipiteissä oltiin huolestuneita erityisesti lasten turvallisuudesta Kannistontien ja Sääksjärventien risteyksessä. Selostuksessa ollaan esittävinään tähän asiaan ratkaisuna joko alikulkutunneli, liikennevalot tai suojatiellinen keskikoroke. Todellisuudessa kuitenkin muutaman rivin päässä selostuksessa kerrotaan, kuinka mitään näistä vaihtoehdoista ei voida toteuttaa ainakaan Ruduksen toteuttamana, mikä tarkoittaa käytännössä sitä, että kunnan tulisi investoida lasten turvallisuuteen.

Selostuksessa kuvataan hyvin yksiselitteisesti, että "Kiviaineksen otosta ja murskauksesta kantautuvat äänet kasvattavat melutasoja merkittävästi. Melutason ohjearvo, joka virkistysalueilla on 45 dB, ylittyy Birgitan polulla ja Ammejärven laavulla kaikissa hankevaihtoehdoissa jossain vaiheessa toimintaa." Melutason on arvioitu olevan jopa 55 dB. Kymmenen dB vastaa kuullun äänen kaksinkertaistumista, joten kyse ei ole mistään pienestä melutason kasvamisesta virkistysalueella. Lisäksi selostuksessa kerrotaan: "Vaikka lähiympäristön asuinrakennusten melutaso jää alle ohjearvojen, melun lisääntyminen saattaa heikentää asuinalueiden viihtyvyyttä". Aivan ja tämä koskee kuvan 4.1 mukaan koko Sääksjärveä eli tällä hetkellä 3650 henkilöä ja tulevaisuudessa mahdollisesti suurempaakin määrää. "Lisäksi alueelta kuuluvat räjäytysten varoitusäänet ja niitä seuraavat räjäytysäänet 1-3 kertaa viikossa." Haluan painottaa, että selostuksessa on esitetty vain mallinnettuja melutasoja, vaikka jo olemassa olevilta murskaamoilta olisi ollut mahdollista tehdä todellisia melulaskelmia. Huomioimatta on esimerkiksi Kotkassa

olevan louhoksen meluvaikutukset, vaikka yleisesti on tiedossa, että ihmisille on syntynyt huomattavaa haittaa kyseisen louhoksen melusta. Tulokset olisivat todellisista arvoista mitattuina olleet todennäköisesti liian huolestuttavia ja selostuksessa onkin päädytty esittelemään vain mallinnuksia, joita voidaan paremmin selitellä. Lähteessä <http://arkisto.sll.fi/melu/tieto.html> sanotaan: "Suomalaiset melunormit ovat alemmalla tasolla kuin muissa Pohjoismaissa. Puutteita on myös viranomaisen käytössä olevissa arviointitavoissa: ne ovat liian yksinkertaisia ja usein puutteellisin tiedoin toteutettuja. Suurimmat puutteet ovat olosuhteiden huomioon ottamisessa (esim. melun vaimenemista arvioidaan laskentamalleilla, joissa Suomen vesistörikkaissa olosuhteissa usein esiintyviä vähän ääntä vaimentavia olosuhteita ei oteta huomioon). Mittauksissa ei myöskään oteta huomioon sitä, että eri asiayhteyksissä ihmiset kokevat melun eri tavoin ja eri ihmisten meluherkkyys vaihtelee. Tutkimustietoa tarvitaankin lisää." Näin ollen melumallinnusten todenperäisyys voidaan kyseenalaistaa eikä niitä pidä pitää absoluuttisena totuutena. Käsittääkseni yhteysviranomaiselle on toimitettu erillinen meluraportti. Tämä tulisi saattaa kaikkien luettavaksi, eikä pitää piilossa.

Selostuksen sivulla 112 sanotaan: "Rakennusten sisällä varsinaisen räjäytysäänien lisäksi voi esiintyä rakenteiden räminästä aiheutuvaa ääntä, joka on selvästi häiritsevämpää kuin pienitaajuinen räjäytysmelu." Psyykevaikutukset tällaisessa tilanteessa ovat oleellisia, etenkin kun kuva 4.1 osoittaa niiden olevan mahdollista koko Sääksjärven alueella. Räminä häiritsee kaikkia ihmisiä ja esimerkiksi lasten ja vuorotyöläisten päivänunien kannalta ne ovat täysin sietämätön haitta, kun alueella on lukuisia päiväkotejakin. Selostuksen sivulla 117 sanotaan, että Pulkajärven Natura 2000 -alueella louhostoiminnan melu on selvästi kuultavissa. Kuitenkin selostuksessa väitetään, että hankkeella ei ole vaikutuksia Natura-alueeseen. Vaikutuksia on aivan varmasti, jos ihminenkin kuulee louhosmelun, sillä eläimet kuulevat louhosmelun vielä paljon paremmin. Kohde on valtakunnallisesti merkittävä Natura 2000 -alue. "Louhoksen toiminta nostaa melutasoja merkittävästi (3-5 dB) alueilla, joille valtatie melu ei juuri kuulu eli Sipilän länsipuolella." Räjäytyksiin liittyen sivulla 123 sanotaan: "Alueelle johtavan tien varteen voidaan kiinnittää ilmoitustaulu, jossa varoitetaan mahdollisista räjäytyksistä." Tämä on täysin riittämätöntä informointia.

Selostuksen sivulla 71 väitetään, että "Vaihtoehtoissa 3 ja 4, joissa kiviainestuotanto lisää raskasta liikennettä erityisesti Sääksjärventielle ja Kannistontielle, liikenteen melu ei lisäänty asuinalueilla aistittavalla tavalla". Melu lisääntyy oleellisesti ja huomattavasti esimerkiksi Sääksjärven keskustassa olevien Karhumäentien kerrostalojen osalta sekä Sääksjärventien alkupään taloissa sekä Tervapolun asuinnoissa. Nämä kaikki ovat muutaman sadan metrin säteellä kuljetusreitistä, Karhumäentien lähimmät talot arviolta vain 50 metrin päässä. Meteliä etenkin Karhumäentien taloihin kasvattaa vielä se, että raskaat ajoneuvot kulkevat junasillalla ja jarruttavat tai kiihdyttävät liikennevaloihin. Toisaalla selostuksessa myönnetäänkin "Sääksjärventielle kiviainestuotannosta johtuva raskaan liikenteen lisääntyminen nostaa melutasoja noin 1,8 dB". Laskelmalle ei kuitenkaan anneta minkäänlaisia perusteluja. Hankkeen meluvaikutukset ovat kaikissa vaihtoehtoissa VE1-VE4 huomattavat ja kohdistuvat laajaan väestömäärään ja laajaan luontokokonaisuuteen.

Selostuksessa esitetään sivulla 32 VTT:n tekemiä tutkimustuloksia muualta kuin Pirkanmaan maakunnasta. Näissä tutkimuksissa on selvinnyt, että aiempien mittausten tuloksissa on ollut pieni ylitys haitallisten aineiden raja-arvoista. Tässä kohtaa on huomautettava, että pienikin ylitys näin mittavassa, jopa 30 vuoden tai pidemmässä hankkeessa huomattavan suurilla ainesmäärillä on kokonaisvaikutukseltaan merkittävä. Lisäksi aiemmin tutkitut alueet sijaitsivat muualla Suomessa kuin Pirkanmaalla, joten tutkimustuloksia ei sisällään voida pitää minkään arvoisina, koska Pirkanmaan lukemat

voivat olla täysin omaa luokkaansa eikä niistä voida tehtyjen tutkimusten perusteella sanoa mitään. Joka tapauksessa arvot ovat ylittyneet aiemmissa tutkimuksissa, vaikka kyseessä on alueet, joilla ei ole yleisesti niin kohonnut arseenipitoisuus kuin Pirkanmaalla yleisesti.

Selostuksessa halutaan harhaanjohtavasti sanota, että arseenipitoisuuksia hankealueella olisi tutkittu ja että tutkimusten perusteella alueella ei olisi arseenia. Haluan painottaa, että tutkimukset on tehty ainoastaan pintamaasta eikä louhintasyvyydestä, vaikka arseeni esiintyy paikallisesti. Selostuksen sivulla 83 sanotaan, että kallion murskauksessa hienoainesta syntyy normaalisti 0-6%. Tämä on suuri määrä, koska hankkeen murskausmäärät ovat huomattavan suuria, täysin omaa luokkaansa verrattuna esimerkiksi muihin Pirkanmaan murskaamoihin. Selostuksessa on esitetty, että hienoainesta syntyy 30 vuoden hankkeessa 560 000 kuutiometriä, kun lasketaan 4%:n mukaan. Tämä tarkoittaa käytännössä 5,6 miljoonaa maitotölkkillistä hienoainesta, joka liikkuu vesien ja tuulen mukana 3650 ihmisen ympärillä. Sivulla 125 on laskelma, että pölyn päiväkohtainen päästö tulisi olemaan 45 kg. Se on valtava määrä. Lisäksi syntyvät liikenteen pölypäästöt 44kg/km ja edelleen käsittelystä syntyy 12 kg päästöt päivittäin. Selostuksessa väitetään toisaalla, että hankkeesta ei aiheudu terveysvaikutuksia, mutta sivulla 128 sanotaan "On todettu, että karkeat hengitettävät hiukkaset voivat pahentaa lyhytaikaisessa altistumisessa hengityssairauksia, kuten astmaa ja keuhkohtaumatautia. Herkät henkilöt voivat saada pölyhiukkasista myös lieviä oireita, kuten päänsärkyä, silmien kutinaa ja kirvelyä sekä hengityselimistön ärsyyntymisestä johtuvaa nuhaa ja yskää." Jos tällaisia terveysvaikutuksia voi syntyä jo lyhytaikaisessa altistuksessa, niin miten pahoja vaikutuksia on esimerkiksi lapsille pitkän hankkeen aikana? Lisäksi tulee huomioida, että pölyn vaikutuksesta kasvien yhteyttäminen ja lisääntyminen vaikeutuu. Sivulla 102 kerrotaan pölyn vaikutuksista: "Pölyävän hienoaineksen hallintaa voidaan parantaa koteloimalla murskauslaitteisto sekä kastelemalla ainesta." Selostuksessa ei kuitenkaan esitetä kastelu- eikä kotelointisuunnitelmaa. Sivulla 128 väitetään, että hankkeesta syntyvät pakokaasupäästöt ovat merkityksettömiä. Tulee kuitenkin huomioida, että tällä hetkellä näitä syntyviä päästöjä ei ole lainkaan. Sivulla 129 sanotaan, että hankealueella ja noin 300 metrin etäisyydellä hankealueesta on hiukkasten vuorokausiohjearvojen ylittyminen todennäköistä. Huomautan tässä vaiheessa, että 300 metrin päässä hankealueesta sijaitsee mm. Ammejärvi. Lisäksi n. 200 metrin päässä hankealueesta on kalasääksiparin pesä. Kalasääksi on lintudirektiivin liitteen mukainen silmälläpidettävä laji. Louhinnan aiheuttama ja tuulen nostama pöly saattaa levitä pesän alueelle ja lisäksi meluvaikutus on suuri. Lisäksi hankealueelta n. 350 metrin päässä on maakuntakaavassa merkitty Perimmäisen luonnonsuojelualue. Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaan alueella ei saa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvoa. Alueella on vanhaa metsää ja liito-oravalle soveltuvaa aluetta. Alue on maakunnallisesti arvokas kohde. Katson suunnitellun hankkeen olevan sellainen toimenpide, joka ehdottomasti vaarantaa Perimmäisen luonnonsuojelualueen suojeluarvoa.

Sivulla 129 sanotaan: " Ilmaston lämpenemiseen vaikuttavia CO₂- eli hiilidioksidipäästöjä aiheutuu moottoripolttoaineiden käytöstä murskauslaitteistossa, työkoneissa sekä kuljetusajoneuvoissa." Murskauksen hiilidioksidipäästöt olisivat 15 tonnia päivässä. Lisäksi tulisivat liikenteen hiilidioksidipäästöt, jotka on laskettu 17 km matkalta. Todellisuudessa selostuksessa on aiemmin kerrottu, että keskimääräinen kuljetusmatka on 30-40 km eli hiilidioksidipäästöt olisivat karkeasti arvioiden kaksinkertaiset selostuksessa kerrottuun 5,1 tonnia päivässä lukemaan nähden. Jälleen kerran halutaan lukemien näyttävän paremmilta kuin ne todellisuudessa ovat. Sivulla 130 sanotaan: "Kuljetuksen päästöjä voidaan pienentää lyhyillä kuljetusmatkoilla, optimoimalla edestakaiset kuormien

kuljetukset, taloudellisella ajotavalla sekä käyttämällä ympäristöystävällisempiä polttoaineita kuten maakaasua ja biokaasua, mikäli se on mahdollista.” Maakaasun ja biokaasun mainitseminen mahdollisesti käytettävänä polttoaineina on täysin teoreettista eikä ole mitään perusteita sille, miksi yritys joka tavoittelee vain voittoa käyttäisi näitä kustannuksiltaan kalliimpia polttoaineita ajaessaan tuhansia kilometrejä päivittäin. Katson selostuksessa jälleen yritettävän esittää lievennyskeinoja, joita ei todellisuudessa tulla käyttämään millään muotoa. Rudus yrittää vähätellä hankkeesta syntyviä haittoja viimeiseen asti ja parantaa omaa mainettaan.

Hankkeella on merkittäviä värinävaikutuksia koko Sääksjärven alueelle. Sivulla 122 kerrotaan: ”Karkeasti voidaan kuitenkin arvioida, että väräytyksien värinähäiriön riskialue ulottuu selvitysalueesta noin 2-3 km etäisyydelle lähimmille asuinalueille.” Värinävaikutuksia on mm. kunnan kiinteistöihin, esim. päiväkoteihin, kouluun sekä Lempäälän seurakunnan Sääksjärven seurakuntakeskukseen. Kuva 4.1 osoittaa, että kunnan kiinteistöt ovat värinävaikutusalueella. Selostuksessa ei kuitenkaan huomioida, että Lempäälän kunnalle syntyy myös niistä kustannuksia. Sivulla 72 kerrotaan: ”Lievempikin värinä haittaa kuitenkin asuinviihtyvyyttä, sillä ihminen aistii värinän helposti. Värinä voi tuntua epämiellyttävältä ja värinä ihmisten keskittymiskykyä.” Ihmisten keskittymiskyvyn luulisi olevan tärkeää alueella, jossa on 800 oppilaan koulu ja useita päiväkoteja, sekä yritysten toimistoja. Alueella asuu myös kotona työskenteleviä ihmisiä. Lapsia ja vanhuksia värinä haittaa erityisesti, koska lapset saattavat pelätä värinää ja vanhusten tasapaino saattaa olla heikentynyt. Sivulla 163 sanotaan: ”Väräytysten aiheuttamaa värinää lähimmille asuin-kiinteistöille voidaan seurata louhintajaksojen aikana jatkuvatoimisin värinämittarein. Värinämittaukset tehdään jokaisesta väräytyksestä.” Värinän seuranta on täysin riittämätön toimenpide, jos värinän seurauksena syntyy vaurioita kiinteistöihin. Värinän seurantasuunnitelmaa ei ole esitetty missään muodossa. Sivulla 120 selostuksessa esitetään, että väräytysäänien väräytävyyttä voidaan vähentää suorittamalla väräytykset tiettyinä kellon aikoina sekä tiedottamalla asukkaita. Selostuksessa ei kuitenkaan osoiteta minkäänlaista väräytyssuunnitelmaa. Myöskään tiedotussuunnitelmaa ei ole esitetty. Selostus on tältäkin osin puutteellinen.

Selostuksessa on lukuisissa kohdissa mainittu hankealueen mahdollinen arseenipitoisuus. Esimerkiksi sivulla 77 kerrotaan: ”Pirkanmaan kallioperälle on ominaista paikoin korkeahkot arseenipitoisuudet, mikä pääasiassa johtuu kallioperän kivilajeissa paikoin esiintyvistä arseeni-ioneista. Arseni on elimistöön joutuessaan pitkässä altistuksessa terveydelle haitallinen aine. Kallioalueelta otettiin 26.10.2010 kymmenen kalliopintanäytettä.” Huomioitava on, että valtakunnallisessa taustapitoisuusrekisterissä hankealue kuuluu keskelle arseeniprovinssia 4. Tässä provinssissa moreenin arseenipitoisuuksien keskiarvo on ollut huomattavasti mediaaniarvoa korkeampi. Selostuksessa viitataan kuitenkin lukuisissa kohdissa ”tutkimuksiin”, joiden perusteella tehdään oletta, ettei hankealueella olisi haitallisia arseeniesiintymiä. Mittaukset on todellisuudessa tehty vain pintamaasta. Tällainen oletta esitetään esimerkiksi sivulla 82: ”Tehtyjen pitoisuusanalyysien perusteella arvioinnin lähtöoletuksena on, että hankealueen kalliopintojen arseenipitoisuus pysyy alle taustapitoisuusarvojen”. Näin mittavassa hankkeessa keskellä 3650 ihmistä ei voida olettaa tällaista, vaan tehdyn päätöksen tulee perustua kunnollisiin ja tarkkoihin mittauksiin louhintasyvyydestä. Selostuksessa myönnetäänkin myöhemmin, että kyseessä ovat olleet vain alustavat tulokset: ”Koska alustavien tutkimusten mukaan hankealueen kallioperän arseenipitoisuus on selkeästi pienempi kuin suurin suositeltu taustapitoisuusarvo.” Lause todistaa sen, että nyt on tehty vasta alustavat tutkimukset, joiden perusteella ei voida missään nimessä päätyä toteuttamaan vaihtoehtoja VE1-VE4.

Selostuksessa on poikkeuksellisen paljon selittelyä ja epämääräisyyttä arseenin suhteen. Esimerkiksi sivulla 82 kerrotaan: ”Metallien ja muiden mahdollisesti haitallisten aineiden pitoisuuksia voidaan tarkkailla louhinnan edetessä arseenipitoisuustarkkailun yhteydessä.” Hankkeesta päätettäessä on oleellista tietää tarkkaillaanko ja miten tarkkaillaan vai ”voidaanko tarkkailla”. Jälleen puuttuu suunnitelma tarkkailusta. Näilläkään perusteilla, ei ole mahdollisuuksia toteuttaa hankkeita VE1-VE4. Selostuksessa esitetään useampaan kertaan, että kiviaineksen käyttökelpoisuutta eri kohteisiin arvioidaan arseeni ja muiden tulosten perusteella. Missään ei kuitenkaan kanneta huolta siitä, että murskaus on jo tapahtunut tässä vaiheessa tuhansien ihmisten keskuudessa. Tämä aiheuttaa epätasa-arvoa ihmisten kesken. Sivulla 159 sanotaan: ”Louhittavassa kalliossa voi olla kiisupitoisia kohtia, joissa arseenipitoisuus on huomattavan korkea. Tällaisista kohdista voi vapautua paikallisesti ja hetkittäin korkeahkoja arseenipitoisuuksia, jotka kivipölyn mukana tai huuhtoutumalla pintavesiin voivat kulkeutua hankealueen ulkopuolelle. Myös muualta tuotavassa kivessä voi ennakkotarkastuksista huolimatta olla hetkittäin korkeampia arseenipitoisuuksia. Runsaasti arseenia sisältävien kivien murskaamista kuitenkin vältetään, ja toisaalta satunnaisesti esiintyvät korkeammat arseenipitoisuudet eivät aiheuta vaaraa ympäristölle.” Selostuksen perusteella selviää, että todellisuudessa tullaan siis murskaamaan myös arseenipitoista ainesta, vaikka aiemmin selostuksessa on toisin esitetty.

Hankkeella on huomattavia negatiivisia vaikutuksia luontoon sekä hankealueella että sen ympäristössä. Vaikutukset kohdistuvat myös Birgitan polkuun, kuten sivulla 70 todetaan: ”Hanke heikentää Birgitan polun arvoa luontopolkuna, kun sen varrelle tulee jälleen yksi häiriötekijä. Pirkanmaalla on myös muita virkistysreittejä ja ulkoilualueita, mutta metsämaisemassa kulkevia reittejä alkaa olla vähän”. Luontopolulla on suuri merkitys päiväkodeille, koululle, partiolaisille, seurakunnalle ja retkeilijöille.

Ympäristön kannalta mikään arvioituista VE1-VE4 vaihtoehdoista ei ole toteuttamiskelpoinen. Raportissa on kerrottu moneen otteeseen hankkeesta olevan erittäin merkittävää haittaa ympäristölle. Sivulla 154 todetaan: ”Erittäin merkittäviä suoria vaikutuksia maakunnallisesti arvokkaaseen luontokokonaisuuteen, paikallisesti arvokkaisiin luontokohteisiin, kasvillisuuteen, eläimistöön ja ekologiseen verkostoon. Välillisiä vaikutuksia linnustoon ja vesistöjen luonnontilaan.” Tästä huolimatta selostuksessa väitetään, että hanke olisi toteuttamiskelpoinen ympäristön kannalta. Katson tämän erittäin suureksi haittavaikutusten vähättelyksi ja että hanke ei ole tässäkään suhteessa missään nimessä toteuttamiskelpoinen.

Selostuksessa kerrotaan muutoinkin luonnon tilasta ihan mitä mieleen juolahtaa. Sivulla 35 kerrotaan: ”Arvioinnin mukaan hanke ei vaaranna Ammejärven luonnontilaa”. Hankealueelta on suorayhteys Ammejärveen ja Kaitajärveen ja Ammejärven suora etäisyys hankealueesta on vain 300 metriä. Kuitenkin väitetään, ettei hankkeella olisi vaikutuksia Ammejärveen, joka on oleellinen osa laajaa virkistysaluetta. Selostuksessa toisaalla sanotaan, että järven pH-pitoisuus nousee, vesikasvillisuus kasvaa, erinäisiä aineita liukenee veteen ja että kiintoainesta kasaantuu. Selostuksessa on myös erittäin huomattava puute, joka on myös selostuksessa suoraan mainittu: ”Luonnon vaikutusalueen määrittelemisessä on huomioitu vain toiminnan aiheuttamat merkittävimmät suorat vaikutukset.” Selostuksessa tulisi kuitenkin huomioida myös välilliset vaikutukset, jotta luontoon kohdistuvat vaikutukset tulevat kokonaisvaltaisesti ja riittävästi huomioiduiksi. Selostuksen puutteena on myös se, ettei Lempäälän kunnalle muodostuvia välillisiä kuluja huomioida lainkaan. Esimerkiksi sivulla 102 sanotaan, että kiintoaineksen kulkeutuessa ojiin, voi ojien ruoppaus olla tarpeen. Tästäkin syntyisi kuluja Lempäälän kunnalle. Kaiken kaikkiaan kaikkien välillisten kulujen seurauksena hankkeen

kulut ovat kunnalle ja valtiolle merkittävät, todennäköisesti infrakulujen säästöjä merkittävästi isommat, koska laskelmia ei ole uskallettu esittää.

Luonnon osalta hankkeessa esiintyy myös epävarmuustekijöitä, jotka ovat liian merkittäviä päätettäväksi näin suuresta hankkeesta. Esimerkiksi vesien haitta-ainepitoisuuksista ei ole riittävää tietoa, eikä metsävyöhykkeen säilymisestä. Näillä on kuitenkin oleellinen merkitys luonnolle ja ihmisille. Selostuksen sivulla 57 kerrotaan: ”Hanke tekee hankealueella mahdottomaksi hankealueen käyttämisen ulkoiluun ja mahdollisten ympäristöarvojen säilyttämisen.” Tässä kohtaa täytyy todeta, että selostuksessa on kuitenkin sivulla 154 todettu, että alueella on merkittäviä luontokohteita, joten kyseessä eivät ole mahdolliset ympäristöarvot vaan arvokkaat luontokohteet. Toisaalla selostuksessa myönnetäänkin tämä: ”Läheisillä alueilla kohdistuu ulkoiluun ja mahdollisiin ympäristöarvoihin häiriöitä”. Arvokkaista kohteista on olemassa myös hyvin selkeä luettelo sivulla 136.

Selostuksessa on luontovaikutustenkin osalta puutteelliset lieventämis- ja ehkäisykeinot. Sivulla 103 selostetaan, että huolellisella panostuksella voidaan lieventää vesistöissä tapahtuvia muutoksia. Panostussuunnitelmaa ei kuitenkaan esitetä missään vaiheessa selostuksessa. Edelleen sivulla 103 todetaan: ”Seurantaohjelman tarve ja tarkempi sisältö määritellään lupaprosessissa”. Seurantaohjelmaa ei siis esitellä selostuksessa. Kuinka voidaan päättää hankkeesta, kun ei tiedetä mitään käytännön toimia, joita on tulossa. Selostuksessa viitataan kymmeniin asioihin, jotka ovat avoimia, vaikka ollaan päättämässä tuhansia ihmisiä koskevasta kymmenien vuosien hankkeesta. ”Mikäli mahdollista, vesiä ei tulisi ohjata hankealueen ja Perimmäisen väliseen solaan, vaan mieluummin lähemmäksi hankealueen koillisinta nurkkaa.” Selostuksessa ei ole esitetty minkäänlaisia toimenpiteitä, kuinka tämä hoidetaan käytännössä ja onko se edes mahdollista. Luontovaikutuksiin liittyen myös laskeutusaltaiden laskelmat puuttuvat.

Selostuksessa tulee usein sivulauseista tai muutoin ohimennen esiin hälyttäviä asioita luonnon ja ihmisten suhteen. Esimerkiksi sivulla 31 sanotaan: ”Yleisesti ottaen kierrätysasfaltti on ympäristölle ja terveydelle melko haitaton materiaali.” Lause antaa ymmärtää, että haittoja ympäristölle ja terveydelle kuitenkin esiintyy. Lause esitetään jälleen täytetä totuutena, vaikka sille ei esitetä minkäänlaisia perusteita eikä sitä sidota mihinkään tutkimuksiin tai asiantuntijan lausuntoon.

Sivulla 107 sanotaan, että kierrätysaineksen määrä kattaisi huomattavan osan Tampereen seudulla syntyvästä kiviainespohjaisesta kierrätysmateriaalista. Tämä on todella oleellinen tieto, kun ajatellaan, että kaikki tuo määrä mahdollisesti myrkyllistä jätettä on keskellä Sääksjärven asukkaita. Luonnonvarojen käytön myönteiset ja kielteiset vaikutukset on esitetty hyvin yksipuoleisesti s. 14 taulukossa. Lisäksi sivulla 107 väitetään, että hankkeesta ei aiheudu varsinaisesti luonnonvaroihin kohdistuvia haittoja. Tämä on täysin väärä tieto, koska luonnonvarat vähenevät joka tapauksessa hankkeen vaikutuksesta, eivätkä ne palaudu milloinkaan, koska kyseessä ovat uusiutumaton luonnonvara. Selostuksessa väitetään sivulla 21: ”Lisäksi ympäristövaikutukset ovat paremmin hallittavissa suurilla ja pitkäaikaisilla yhtenäisillä toiminta-alueilla.” Vastaavasti sivulla 108 kerrotaan: ”Iso keskitetyn oton alue on ympäristön kannalta parempi ratkaisu kuin monta pienempää. Kalliokiviainesten otto vähentää harjujen kaivamistarpeita.” Jälleen selostuksessa on täysin perustelemattomia väitteitä. Projekti- ja hanketoiminnassa yleisesti on tiedossa, että mitä suuremmasta projektista/hankkeesta on kyse, sen vaikeampaa on hankkeen ohjaaminen ja hallitseminen. Tästä on osoituksena esimerkiksi Olkiluodon ydinvoimalan hanke.

Arviointiselostuksessa väitetään, että hankkeella ei ole merkittäviä vaikutuksia ilmastoon ja luontoon, vaikka sivulla 130 sanotaan, että hiiltä vapautuu enemmän kuin sitoutuu, koska hankealueen puut kaadettaisiin. Alueen hiidensidonta tulisi olemaan negatiivinen pitkään. Silti väitetään, että hankkeella ei ole merkittäviä vaikutuksia ilmastoon ja luontoon.

Toisaalla selostuksessa sanotaan, että alueella ei ole arvokkaita luontokohteita, mutta sivulla 131 sanotaan, että hankealueella on metsälain mukainen arvokas elinympäristökohte: jyrkänne. Lisäksi selostuksessa kerrotaan, että hankealueella on luonnonsuojeluasetuksen tarkoittamaa suojeltavaa luontotyyppiä eli hiirenporras-vehkavaltaisen Tervaleppäkorpi. Hankealueella on myös metsälain ja vesilain mukainen puro.

Selostuksessa todetaan: "Hanke tekee mahdottomaksi maa- ja metsätalousvaltaisen toiminnan harjoittamista hankealueella tuotannon ajan ja saattaa vaikeuttaa kyseisen toiminnan harjoittamista sen läheisyydessä". Hanke saattaa vaikeuttaa toimintaa myös hankealueen läheisyydessä ei pelkästään hankealueella, tämä on täysin kohtuutonta.

"Yleisesti on tiedossa, että kiintoaines saattaa vesissä lisääntyä, räjähdysaineet voivat kohottaa typpipitoisuuksia ja betonin murskaustoiminta voi nostaa veden pH:ta." "Aiheuttaa vesien samentumista ja kiintoaineksen sedimentoitumista virtaamattomissa tai hiljaisen virtauksen kohdissa.". "Runsaiden sateiden aikana ja jos laskeutusaltaat eivät toimi kunnolla, kiintoaines voi

vähitellen tukkia ojia ja rumpuja ja osa kiintoaineksesta voi päätyä myös lähimpään Ammejärveen." "Koska louhintaluheen vedet kaikissa vaiheissa ohjataan pohjoisen suuntaan, päätyy louhinnasta ja kiven käsittelystä syntyvä kiintoainekuorma vain pohjoispuolen ojiin ja niitä pitkin osittain mahdollisesti Ammejärveen asti." "Olisi kiintoainekuormitus läheisissä ojissa keskimäärin 20 kg vuorokaudessa." "Louhosalueelta pois johdettaviin vesiin päätyy räjähtämättömistä räjähdysaineista peräisin olevia typpiyhdisteitä, lähinnä nitraatteina." Silti väitetään, että arvokkaita elinympäristöjä ei tuhoudu. Toisaalta sanotaan että "Kattavia tutkimuksia räjäyttämisen vapautuvien typpiyhdisteiden määrästä ei ole". Toisin sanoen typpiyhdisteiden merkitys vesistöihin voi tappaa arvokkaita elinympäristöjä. Lisäksi kuitenkin todetaan, että "koko toiminta-ajan nitraattipäästö kaikkiaan on 47 tonnia eli 4,3 kg/vrk ja että se nostaa ojien nitraattipitoisuutta 10-20 mg/l." Selostuksessa myös todetaan, että vesikasvillisuus ojien pohjalla todennäköisesti lisääntyy samoin kuin järvissä, joihin ojat laskevat.

Selostuksessa painostetaan hankkeesta päättäjiä keinolla, että hankkeen hylkääminen kasvattaa painetta esimerkiksi Pirkanmaan harjujen murskaamiseen. Tämä on jälleen täysin tuulesta temmattu perustelematon väite. Selostuksessa ei ole esitetty vertailua toisen mahdollisen hankealueen suhteen. Näin mittavan hankkeen YVA-selostuksessa tulisi ehdottomasti olla vertailuvaihtoehto, joka sijaitsee muualla kuin asutuksen keskellä. Tämä osoittaisi entisestään konkreettisesti vaihtoehtojen oleelliset erot. Myös taloudelliset perusteet yhteiskunnalle tulisi ehdottomasti osoittaa. Sivulla 106 sanotaan: "Kiviainesten ottoapaikat on siis tarkoituksenmukaista sijoittaa lähelle kulutuskohteita". Huomioitava on, että ottoapaikkoja ei ole missään suhteessa tarkoituksenmukaista kuitenkaan sijoittaa 3650 ihmisen keskelle etenkin kun vielä laajemman väestömäärän virkistystilanne heikkenee. Kulutuskohteista ei selostuksen perusteella tiedetä mitään muuta kuin, että ne sijaitsevat keskimäärin 30-40 km päässä hankealueelta. Todellisuudessa ei siis tiedetä, tulisiko hankealue edes olemaan lähellä kulutuskohteita vai löytyisikö mahdollisesti jopa lähempää parempia kohteita. Vaihtoehtoisia hankealueita ei ole esitetty missään muodossa.

Ympäristövaikutusten seuranta on kuvattu selostuksessa liian karkealla tasolla ja sanamuotona on pääsääntöisesti "voidaan" eli vaikutusten seurannassa ei välttämättä seurata selostuksessa esitettyjä asioita. Ympäristön tilan seuranta ja arviointi on kuitenkin oleellista, eikä hanketta voida hyväksyä vaihtoehtoin VE1-VE4, koska ympäristövaikutusten seuraamiseksi ei ole esitetty riittävää suunnitelmaa. Lisäksi jätteenkäsittelysuunnitelma puuttuu.

Yhteenvetona totean, että hankkeesta päätettäessä tulee huomioida, että hankkeen vaikutukset ilmastoon ja luontoon ovat merkittäviä, pitkäikäisiä ja osittain pysyviä. Näistä

syistä vaihtoehtoja VE1-VE4 ei voida toteuttaa. Hankkeella on monia erittäin negatiivia vaikutuksia ihmisiin. Sivulla 70 todetaan: "Birgitan polun viihtyisyyden heikentyminen saattaa heikentää eri väestöryhmien välistä tasa-arvoa". Lisäksi toisaalla sanotaan: "Toimintaa suunnitellaan ympärivuotiseksi. Lupaa murskaustoiminnalle ja kiviaineksen käsittelylle tullaan hakemaan maanantaista perjantaihin klo 6-22 väliselle ajalle. Lisäksi poraukselle haetaan lupaa ma-pe klo 7-22 väliselle ajalle ja rikotukselle ma-pe klo 8-18 väliselle ajalle." Katson tämän olevan kohtuutonta joka suhteessa, sillä murskaustoiminta on huomattavasti laajempaa kuin esimerkiksi muilla Lempäälän murskaamoilla. Lisäksi toiminta painottuu kevääseen ja kesään, josta on kaikkein eniten haittaa ihmisille ja luonnolle. Sivulla 32 esitetään: "Kiviaineskuljetukset keskittyvät arkisin klo 6-16 väliselle ajalle. Pääosa liikenteestä ajoittuu välille 7-16 (tai 7-18), kun toimipiste on auki. Yksittäisiä kuljetuksia voi tapahtua iltaisin ja viikonloppuina lähinnä lauantaisin päivällä". Sivun 60 kappale 6.2 kuvaa kuitenkin lisää kuljetuksia myös muulloin. Lisäksi kokonaistoiminta-aika kasvaa niin suureksi, että arkisin päiväaikaan ei ole käytännössä yhtään rauhallista hetkeä välillä 6-22 eikä usein siis viikonloppuisinkaan, kuten sanotaan sivulla 60: "Lisäksi joitain kuljetuksia saatetaan tehdä esimerkiksi kahdessa työvuorossa toimiville asfaltti- ja betoniasemille myös illalla klo 16-22 välillä sekä esimerkiksi pientalotyömaille myös lauantaisin päivällä". Lause on niin väljästi ilmaistu, että käytännössä lauantaisin voi olla kuljetuksia koko päiväajan, joten selostuksessa väitetty rauhallinen retkeilymahdollisuus viikonloppuisin Birgitan polulla on täysi harha. Sivulla 60 kerrotaan lisäksi: "Kesäkuukausina kuljetusmäärät ovat vilkkaamman rakennustoiminnan takia jonkin verran talvikautta suurempia." Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että hanke häiritsee ihmisiä kaikkein eniten kesäaikaan, jolloin vilkkaimmin myös retkeillään, virkistäydytään, ulkoillaan ja lomaillaan. Sivulla 69 sanotaan: "Virkistysmahdollisuuksien heikentymisen myötä hankkeen negatiiviset vaikutukset kohdistuvat mahdollisesti laajaan väestömäärään. Hanke heikentää kaikkien niiden viihtyvyyttä, jotka liikkuvat virkistysalueella". Huomautan, että hanke koskee myös muita kuin hankealueen ja Birgitan polun virkistysalueita, esimerkiksi Sääksjärven valaistua pururataa. Sivulla 67 todetaan: "Talvisin maakaasuputkilinja toimii alueen tärkeimpänä hiihtoreittinä". Selostuksessa on jätetty kertomatta, että hankkeella olisi toteutuessaan vaikutusta myös Sääksjärven "päälatureittiin", joka on pururadalla Karhumäentien takana ja vain 50 metrin päässä kuljetusreitistä. Ihmiset eivät voi virkistäytyä tällä pururadalla kesällä eivätkä talvella, kun rekkaralli alkaa kulkea vieressä.

Hankkeessa on merkittäviä epävarmuustekijöitä ihmisille syntyvissä vaikutuksissa, eikä hankkeiden vaihtoehtoja VE1-VE4 voida näin ollen harkita vaan tulee päätyä vaihtoehtoon VE0. Hankkeen vaikutukset ovat erittäin kauaskantoisia, osittain peruuttamattomia ja monilta osin täysin arvailujen varassa. Esimerkiksi vaikutuksia ihmisen terveydentilaan ei ole arvioitu selostuksessa lainkaan terveydenhuollon ammattilaisen voimin. Terveydenhuollon ammattilaisen puuttumisesta työryhmästä olen antanut jo aiemmin mielipiteeni vaiheessa 1, mutta asia ei näytä olevan johtanut konkreettiseen lopputulokseen, koska on tiedostettu, että hankkeella on negatiivia vaikutuksia ihmisten hyvinvointiin. Myös yhteysviranomaisen on peräänkuuluttanut vaiheessa 1. käyttämään terveyshaittojen arvioinnissa asiantuntijalaitoksen apua. Useissa kohtaa sanotaan, että tutkimuksia ja tietoa on aiheesta liian vähän, esimerkiksi kiviaineksen käsittelystä syntyvien hiukkasten pitoisuuksista ympäristössä. Nykyisillä tiedoilla hanketta ei mitenkään voida perustella tuotavaksi 3650 ihmisen keskelle tuntematta vaikutuksia.

Selostuksessa halutaan johtaa useassa kohtaa harhaan, että hankealueen läheisyydessä ei asuisi ihmisiä. Esimerkiksi sivulla 65 sanotaan: "Hankealueen lähiympäristö on asumaton aluetta. Lähin asuinalue on Sipilän alue, jossa lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin kilometrin päässä hankealueesta." Hankkeen vaikutuksesta tosiasiaassa

liikenteen määrä kasvaa oleellisesti ja nimenomaan raskaanliikenteen määrä. Liikenteen "pääasiallisella kulkureitillä" on aivan välittömässä läheisyydessä satojen ihmisten asunnot. Myös Sääksjärven keskusta on liikenteen välittömässä läheisyydessä ja hankealueen vaikutusten piirissä, kuten näkyy kuvasta 4.1.

Selostuksessa väitetään sivulla 67: "Hankkeen vaikutuksia ihmisiin on tarkasteltu useiden eri tekijöiden kautta". Painotan, että ihmisiin kohdistuvia terveysvaikutuksia ei ole tarkasteltu alan asiantuntijan toimesta lainkaan.

Sivulla 54 todetaan: "Hankealue sijaitsee Tampereen kaupunkiseudun ympäristössä, jossa se vaikeuttaa yhtenäisten laajempien ulkoilualueiden säilyttämistä". Tätäkään seikkaa ei oteta millään lailla huomioon selostuksessa. Sivulla 74 kerrotaan: "Liikkumisen turvallisuus heikkenee etenkin liikuttaessa jalan ja pyörällä." Tämä vaikuttaa suoraan lasten mahdollisuuksiin liikkua ja saada liikuntaa. Sitä kautta mahdollisesti syntyy edelleen välillisiä vaikutuksia terveyteen. Autoilu ja sen tuomat saasteet lisääntyvät entisestään, koska perheet joutuvat kuljettamaan lapsensa kouluun ja harrastuksiin. Sivulla 75 todetaan: "Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten vaikutusalue on laaja, mikä johtuu alueen virkistysarvon heikkenemisestä. Vaikutusalueen voidaan katsoa ulottuvan koko Pirkanmaan alueelle."

Ihmisiin kohdistuvien haittojen ehkäisykeinona esitetään, että "Hankealueen ja virkistysreitin välinen metsävyöhyke on hyvä säilyttää eheänä." Todellisuudessa Ruduksella ei ole mitään keinoa vaikuttaa metsävyöhykkeen säilymiseen, joten sitä ei voida esittää minkäänlaisena ehkäisy- tai lieventämiskeinoja.

Myös liikenteellä on oleellinen merkitys ihmisiin kohdistuvissa vaikutuksissa. Sivulla 59 esitetään: "Kiviainesten ottoalueella kulkeva raskas liikenne tulee käyttämään pääsääntöisesti kuvassa 6.1 esitettävää reittiä." Selostus kuvaa selkeästi, että muutkin reitit ovat mahdollisia, mutta näistä aiheutuu vielä kuvattuja vaihtoehtoja enemmän haittoja, joten asiaa ei käsitellä selostuksessa vaan jälleen pimitetään haittoja. Lisäksi on tiedossa, ettei Ruduksella ole mitään keinoja estää liikenteen kulkemista muualla kuin osoitetulla reitillä. Lause on myös ristiriidassa samalla sivulla olevan lauseen kanssa: "Liikenteen olisi mahdollista kulkea kohdealueelta moottoritielelle myös Kannistontietä etelään joko Houkantien tai Kuljun kautta. Molempien reittien välittömässä läheisyydessä on kuitenkin asutusta, joten kulkeminen niiden kautta ei ole suositeltavaa." Tässä vaiheessa painotan erittäin suuresti, että myös Kannistontien toisessa päässä ja Sääksjärventiellä on välittömässä läheisyydessä asutusta ja arkisin myös satojen lasten koulumatka.

"Pääsääntöisesti" kuljettavan reitin välittömässä läheisyydessä on sekä teollisuus-, toimisto- että asuinrakennuksia, niin kerrostaloja (Karhumäentien & Pitkäahteentien talot) kuin omakotitalojakin (Sääksjärventie & Tervapolku). Näissä asuu satoja ihmisiä. Ensimmäisen vaiheen mielipiteissä on pyydetty kiinnittämään huomiota turvallisuuteen Sääksjärventiellä, mutta selostuksessa ei ole esitetty mitään tähän liittyen.

Koen erittäin loukkaavana ja huolestuttavana, että selostuksesta puuttuu edelleen hankkeen pitkäaikaisvaikutukset erityisesti lapsiin, vaikka niitä pyydettiin jo YVA:n ensimmäisessä vaiheessa useissa mielipiteissä. Selostuksessa ei ole pystytty millään tasoa osoittamaan, että hankkeesta ei muodostuisi Sääksjärvellä asuville perheille merkittäviä terveydellisiä vaikutuksia, jotka ovat kaikkien huolestuttavimpia alueen lukuisille lapsille. Ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia on kaiken kaikkiaan aliarvioitu selostuksessa erittäin mittavasti. Esimerkiksi kiinteistöjen hintoihin kohdistuvia vaikutuksia on verrattu Espoon jäteveden puhdistamoon: "Esimerkiksi Espoon jätevedenpuhdistamon ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä tutkittiin toteutuneiden puhdistamoiden vaikutuksia lähiseutujen kiinteistöjen hintoihin. Tutkimuksessa todettiin, että vaikka ennen hankkeen toteutusta kiinteistöjen hinnan lasku oli merkittävä huolenaihe, ei hankkeen

myötä kiinteistöjen arvoissa tapahtunut minkäänlaista muutosta”. Esimerkin perusteella ei voida vetää minkäänlaista johtopäätöstä suunnitellun hankkeen vaikutuksista alueen kiinteistöjen hintoihin. Moderni nykyaikainen jätevedenpuhdistamo on lähtökohdiltaan täysin eri hanke kuin murskaamo, koska jätevedenpuhdistamosta ei kasvata melu-, tärinä- tai pölyhaittoja eikä aiheuta alueen luonnolle vastaavia pysyviä haittavaikutuksia. Jätevedenpuhdistamo ei myöskään kasvata alueen liikennemääriä murskaamotoimintaa vastaavasti. Sivun 71 esimerkillä halutaan johtaa taas lukijaa harhaan, että kiinteistöjen hintoihin kohdistuvat vaikutukset eivät olisikaan niin suuria kuin tällä hetkellä on odotettavissa.

Sivulla 68 sanotaan: ”Kokonaisuudessaan hankkeen merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat hankealueen ympäristön virkistysarvoon. Ympäristön muuttuessa ihmisiin kohdistuvat vaikutukset tuntuvat suurilta erityisesti yksilötasolla”. Tässä vähätellään vaikutuksia todella suuresti, sillä tosiasia on, että vaikutukset eivät ainoastaan tunnu vaan ovat merkittäviä päivittäiseen elämään. ”Hanke ei kuitenkaan aiheuta suoranaista vaaraa ihmisten terveydelle”. Tätäkään ei ole selostuksessa pystytty kiistattomasti perustelemaan eikä mukana työryhmässä ole ollut lainkaan terveydenhuollon asiantuntijaa. Selvää on, että hankkeesta kuitenkin aiheutuu lukuisille ihmisille välillisiä terveysvaikutuksia jo tässä hankkeen suunnitteluvaiheessa etenkin psyykkisen terveyden osalta. On mahdollista, että hankkeen vaikutuksesta myös itsetuhoisuus lisääntyy. Selostuksessa annetaan myös ymmärtää, että ihmisten elinolot eivät heikkene oleellisesti, vaikka muualla selostuksessa sanotaan, että esimerkiksi lasten päivittäinen liikkumismahdollisuus heikkenee merkittävästi. Selostuksessa vääristellään asioita jatkuvasti. Ihmisten elinolosuhteet heikkenevät merkittävästi, jos hanke toteutuu, koska virkistysmahdollisuudet hankealueella ja muillakin alueilla poistuvat. Lisäksi esimerkiksi kesälomalla ei ole mahdollista virkistäytyä omalla pihallaan koko Sääksjärven alueella, tämän todistaa kuva 4.1.

Sivulla 72 on myönnetty, että terveyshaittoja saattaa hankkeesta ilmetä. ”Birgitan polku kulkee arviolta kahden kilometrin matkan alueella, jossa ilmanlaadun ohjearvot saattavat ylittyä. Myös Ammejärven laavu sijaitsee niin lähellä hankealuetta (alle 500 m), että epäsuotuisissa oloissa ohjearvojen ylittyminen on mahdollista”. Tämä jo osoittaa, että selostuksen työryhmässä olisi ehdottomasti pitänyt olla terveyden asiantuntija, koska terveysvaikutuksista ei nyt tiedetä hankkeen osalta riittävästi. Tiedossa kuitenkin on, että negatiiviset terveysvaikutukset 15-30 vuoden hankkeesta ovat mahdollisia ja esimerkiksi psykologisilta osin jopa todennäköisiä. Psykologisten ja psyykkisten sairauksien hoitaminen on yhteiskunnalle erittäin kallista, koska näihin ryhmiin kuuluvat sairaudet ovat yleisesti pitkäkestoisia hoidettavia. Sivulla 74 on todettu ”Hankkeen terveyteen vaikuttavat tekijät ovat ennen kaikkea henkiseen hyvinvointiin liittyviä.” Ihmisiin kohdistuvana seikkana nostan esiin myös sivun 73 tekstin: ”Arseenista johtuva terveydellinen haitta syntyy kuitenkin vain pitkäaikaisessa elimistön sisäisessä altistuksessa.” Korostan, että tässä hankkeessa on kyseessä nimenomaan erittäin mittavasta ja pitkäkestoisesta hankkeesta. Kuvassa 4.1 on esitelty virkistyskäyttöä eri ilmansuunnista kerääntyvien alueen käyttäjien kuvaamiseksi. Kuvasta puuttuu kuitenkin yksi oleellinen suunta, kaakkoissuunta, josta mm. Sääksjärven keskustan, Paunun ja Höytämön asukkaat tulevat virkistäytymään alueelle. Kauempaa Pirkanmaalta tulevat virkistyskäyttäjät on jätetty kokonaan esittelemättä.

Sivulla 125 sanotaan, että ”hankkeen ilmanlaatuun vaikuttavia tekijöitä ovat pölypäästöt murskauksesta ja kiviaineksen käsittelystä, liikenteen pakokaasupäästöt (mm. CO eli häkä ja Nox eli typen oksidit sekä hiukkaset), alueen työkoneiden pakokaasupäästöt sekä liikenteen maasta nostama pöly.” Haluan painottaa, että selostuksessa on täysin huomioimatta räjäytyksessä syntyvät päästöt, mm. typpipäästöt.

Sivulla 75 väitetään: ”Hankealueen ympäristön virkistyskäyttöön kohdistuvia vaikutuksia voidaan ehkäistä ja lieventää myös riittävällä tiedotuksella”. Kuitenkaan selostuksessa ei osoiteta olevan minkäänlaista tiedotussuunnitelmaa: kuka, koska ja miten viestisi. ”Hankkeen ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia on mahdollista lieventää tiedottamalla hankkeen etenemisestä sekä hankkeen vaikutuksista, esimerkiksi seurantatuloksista avoimesti.” Jälleen on todennäköistä, että näistä syntyy kustannuksia Lempäälän kunnalle ja kustannukset siirtyvät veronmaksajien harteille.

Sivulla 161 kerrotaan: ”Vaikutukset ihmisten elinolosuhteisiin ja viihtyvyyteen eli ns. sosiaaliset vaikutukset eivät ole yksiselitteisiä eivätkä määrällisesti mitattavissa. Arvot ja arvostukset on mahdollista tuoda esiin, mutta ne voivat olla hyvinkin erilaisia ja asenteet voivat muuttua.” Selkeää kuitenkin on, että murskauskaitos koetaan kaikessa suhteessa haitaksi. Tämä ei ole epävarmuustekijä vaan puhdas fakta. Selostuksessa aliarvioidaan kaikessa suhteessa vaikutuksia ihmisiin ja oletetaan, että ihmisten asenteet muuttuvat. Hanke aiheuttaa pysyviä vaikutuksia ihmisten arvoihin ja päivittäiseen elämään.

Hankkeen vaihtoehtoja VE1-VE4 ei voida toteuttaa, koska on liiaksi ihmisiin kohdistuvia epävarmuustekijöitä. Selostuksessa ei ole esitetty minkäänlaisia arvioita, minkälaiseen väestömäärään terveysvaikutuksia kohdistuu ja minkälaisia kustannuksia näistä syntyy. Lisäksi ihmisiin kohdistuvien vaikutusten seurantaohjelmaa ei ole suunniteltu ja esitetty lainkaan Haluan huomauttaa, että yhteysviranomainen on YVA-hankkeen 1. vaiheessa määrittänyt, että toteuttamiskelpoisuuden arviossa tulee tarkastella vaihtoehtojen hyväksyttävyyttä, kun useissa arviointiohjelmasta annetuissa mielipiteissä on esitetty vaihtoehtoa 0. Tätä yhteysviranomaisen huomiota ei ole huomioitu selostuksessa, vaan ylimalkaisesti on todettu, että ihmiset muuttavat mieltään.

Lisäksi haluan huomauttaa, että selostuksessa ei ole lainkaan huomioitu Lempäälässä jo nykyisellään olevaa murskauskaitosten taakkaa. Sivulla 107 osoittaa erittäin selkeästi, että Lempäälässä tuotetaan jo nykyisellään huomattava määrä kaikesta Pirkanmaan murskauskaitoksesta. Kunnassa on parhaillaan suunnitteilla lukuisia murskaushankkeita eri vaiheissa, esim. Pitkäkallion, Ahtialan ja Kirstinkallion murskaamot. Näiden vaikutuksia Lempäälän kuntaan ei ole selostuksessa huomioitu millään lailla. On täysin kohtuutonta kaikessa suhteessa, että yksi kunta tuottaisi lähes kaiken Pirkanmaan kivitarmeesta ja että vain yhden kunnan ihmiset joutuisivat kärsimään ympäri kuntaa olevasta murskaustoiminnasta. On erittäin tärkeää huomata, että jo nykyisellään murskaamot ovat vähentäneet Lempääläisten virkistysalueita ja lisänneet, liikennettä, pölyä ja melua kohtuuttomasti. On äärimmäisen tärkeää myös jo näiden pilattujen alueiden asukkaille, että nyt suunnitellun hankealueen virkistyskäyttöä ei tuhoa hyväksymällä hanke. Lukuisten murskaamojen vaikutus Lempäälän kunnan imagoon tulee myös huomioida päätöstä tehtäessä. Imago-vaikutukset ovat kymmeniä vuosia kestäviä.

Hankkeen toteuttamiskelpoisuuden arvioinnissa annetaan ymmärtää, että hankealueen virkistyskäyttö heikkenisi vain paikallisesti. Selostuksessa on kuitenkin useaan otteeseen todettu, että virkistyskäyttö koskee koko Pirkanmaata. Katson Pirkanmaan käsittävän alueena paljon laajemman kokonaisuuden kuin paikallisen alueen.

Suunnitellulla hankkeella on erittäin negatiivia vaikutuksia myös liikenteeseen. Tähänkin kohtaan kuitenkin liittyy epävarmuustekijöitä. Sivulla 60 sanotaan: ”Arvioinnissa on huomioitu, että tulevien kuljetusten autoista noin 20-30% voidaan käyttää lähteivissä kuljetuksissa, muuten kuorma-autot ajavat toiseen suuntaan tyhjinä.” Jälleen on kyseessä lause, jota ei ole yritettykään perustella millään, vaikka lause esitetään tosiasiana. Laskelmat voivat siis olla liian pienet, jos luku on perusteetta heitetty hatusta. Joka tapauksessa liikennemäärät nousevat sekä raskaanliikenteen että muun liikenteen osalta: ”Raskaan liikenteen lisäksi kiviainesten ottoalue aiheuttaa myös työmatka- ym. liikennettä henkilöautoilla.” Yleisesti selostuksessa vähätellään liikenteen määrää, joka kasvaa

hankkeen vaikutuksesta. Kuitenkin s. 61 taulukko osoittaa tosiasian, että nykyisellään Kannistontien pohjoispäässä vain joka 10. auto (raskaiden ajoneuvojen osuus 10%) on tällä hetkellä raskasajoneuvo. Hankkeen vaikutuksesta kuitenkin joka 3. auto olisi raskasajoneuvo (raskaiden ajoneuvojen osuus 30%). Näillä kahdella vaihtoehdolla on selkeä ero alueella, jossa satoja lapsia kulkee päivittäin kouluun. Sivulla 62 todetaan: "Raskaalla liikenteellä on turvallisuusvaikutuksia hankealueen ja moottoritien välisillä kulkuyhteyksillä". Lisäksi osoitetaan, että myös moottoritiellä raskasajoneuvoliikenne kasvaisi: "Joten kiviainesten otto aiheuttaisi tällä moottoritieosuudella noin 5-10% lisäyksen raskaan liikenteen määrään". Raskaanliikenteen kasvusta syntyy Lempäälän kunnalle huomattavia kustannuksia, s. 64: "Kiviainesten oton aiheuttama liikenteen kasvu edellyttää, että Kannistontie rakennetaan katuna liikennetarvetta edellyttävään kuntoon ja kestopäällystetään. Muutoin sorapintaisella tiellä aiheutuisi raskaasta liikenteestä melu-, tärinä-, pölyhaittoja tien varren kiinteistöille". Selostuksessa on jälleen selkeä puute, koska ei osoiteta, että Lempäälän kunnan kustannukset kasvavat mahdollisesta päällystyksestä ja tästä seurannee vaikutuksena myös veroprosentin korottaminen. Käytännössä hankkeen kustantajiksi muodostuvat siis myös hankkeesta kärsivät lempääläläiset. Päällystystarpeita esitetään selostuksessa myös muualle: "Sääksjärventien/Ruskontien länsipäässä raskaanliikenteen määrän kasvu voi nopeuttaa tulevaisuudessa tarvetta tien uudelleenpäällystämiseen". Tämä on käytännössä selvä, jos joka 3. ajoneuvo on tulevaisuudessa raskasajoneuvo eikä joka 10. kuten tällä hetkellä.

Sivulla 64 osoitetaan, että kevyenliikenteen turvallisuutta Kannistontien/Sääksjärventien liittymässä tulisi parantaa. Selostuksessa ei ole kuitenkaan jälleen kerran kerrottu, että tästä syntyy kustannuksia Lempäälän kunnalle ja todennäköisesti veroprosentin kasvaminen. Selostuksessa sanotaan: "Turvallisin ratkaisu olisi erillinen kevyen liikenteen alikulku. Se on kuitenkin ratkaisuna erittäin kallis, eikä liikenteen vilkkaus muutoin edellyttäisi sitä." Tässä osoitetaan selkeästi, että hanke vaatii alikulkutunnelin eli kunnan menot kasvavat. Liikennevaikutusten vähättelystä on esimerkki sivulla 70: "Muilla asuinalueilla (kuin Sipilässä) liikenteestä aiheutuvia häiriötekijöitä on jo nyt niin, ettei hankkeella ole tilanteeseen merkittävää muutosta". Esimerkiksi Sääksjärven keskustassa Karhumäentien kerrostaloissa on täysin erilaista asua, kun 50 metrin päässä kulkevista autoista vain joka 10. on raskasajoneuvo kuin että joka 3. auto on raskasajoneuvo. Kokonaisliikenne määrä esimerkkialueella kasvaa oleellisesti. Liikenteen haittavaikutusten lieventämis- ja ehkäisykeinot ovat jälleen täysin ylimalkaiset ja puutteelliset, kuten sivulla 8 osoitetaan: "Haitallisia vaikutuksia voidaan lieventää mm. katujen päällystyksellä ja liikennejärjestelyillä." Muualla: "Mahdollinen toimenpide turvallisuuden parantamiseksi voisi olla niin sanotun keskisaarekkeellisen suojatien rakentaminen Kannistontien ja Sääksjärventien risteykseen. Suojatiesaareke pakottaa ajoneuvot hidastamaan liittymään saavuttaessa ja jalankulkijat voivat ylittää tien kahdessa vaiheessa." Myöhemmin sanotaan: "Niin sanottu korotettu suojatie ei välttämättä ole toimiva ratkaisu tässä tapauksessa, koska siitä voi aiheutua melu- ja tärinähaittaa ja suojatiekorotuksia on vaikea rakentaa siten, että ne kestäisivät raskaan liikenteen pitkäaikaista rasitusta." Selostuksessa halutaan johtaa harhaan, että Rudus esittää lievennyskeinoja haittavaikutuksille, mutta käytännössä lasten turvallisuusongelmaan risteyksessä ei esitetä selostuksessa yhtään ratkaisua, jota ei myöhemmissä vaiheissa selostusta hylättäisi ratkaisuna. Sivulla 64 kerrotaan: "Kannistontien tulohaaran yli kulkee kevyen liikenteen reitti. Sitä käyttävät päivittäin useat koululaiset". Kyseessä on useat sadat koululaiset, joka on mittakaavassa täysin eri asia. Riski loukkaantua liikenteessä kasvaa täysin eri mittakaavaan, kun puhutaan oikeista kymmen- ja sataluvuista liikenteessä. Risteysongelma on merkittävä ja se vaatii ehdottomasti toteutettavan ratkaisun eli alikulkutunnelin Ruduksen kustantamana, jos hanketta edes harkitaan toteutettavan.

Sivulla 72 kerrotaan: "Raskaasta liikenteestä aiheutuva tärinä on aistittavissa maksimissaan 15 metrin päässä tiestä. Tärinävaikutukset ulottuvat tien läheisyyteen ja häiritsevät kevyttä liikennettä Sääksjärventielle ja Kannistontielle." Tällä säteellä kulkee mm. lapsia pyörällä kouluun, joten myös liikenteestä aiheutuva tärinä on huomioitava. Sivulla 74 "Risteyksessä on kuitenkin jo nykyään liikennevalot, joten turvattomuudenlisääntyminen ei ole merkittävä." Miten nämä asiat liittyvät toisiinsa? Tosiasia on, että risteyksessä liikennemäärä kasvaa oleellisesti ja että Sääksjärventieltä tulevia raskaita ajoneuvoja olisi kaikista kulkuneuvoista joka kolmas.

Hankkeen negatiivisten vaikutusten osalta myös kierrätyskiviaineksen käsittely on yksi merkittävimmistä seikoista. Selostuksessa huomio kiinnittyy erityisesti siihen, että betoni-, tiili- ja asfalttijätteen vastaanoton laadunvalvonta on ehdottoman puutteellinen, koska se on vain aistinvaraista. Selostuksessa kerrotaan, että puhdistustodistus "voidaan" vaatia, mutta sitä ei siis ehdottomasti vaadita. On hyvin todennäköistä, että todistuksia ei käytännössä vaadita lainkaan, koska kuormia tulee päivittäin satoja ja työskentely hidastuu oleellisesti. Sivulla 32 kerrotaan: "Laadunvalvontatutkimusten pitoisuusmääritykset tehdään noin kerran vuodessa." Tämä ei riitä alkuunkaan, kun hanke sijaitsee 3650 ihmisen keskellä ja hankkeen koko luokka on aivan omaa luokkaansa ja ainesta tulee alueelle hyvin laajalta säteeltä.

Vaikka tuotavan kiviaineksen puhtaudesta ei todellisuudessa tiedetä mitään, esitetään se silti puhtaana lukuisissa kohdissa selostusta, näin esimerkiksi sivulla 85: "Vaihtoehdossa 3 hankealueelle tuodaan puhdasta kiviainespohjaista kierrätettävää rakennusjätettä (käytöstä poistettua asfalttia, betonia, tiiltä) ja mahdollisesti ylijäämäkiveä maarakennustyömailta." Lisäksi sanotaan: "Jos arseenipitoisuus on 50-100 mg/kg, varmistetaan, että kiviainesta ei toimiteta asuinalueille." Vahinkoa on tässä vaiheessa jo syntynyt murskaamoalueella ja sen ympäristössä oleville asuinalueille, kun materiaalia on murskattu. Tässä vaiheessa katson, että ihmisten välinen tasa-arvo ei millään muotoa toteudu, jos murskaamon vieressä asuvat ovat toisenluokan kansalaisia, joilla ei ole merkitystä, mutta alueet, joissa Ruduksen kiveä tarvitaan, ovat paremmassa asemassa ja varmistetaan, etteivät myrkyt kulkeudu näille alueille.

Hankkeella on pysyviä vaikutuksia maisemaan, kuten todetaan sivulla 13: "Hanke aiheuttaa pysyviä ja välittömiä vaikutuksia maisemarakenteeseen." Sivulla 22 yritetään kuitenkin väittää, että alue pystyttäisiin palauttamaan maisemoinnilla: "Toiminnan loputtua alue jälkihoidetaan siten, että se soveltuu kaavan mukaiseen käyttötarkoitukseen. Alue maisemoidaan lupaehtojen mukaisesti ja lähtökohtaisesti se palautetaan maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi." Missään kohtaa selostusta ei ole esitetty maisemointisuunnitelmaa, joten väittämän paikkansa pitävyyttä ei pysty arvioimaan. Sivulla 143 kerrotaan, että hanke aiheuttaa pysyviä ja välittömiä vaikutuksia maisemarakenteeseen. Vaikutuksia maisemarakenteeseen voidaan pitää erittäin haitallisina, sillä maiseman osatekijöitä on joko mahdotonta tai erittäin hidasta palauttaa. Pysyviä vaikutuksia jää mm. maastonmuotojen ja vesiolosuhteiden muuttuessa pysyvästi. Maisemallisia muutoksia syntyy paitsi murskaamoalueelle myös asuinalueille liikennemäärien kasvaessa, teiden kunnostuksen seurauksena sekä mahdollisista liikennejärjestelyistä. Maisemallinen vaikutusalue on erittäin laaja.

Taulukossa 16.1. on huomattavan paljon virheitä:

- Maankäyttö ja kaavoitus VE0 pitäisi olla vihreä, koska nykyiset kaavat toimivat hyvin
- Liikenne hankkeissa VE1-VE4 pitäisi olla Ruduksen vaikutusmahdollisuus haitallisuuden ehkäisemiseksi 3, koska mitään käytännössä toimivia tai Ruduksen itsensä kelpuuttamia keinoja selostuksessa ei ole esitetty
- Ihmisten elinolot ja viihtyvyys vaihtoehdossa VE0 pitäisi olla vihreä, koska ihmiset pääsääntöisesti viihtyvät asuinalueellaan, muutoin muuttaisivat pois

- Ihmisten elinolot ja viihtyvyys vaihtoehdoissa VE1-VE4 pitäisi olla Ruduksen vaikutusmahdollisuus haitallisuuden ehkäisemiseksi 3, koska mitään keinoja ei ole selostuksessa esitetty
- Maisema ja kulttuuriperintö vaihtoehdoissa VE1-VE4 pitäisi olla Ruduksen vaikutusmahdollisuus haitallisuuden ehkäisemiseksi 3, koska Ruduksella ei ole mitään vaikuttamismahdollisuuksia metsävyöhykkeeseen
- Luonto, eläimistö ja kasvillisuus hankkeissa VE1-VE4 pitäisi olla Ruduksen vaikutusmahdollisuus haitallisuuden ehkäisemiseksi 3, koska selostuksessa ei ole esitetty keinoja
- Melu vaihtoehdoissa VE1-VE4 pitäisi olla Ruduksen vaikutusmahdollisuus haitallisuuden ehkäisemiseksi 3, koska kasojen sijoittelu on ainut osoitettu keino
- Tärinä vaihtoehdoissa VE1-VE4 pitäisi olla Ruduksen vaikutusmahdollisuus haitallisuuden ehkäisemiseksi 3, koska panostuksen suunnittelu on ainut osoitettu keino
- Pöly ja muut ilman päästöt vaihtoehdoissa VE1-VE4 pitäisi olla Ruduksen vaikutusmahdollisuus haitallisuuden ehkäisemiseksi 3, koska kotelointi ja kastelu ovat ainoat osoitetut vaihtoehdot ja niille ei kuitenkaan ole esitetty mitään konkreettista suunnitelmaa eikä arvioitu toteutettavuutta

Kuvassa 4.1 on esitetty YVA-alueen rajausta ja vaikutukset maa- ja kallioperään sekä maisemaan oletuksella, että ympäröivää metsää ei hakata. Metsän säilymisestä ei ole olemassa kuitenkaan minkäänlaista varmuutta ja liikenteen, katupäälylystysten ja mahdollisten muiden katumuutosten vuoksi maisemavaikutukset ulottuvat huomattavasti esitettyä laajemmalle alueelle. Kuvassa tulisi esittää pahin skenaario.

Selostuksesta on havaittavissa, että yhteysviranomaisen antamaan lausuntoon suhtaudutaan välinpitämättömästi. Esimerkiksi sivulla 37 annetaan ymmärtää, että kokemuksia muilta hankealueilta olisi huomioitu. Kuitenkaan selostuksessa ei oteta missään kohtaa huomioon esimerkiksi asukkaiden kokemuksia Kotkassa tai muilla toteutuneilla hankealueilla. Sivulla 38 kuvattu arseenin esiintyminen, näytteenottosuunnitelma ja näytteenotto ovat täysin puutteelliset, koska näytteet on otettu vain pintamaasta eikä louhintasyvyydestä. Lisäksi selvitys tuotavan kiviaineksien arseenipitoisuuden varmistamisesta on täysin puutteellinen, aistinvarainen tarkistus ei missään nimessä riitä tuotaessa kiviainesta 3650 hengen keskelle. Sivulla 39 selostuksessa annetaan ymmärtää, että lieventämiskeinoja luontoon liittyen olisi esitetty, mutta todellisuudessa keinot ovat hyvin vähäisiä. Yhteysviranomainen on pyytänyt huomioimaan vaikutukset laajaan väestömäärään, jotka retkeilevät alueella, mutta tämä on ohitettu selostuksessa vain lyhyillä maininnoilla. Yhteysviranomainen on pyytänyt esittämään selostuksessa raskaan liikenteen reittien vaikutukset mm. turvallisuuteen ja retkeilijöihin. Vaikutukset on esitelty, mutta käytännössä Ruduksen hyväksymiä estämis- tai lieventämiskeinoja ei ole esitetty. Yhteysviranomainen on vaiheessa 1. pyytänyt lausuntoa ilmanlaadun ja terveyden asiantuntijalta. Lausunto on hankittu ilmatieteen laitokselta, mutta ei lainkaan jälleen kerran terveyden asiantuntijalta. Lisäksi yhteysviranomainen on pyytänyt toimittamaan Metsäkeskuksen arvion metsän vaimennusvaikutuksesta eri aikoina ja sen merkittävydestä. Arviota ei kuitenkaan ole saatu, mutta työryhmä olettaa silti useassa eri kohdassa selostustaan, että metsävyöhyke on vaimentamassa. Metsävyöhykkeen olemassa olosta ei todellisuudessa ole mitään takuita, joten metsän vaikutuksia luonnolle ja ihmisille ei voida ennustaa muutoin kuin että metsävyöhykkeen mahdollinen puuttuminen on joka tapauksessa vaikutukseltaan negatiivinen. Välillisiä vaikutuksia kansanterveyteen ja eri väestöryhmien väliseen tasa-arvoon ei ole juurikaan selostuksessa käsitelty muutoin kuin muutamalla ylimalkaisella lauseella. Todellinen syvälinen analyysi tai tutkimus, esimerkiksi kansanterveyden

kustannuksista puuttuu kokonaan. Näin ollen yhteysviranomaisen lausuntoa ei ole huomioitu kaikilta tarvittavilta osin, joten hanke on keskeytettävä välittömästi.

Hankkeesta päätettäessä on olennaista huomioida, että suurimpia epävarmuustekijöitä ihmisiin ja luontoon kohdistuvien vaikutusten lisäksi on maakunnallisiin infrahankkeisiin liittyvät epävarmuustekijät. Sivulla 62 todetaankin: "Hankkeiden suunnittelu on edelleen niin yleispiirteisellä tasolla, ettei niiden konkreettisia vaikutuksia selvitysalueella voida arvioida". Tämä hanke ei voi ajaa maakunnallisten hankkeiden ohi, joten perustetta tämän hankkeen hyväksymiseksi ei ole. Epävarmuustekijöistä johtuen tämä yksittäisen yhtiön hanke saattaisi vaarantaa tulevat merkittävämmät hankkeet: "Läntisen oikoradan jatkosuunnittelussa saattaa ilmetä tarve sijoittaa rata hankealueelle", "Sekä logistiikkakeskus että järjestelypiha saattavat siis tarkemmassa suunnittelussa teoriassa sijoittua hankealueelle, jolloin hanke saattaisi haitata niiden toteuttamista toivotusti", "Kalliokiviainesten ottohanke saattaa kuitenkin välillisesti vaikuttaa tieyhteyden suunnitteluun, koska kalliokiviainesten ottohanke saattaa vaikuttaa Läntisen oikoradan, järjestelyratapihan siirron ja logistiikkakeskuksen perustamiseen suunnitteluun" ja "Vaihtoehdossa 1 on yhdessä vaihtoehdon 3 kanssa suurin riski, että vaikeutetaan liikennehankkeiden toteuttamista, koska näissä vaihtoehdoissa kalliota louhitaan syvimmälle ja hanke jatkuu pisimmän aikaa. Vaihtoehdoissa 1 ja 3 on myös suurin kielteinen vaikutus MU-kaavamerkinnän eli ulkoilukäytön toteuttamiseen". Hanke on siis erittäin suuresti ristiriidassa maakunnallisiin hankkeisiin ja kaavoitukseen.

Kaiken kaikkiaan totean yhteenvedona, että selostuksessa ei ole kyetty osoittamaan yhtään perustelua vaihtoehtojen VE1-VE4 toteuttamiseksi, sen sijaan selostuksessa on esitetty lukuisia negatiivisia vaikutuksia ja kymmeniä epävarmuustekijöitä, joita vaihtoehtoihin liittyy. Lisäksi olen mielipiteessäni osoittanut lukuisia kohtia, joista yhteiskunnalle ja Lempäälän kunnalle muodostuu hankkeesta kustannuksia enemmän kuin säästöjä. Selostuksessa ei osoiteta yhtään laskelmaa kustannusten muodostumisesta hankkeen seurauksena. Hankkeesta seuraisi siis vain ja ainoastaan negatiivisia vaikutuksia. Toisaalta taas selostuksessa on hyvinkin yksityiskohtaisesti osoitettu, että hanke VE0 on ainoa oikea ja positiivinen vaihtoehto.

Esitän päätettäväksi vaihtoehdon VE0 ja että hankevaihtoehdot VE1-VE4 keskeytetään välittömästi.

Q

Rudus Oy:n louhintahanketta ei pidä toteuttaa (V0-vaihtoehto)!!

Perusteluita:

1. Arseeni: YVA- raportti on arseenin osalta Rudus Oy:tä suosiva ja puutteellinen.

Arseenin myrkyllisyyttä on vähätelty. Ohessa arseenin käyttöturvallisuustiedotteesta otteita arseenille ja sen yhdisteille yleisesti: Hiussuoni- ja entsyymimyrkky. Äkillisen myrkytyksen oireet: Hengittäminen aiheuttaa limakalvojen ärsytystä, yskää hengenahdistusta ja rintakipuja. Perforaatiot mahdollisia hengityselimissä. Nieleminen aiheuttaa ruoansulatuskanavan häiriöitä, oksentelua, ripulia, kouristuksia sekä keskushermosto-häiriöitä, päänsärkyä, sekavuutta, vapinakohtauksia, tajunnanhäiriöitä ja verenkiertohäiriöitä ja jopa verenkierron kollapsin. Pitkäaikaisen altistumisen oireita: ihottuma, ihovammat, kuten hyperkeratoosi ja hypermelanoosi , hiustenlähtö, sidekalvon tulehdus, monihermosairaus , maksan toimintahäiriöt ja munuaisvauriot. Kun aine on imeytynyt maksaan, munuaisiin tai ihoon, se häviää elimistöstä hitaasti. Kokemus on osoittanut arseenin aiheuttavan syöpää ihmisille.

H ja R-lausekkeita arseenille : H301: Myrkyllistä nieltynä, H331: Myrkyllistä hengitettynä. H400: Erittäin myrkyllistä vesieliöille , H410: Erittäin myrkyllistä

vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia ja R50/53: Erittäin myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

Geologian tutkimuskeskus , Tutkimus 182, 2010: Etelä-Pirkanmaan arseeniprovinssissa mediaaniarvot eri maalajeissa (hiekkasora 8,7 mg/kg, moreeni 7,4 mg/kg ja savi 7,2 mg/kg) ylittävät VNA 214/2007(PIMA- asetus) määrittämän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnin rajan 5 mg/kg.

Backman et al. 2007:Geologian tutkimuskeskus Luontaisia ja ihmisten aiheuttamia arseenipitoisuuksia Pirkanmaan alueella: (huom. julkaisu lähteenä YVA- lausunnossa) Pintamaan arseenipitoisuus on alhainen (huuhtoutuminen), mutta mitä syvemmältä näyte otetaan sitä suurempia ovat pitoisuudet. YVA- lausunnossa esitetyt mittaustulokset ovat puutteelliset, koska näytteet on otettu maksimissaan 1,5 m syvyydestä vaikka suunniteltu louhintasyvyys on kymmeniä metrejä.

Louhosalueilta otetuissa vesinäytteissä (Pirkkala, Lempäälä, Nokia ja Tampere) arvot vaihtelivat välillä 0,51 -140 µg/L näytesyvyydestä riippuen. Pintaveden suurin näytearvo oli 27,3 µg/L. Tulos vahvistaa näkemystä, että louhosten kuivatusvesien laatuun ja käsittelyyn tulisi kiinnittää entistä enemmän huomiota. Talousveden raja 10 µg/L. Tämä asia oli myös puutteellisesti esitetty YVA- lausunnossa

Ylöjärven vanhan kupari-volframi-arseeni-kaivoksen rikastehiekka-alueella (arsenipitoisuus 1000-2200 mg/kg, Parviainen et al. 2006)tehdyt räjäytyskokeet nostivat ilmassa leijuvan pölyn arseenipitoisuuden räjäytyspäivinä jopa 70-kertaisiksi tausta-arvoon verrattuna. Ilmassa leijuvan pölyn arseenipitoisuudet olivat jokaisena koeräjäytyspäivinä suurempia kuin tausta-arvot koekentällä sekä 500 m päässä räjäytyskohteesta. Sääolosuhteet: vain yhtenä päivänä tuuli 500 m mittausaseman suuntaan ja yhtä päivää lukuun ottamatta koepäivinä satoi. Viitaten edellä mainittuihin koeräjäytyksiin (Backman et al. 2007) YVA-lausunnossa ei ole luotettavasti arvioitu räjäytysten sekä muun pölyä tuottavan toiminnan aiheuttamaa arseenipitoisen pölyn lisäystä paikallisiin tausta-arvoihin eikä arseenipitoisen pölylisäyksen aiheuttamaa vaikutusta ihmisten terveyteen pitkällä aikavälillä.

Yhteenvetona arseenista todetaan: arseenin leviäminen ympäristöön tapahtuu selkeästi sekä valumavesien mukana, pölyn mukana ja todennäköisesti leviää myös pohjavesiin. Arseeni liukenee joissakin muodoissa hyvin veteen. Lisäksi liukoisuus riippuu esim. maan pH-arvosta. Valumavedet virtaavat louhosalueelta Ammejärven ja siitä kulkevan puron kautta Sääksjärveen. YVA- lausunnossa ei ole riittävästi arvioitu mahdollista Ammejärven ja Sääksjärven tilan muutosta pitkällä aikavälillä.

Räjähdysten, murskauksen ja seulonnan ja kuljetusten aiheuttama pöly leviää riittävän hienojakoisena asutusalueisiin, kontaminoituu pintoihin, ja kulkeutuu suoraan ilman kautta sekä pintojen kautta asuntoihin. Suomessa tuulen todennäköisin suunta on lounaasta, jolloin pöly kulkeutuu suoraan asutusalueille (Sipilä, Sääksjärven keskusta, jne.). Mitä syvemmältä louhitaan sitä suuremmat ovat arseenipitoisuudet. YVA-lausunnossa ei ole tutkittu riittävästi arseenipitoisten pienhiukkasten (koko alle 2,5µm) leviämistä hankkeen vaikutusalueelle eikä sitä, miten arseenipitoiset pienhiukkaset (jotka kulkeutuvat keuhkorakkuloihin ja jäävät pysyvästi keuhkoihin) vaikuttavat ihmisten terveyteen pitkällä aikavälillä.

Suomessa pienhiukkasten arvioidaan aiheuttavan reilu tuhat ennenaikaista kuolemaa. Suurin syyppää ovat alle 2,5 tuhannesosamillimetrin kokoiset hiukkaset. Pienhiukkasten terveysvaikutusten hinnaksi arvioidaan EU:n alueella 268–781 miljardiksi euroksi. Suomessa vaikutusten hinnan arvioidaan olevan 1–3 miljardia euroa. (artikkeli, Marko Laitala, 14.10.2005, <http://www.tekniikkatalous.fi/energia/article41894.ece>). Lisäksi uusien diesel-moottoreiden tuottamat pienhiukkaset ovat osoittautuneet erittäin vaarallisiksi, sillä pienen kokonsa (5-20nm = 0,005-0.02 µm) ne tunkeutuvat syvälle

keuhkorakkuloihin. Louhoksen aiheuttama raskas liikenne kulkee lasten käyttämiä koulureittejä pitkin, jolloin koululaiset altistuvat myös louhoksen raskaan ajoneuvoliikenteen päästöille. Pakokaasut eivät ehdi laimentua, jolloin hengitetyt hiukkasmäärät ovat suuria.

Suunnitellun louhoksen toiminta-aika, 30- vuotta, mahdollistaa arseenin pitkäaikaisvaikutukset väestöön ja luontoon heikentäen sekä ihmisten terveyttä, viihtyvyyttä ja saastuttaa lähialueen luontoa. Lisäksi arseenipitoisten pienhiukkasten aiheuttamat mahdolliset terveyshaitat voivat louhoksen toiminta-aikana tulla yhteiskunnalle hyvinkin kalliiksi. YVA-lausunnossa ei ole tarkasteltu mahdollisten terveysvaikutusten aiheuttamia kustannuksia.

2. Ympäristömelu

Melun yhteisvaikutusta ei ole huomioitu YVA- lausunnossa riittävästi. Esim. lausunnossa ei ole tarkasteltu riittävästi tilannetta, jolloin kaksi murskainta ja iskupalkkimurskaimet ovat samaan aikaan käytössä ja lisäksi samanaikaisesti alueella on lentomelua, raideliikenteen aiheuttamaa melua ja VT3:n aiheuttamaa melua. Lisäksi Pirkanmaan ampumaradan aiheuttama melu kuuluu sopivissa olosuhteissa voimakkaana Sipilän alueella. YVA- lausunnossa ei ole myöskään huomioitu lisääntyvää raskaan liikenteen aiheuttamaa melua. Lisäksi hankkeen vaikutusalueella Sääksjärven rannassa on käyttötarkoitukseltaan olevia loma-asuntoja, jossa päivisin pitäisi olla alle 45 dB keskimääräinen meluarvo. Sipilän alueella melualtistus on jo suuri em. muista lähteistä johtuen. Voimakas jatkuva lisäys ja mahdollinen impulssimelu huonontaisivat asumisviihtyvyyttä entisestään.

3. Liikenteen aiheuttamat haitat

Louhosalueen liikenteen vaikutuksia: mahdolliset onnettomuudet, päästöt, melu, tärinä ja lisäksi Sääksjärventien ja Tampereentien risteys talvikielillä pullonkaula täysperävaunullisille kuorma-autoille, aiheuttaen pahoja ruuhkia. Raskaat täysperävaunulliset ajoneuvot juuttuvat valoristeykseen aiheuttaen ruuhkia.

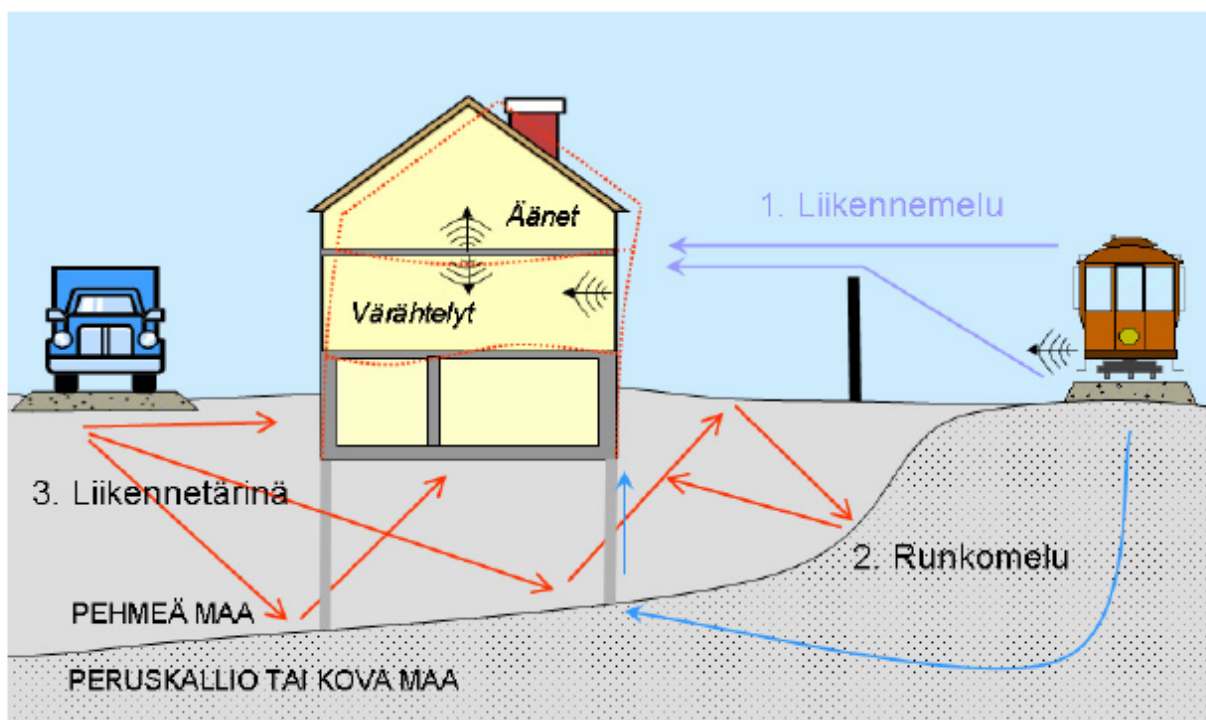
Taulukossa 3 on esitetty VTT:n tutkimus liikennetärinän vaikutuksesta rakennuksiin (Asko Talja, VTT, Tiedote 2425, 2008). Lähimmät talot ovat alle 50 m päässä raskaan liikenteen ajoreitistä. Lisäksi on huomioitava räjäytysten ja liikenteen yhteisvaikutus ja maaperän koostumuksen aiheuttamat lisävaikutukset. Asko Taljan mukaan Suomessa

Taulukko 3. Arvio turvaetäisyydestä, jota kauempana tarkempi värähtelyselvitys ei uusilla asuinalueilla ole tarpeen.

Turvaetäisyys	Liikennetyyppi	Pehmein maalaji väylän alla
500 m	Tavarajunaliikenne (3 500 tn, 90 km/h)	Pehmeä maa
200 m	Pikajunaliikenne (140 km/h)	Pehmeä maa
100 m	Tavara- ja pikajunat	Kova maa
100 m	Metro- ja sähkömoottorijunat (80 km/h)	Pehmeä maa
100 m	Raskas maantieliikenne (100 km/h, sileä)	Pehmeä maa
100 m	Hidastetöyssyt, raskas liikenne (40 km/h)	Pehmeä maa
50 m	Raskas katuliikenne (40 km/h, sileä)	Pehmeä maa
15 m ^{*)}	Raskas maantie- ja katuliikenne (ml. töyssyt)	Kova maa

^{*)} Ei koske väyliä, joilla on vain tilapäisesti raskasta liikennettä.

liikennetärinän suhteen erityisen ongelmallisia ovat savilaaksopainanteet, joita reunustavat kallioiset tai soraiset mäki-alueet. Tällaisilla usein alle 10 m paksuisilla savikkoalueilla värähtely leviää tehokkaasti ja leviämisen arviointi on vaikeaa. Vaakavärähtely voi olla pystyvärähtelyä suurempi ja värähtelyssä dominoi hyvin kapea alle 10 Hz:n taajuusalue. Tällaisilla alueilla ongelmalliseksi muodostuu erityisesti pientaloilla rakennuksen rungon resonanssivärähtely, koska normaalisti myös rakennuksen rungon ominaistajuus on alle 10 Hz. Koska kevyiden välipohjien ja lyhytjälteisten betonivälipohjien ominaistajuus on alle 10 Hz, lattian resonanssivärähtelyä ei esiinny hyvin pehmeillä alueilla, mutta se on mahdollinen kovemmilla alueilla, joilla maaperän värähtelyssä dominoivat korkeammat taajuudet. Resonanssin ilmeneminen on sattumanvaraista mutta esiintyessään resonanssi on erittäin ongelmallinen. Koko Sipilän asuinalue sijaitsee suunnitellun louhinta-alueen suunnasta katsottuna savisen ja pehmeän maan jälkeisellä sora ja kalliopohjalla. Asko Taljan tutkimusten mukaan tällainen maaperä aiheuttaa edellä mainittuja resonanssivärähtelyitä, jotka saattavat olla erittäin ongelmallisia ja haitallisia. Kuvassa 1 on esitetty resonanssin syntymekanismi Asko Taljan mukaan. Näitä ei ole riittävästi tutkittu YVA- selvityksessä

Kuva 1. Periaatekuva liikenteestä aiheutuvasta värähtelystä, jonka asukas voi kokea liikennetärinä, runkomeluna tai liikennemeluna.

4. Asuntojen ja kiinteistöjen arvon romahtaminen ja elämän laadun huonontuminen
Jo nyt on ollut havaittavissa asuntokaupan pysähtyminen Sipilän alueella. Suunnitellut asuntokaupat ovat peruuntuneet, kun ostaja on saanut tietää suunnitellusta louhoshankkeesta. Rudus Oy on vastuullinen korvaamaan asukkaille arvon alennuksen mukaisen korvauksen ja aiheuttamansa vahingot. Näitä asioita ei tarkasteltu YVA-lausunnossa lainkaan.

5. Yhtenäisen luontoalueen rikkoutuminen, luontoarvot: Suunniteltu louhosalue sijaitsee suurien yhtenäisten metsäalueiden keskellä. Aluetta käytetään laajasti virkistys- ja retkeilyalueena. Esimerkiksi Birgitanpolku, Ammejärven laavu ja alueen eteläpuolella oleva yhteyslatu Pirkkalan ja Lempäälän välillä. Alueen lähellä sijaitsee lisäksi Natura 2000-luonnonsuojelualue ja lisäksi lähellä alueen rajaa on kalasääksen pesäpaikka. Arvokkaiden luontoalueiden merkitystä ei ole YVA- lausunnossa painotettu riittävästi. Lisäksi talvisin alueen läheltä kulkee Lempäälä-Pirkkala yhteyslatu, joka on erittäin suosittu.
6. Lasten oikeus turvalliseen koulutiehen: YK:n lasten oikeuksien julistuksessa halutaan varmistaa lapsille oikeus käydä koulua ja oikeus turvalliseen koulutiehen. YK:n (Unicef) yleissopimus lasten oikeuksista 1. osa 3. artikla: Kaikissa julkisen tai yksityisen sosiaalihuollon, tuomioistuinten, hallintoviranomaisten tai lainsäädäntöelimien toimissa, jotka koskevat lapsia, on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu. Suunnitellulla hankkeella on merkittävät vaikutukset Sipilän ja Sääksjärven alueen liikenneturvallisuuteen. YVA- lausunnossa ei ole tarkasteltu riittävästi liikenteen aiheuttamia riskejä erityisesti lapsille eikä myöskään ole lisääntyvän liikenteen vaikutusta Sääksjärven keskustan liikenneturvallisuuteen. Raskaan liikenteen aiheuttamia hiukkaspäästöjä ei ole tutkittu riittävästi. Raskaan liikenteen aiheuttamat hiukkaspäästöt sekä louhoshankkeen aiheuttamat hiukkaspäästöt sekä erityisesti pienhiukkaset (halkaisija alle 2,5 µm) kulkeutuvat ilmassa pitkiä matkoja ja menevät hengityselimiin. Pitkäaikainen altistuminen (louhoshankkeen suunniteltu kesto aika 15-30 vuotta) aiheuttaa terveyshaittoja.
7. Johtopäätökset
Ympäristösuojelulain mukaan ympäristön pilaantumista tulee ehkäistä. Lain määritelmän mukaan ympäristön pilaantumisella tarkoitetaan *aineen, melun, säteilyn tai hajun päästämistä ja jättämistä ympäristöön niin, että siitä aiheutuu haitallisia seurauksia*. Rudus Oy:n suunnitellun louhostoiminnan laajuus, kesto ja sijainti asutuksen lähellä aiheuttavat merkittävää haittaa sekä ympäristölle että lähialueen asukkaille vuosikymmeniksi. Suunniteltu hanke lisää ihmisten riskiä sairastua, lisää erityisesti lasten ja koululaisten liikenneonnettomuusriskiä sekä lisää merkittävästi ympäristön haitallista kuormitusta. Lisäksi louhoshanke tuhoaa arvokkaan yhtenäisen luontoalueen. Ympäristönsuojelulain perusteella hankkeelle ei pidä myöntää ympäristölupaa.

S

Rudus Oy:n louhintahanketta ei pidä toteuttaa (V0-vaihtoehto)!!

Perusteluita:

1. Arseeni: YVA-raportti arseenin osalta Rudus Oy:tä suosiva ja puutteellinen.
Arseenin myrkyllisyyttä vähätelty, ohessa arseenin käyttöturvallisuustiedotteesta otteita arseenille ja sen yhdisteille yleisesti: Hiussuoni ja entsyymimyrkky. Äkillisen myrkytyksen oireet: Hengittäminen aiheuttaa limakalvojen ärsytystä, yskää hengenahdistusta ja rintakipua. Perforaatiot mahdollisia hengityselimissä. Nieleminen aiheuttaa ruoansulatuskanavan häiriöitä, oksentelua, ripulia, kouristuksia sekä keskushermosto-häiriöitä, päänsärkyä, sekavuutta, vapinakohtauksia, tajunnanhäiriöitä ja verenkiertohäiriöitä ja jopa verenkierron kollapsin. Pitkäaikaisen altistumisen oireita: ihottuma, ihovammat, kuten hyperkeratoosi ja hypermelanoosi, hiusten lähtö, sidekalvon tulehdus, monihermosairaus, maksan toimintahäiriöt ja munuaisvauriot. Kun aine on imeytynyt maksaan, munuaisiin tai ihoon, se häviää elimistöstä hitaasti. Kokemus on osoittanut arseenin aiheuttavan syöpää ihmisille.

H-lausekkeita arseenille: H301: Myrkyllistä nieltynä, H331: Myrkyllistä hengitettynä. H400: Erittäin myrkyllistä vesieliöille, H410: Erittäin myrkyllistä vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia ja R50/53: Erittäin myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

Geologian tutkimuskeskus, Tutkimus 182, 2010: Eteläpirkanmaan arseeniprovinssissa mediaaniarvot eri maalajeissa (hiekkasora 8,7 mg/kg, moreeni 7,4 mg/kg ja savi 7,2 mg/kg) ylittävät VNA 214/2007(PIMA-asetus) määrittämän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnin rajan 5 mg/kg.

Backman et al. 2007: Geologian tutkimuskeskus Luontaisia ja ihmisten aiheuttamia arseenipitoisuuksia Pirkanmaan alueella: (huom. julkaisu lähteenä YVA-lausunnossa) Pintamaassa arseenia on vähän (huuhtoutunut), mutta mitä syvemältä näyte otetaan sitä suurempia ovat pitoisuudet. YVA-lausunnossa esitetyt mittaustulokset ovat puutteelliset, koska näytteet on otettu maksimissaan 1,5 m syvyydestä vaikka suunniteltu louhintasyvyys on kymmeniä metrejä.

Louhosalueilta otetuissa vesinäytteissä (Pirkkala, Lempäälä, Nokia ja Tampere) arvot vaihtelivat välillä 0,51 -140 µg/L näytesyvyydestä riippuen. Pintaveden suurin näytearvo oli 27,3 µg/L. Tulos vahvistaa näkemystä, että louhosten kuivatusvesien laatuun ja käsittelyyn tulisi kiinnittää entistä enemmän huomiota. Talousveden raja 10 µg/L. Tämä asia oli myös puutteellisesti esitetty YVA-lausunnossa.

Ylöjärven vanhan kupari-volframi-arseeni-kaivoksen rikastehiekka-alueella (arsenipitoisuus 1000-2200 mg/kg, Parviainen et al 2006) tehdyt räjäytyskokeet nostivat ilmassa leijuvan pölyn arseenipitoisuuden räjäytyspäivinä jopa 70-kertaisiksi tausta-arvoon verrattuna. Ilmassa leijuvan pölyn arseenipitoisuudet olivat jokaisena koeräjäytyspäivinä suurempia kuin tausta-arvot koekentällä sekä 500 m päässä räjäytyskohteesta. Sääolosuhteet: vain yhtenä päivänä tuuli 500 m mittausaseman suuntaan ja yhtä päivää lukuun ottamatta koepäivinä satoi. Viitaten edellä mainittuihin koeräjäytyksiin (Backman et al 2007) YVA-lausunnossa ei ole luotettavasti arvioitu räjäytysten sekä muun pölyä tuottavan toiminnan aiheuttamaa arseenipitoisen pölyn lisäystä paikallisiin tausta-arvoihin eikä arseenipitoisen pölylisäyksen aiheuttamaa vaikutusta ihmisten terveyteen pitkällä aikavälillä.

Yhteenvetona todetaan: arseenin leviäminen ympäristöön tapahtuu selkeästi sekä valumavesien mukana, pölyn mukana ja todennäköisesti leviää myös pohjavesiin. Arseni liukenee joissakin muodoissa hyvin veteen. Lisäksi liukoisuus riippuu maan pH-arvosta. Valumavedet virtaavat louhosalueelta Ammejärven ja siitä kulkevan puron kautta Sääksjärveen. YVA-lausunnossa ei ole riittävästi arvioitu mahdollista Ammejärven ja Sääksjärven tilan muutosta pitkällä aikavälillä. Lisäksi ei ole selvitetty mitä pitkäaikainen altistuminen vaikuttaa alueen väestön terveyteen. Viitaten aiempiin tutkimustuloksiin arseenin esiintyminen alueella on erittäin todennäköistä ja siten hanketta ei voida toteuttaa koska se vaarantaa alueen väestön terveyden.

Räjähdysten, murskauksen ja seulonnan ja kuljetusten aiheuttama pöly leviää riittävän hienojakoisena asutusalueisiin, kontaminoituu pintoihin, ja kulkeutuu suoraan ilman kautta sekä pintojen kautta asuntoihin. Suomessa tuulen todennäköisin suunta on lounaasta, jolloin pöly kulkeutuu suoraan asutusalueille (Sipilä, Sääksjärven keskusta, jne). Mitä syvemältä louhitaan sitä suuremmat ovat arseenipitoisuudet. YVA-lausunnossa ei ole tutkittu riittävästi arseenipitoisten pienhiukkasten (koko alle 2,5µm) leviämistä hankkeen vaikutusalueelle eikä sitä, miten arseenipitoiset pienhiukkaset (jotka kulkeutuvat keuhkorakkuloihin ja jäävät pysyvästi keuhkoihin) vaikuttavat ihmisten terveyteen pitkällä aikavälillä.

Yva-lausunnessa käytetty pölymittauksen arviointimenetelmä on puutteellinen koska sen mallinnettavuus ja luotettavuus on mielestäni epäluotettava eikä se perustu todellisiin mittauksiin.

Louhoksen toiminta-aika,30-vuotta, mahdollistaa arseenin pitkäaikaisvaikutukset väestöön ja luontoon heikentäen sekä ihmisten terveyttä, viihtyvyyttä ja saastuttaa lähialueen luontoa.

2. Ympäristömelu

Melun yhteisvaikutusta ei ole mielestäni huomioitu YVA-lausunnessa riittävästi. Esim. lausunnessa ei ole tarkasteltu riittävästi tilannetta, jolloin kaksi murskainta, iskupalkkimurskaimet ovat samaan aikaan käytössä ja lisäksi samanaikaisesti alueella on lentomelua, raideliikenteen aiheuttamaa melua ja VT3:n aiheuttamaa melua. YVA-lausunnessa ei ole huomioitu lisääntyvää raskaan liikenteen aiheuttamaa melua. Lisäksi hankkeen vaikutusalueella Sääksjärven rannassa on käyttötarkoitukseltaan olevia loma-asuntoja, jossa päivisin pitäisi olla alle 45 dB keskimääräinen meluarvo. Onkin hyvin todennäköistä, että meluarvot tulevat ylittymään alueella ja tätä on mielestäni selvästi vähätelty YVA-lausunnessa. Lausunto perustuu simultointimittauksiin – ei faktoihin.

Alue kärsii jo nyt meluhaitoista esim. lentomelun osalta. Näin yhden asuinalueen melukuormaa ei voida lisätä entisestään. Alueella asuu paljon vuorotyötä tekeviä jolloin melu- ja värinävaikutuksilla on vaikutusta ihmisten elämään. Esimerkiksi itse teen jatkuvaa yötyötä ja nukun päivittäin ma-pe klo 8-15 välisen ajan. Suunnitellun hankkeen räjäytys ja meluvaikutukset vaikuttavat unen laatuun ja saattavat siten aiheuttaa erittäin todennäköisesti univaikeuksia jolloin työkyky heikkenee ja saattaa vaikuttaa myös siihen, että työkyky menee täysin jos ei pysty päivällä nukkumaan. Niinpä katson, ettei kyseistä hanketta voida millään toteuttaa näin lähelle asutusta. Jo nyt kärsin unettomuudesta niillä viikoilla kun Satakunnan lennosto suorittaa 3 kertaa vuodessa harjoituksia alueen ylitse. Silloin rakennuksen rungon värähtelyt herättävät. Suunnitellun hankkeen iskuvasarat sekä räjäytykset vaikuttavat lentomelun tavoin ja viitaten Asko Taljan(VTT) tutkimukseen värinät kulkeutuvat alueen maaperä huomioiden juuri sille alueelle jossa asun. Eli räjäytys sekä iskuvasaran melu kulkeutuu maaperässä Taljan esittämän kuvan mukaisesti (sivu 4).

Tätä ongelmaa ei ole tarkasteltu YVA-lausunnessa lainkaan riittävästi.

3. Liikenteen aiheuttamat haitat Mahdolliset onnettomuudet, päästöt, melu, Sääksjärventien ja Tampereentien risteys ovat ongelmakohta täysperävaunullisille kuorma-autoille. Taulukossa 3 on esitetty VTT:n tutkimus liikennetärinän vaikutuksesta rakennuksiin (Asko Talja, VTT, Tiedote 2425, 2008). Lähimmät talot alle 50 m päässä raskaan liikenteen ajoreitistä. Lisäksi on huomioitava räjäytysten ja liikenteen yhteisvaikutus ja maaperän koostumuksen aiheuttamat lisävaikutukset. Asko Taljan mukaan Suomessa liikennetärinän suhteen erityisen ongelmallisia ovat savilaaksopainanteet, joita reunustavat kallioiset tai soraiset mäkialueet. Tällaisilla usein alle 10 m paksuisilla savikkoalueilla värähtely leviää tehokkaasti ja leviämisen arviointi on vaikeaa. Vaakavärähtely voi olla pystyvärähtelyä suurempi ja värähtelyssä dominoi hyvin kapea alle 10 Hz:n taajuusalue. Tällaisilla alueilla ongelmalliseksi muodostuu erityisesti pientaloilla rakennuksen rungon resonanssivärähtely, koska normaalisti myös rakennuksen rungon ominaistaajuus on alle 10 Hz. Koska kevyiden välipohjien ja lyhytjanteisten betonivälipohjien ominaistaajuus on alle 10 Hz, lattian resonanssivärähtelyä ei esiinny hyvin pehmeillä alueilla, mutta se on mahdollinen kovemmilla alueilla, joilla maaperän värähtelyssä dominoivat korkeammat taajuudet. Resonanssin ilmeneminen on sattumanvaraista mutta esiintyessään resonanssi on erittäin ongelmallinen. Koko Sipilän asuinalue

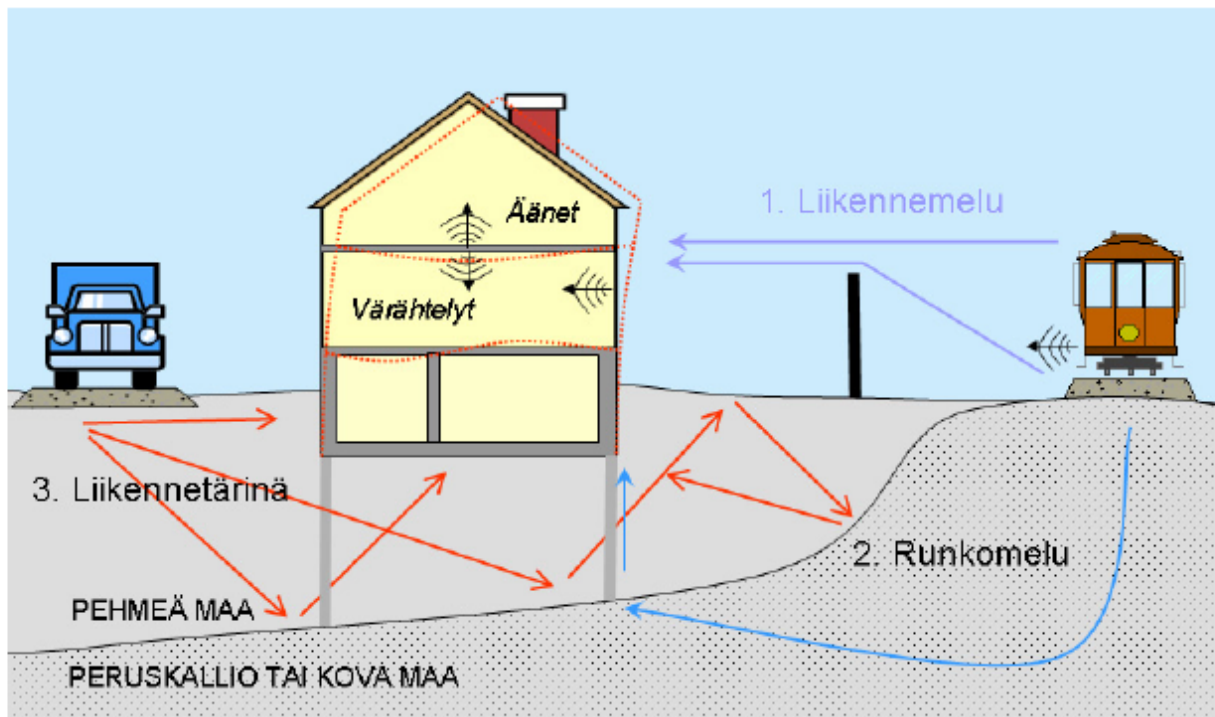
Taulukko 3. Arvio turvaetäisyydestä, jota kauempana tarkempi värähtelyselvitys ei uusilla asuinalueilla ole tarpeen.

Turvaetäisyys	Liikennetyyppi	Pehmein maalaji väylän alla
500 m	Tavarajunaliikenne (3 500 tn, 90 km/h)	Pehmeä maa
200 m	Pikajunaliikenne (140 km/h)	Pehmeä maa
100 m	Tavara- ja pikajunat	Kova maa
100 m	Metro- ja sähkömoottorijunat (80 km/h)	Pehmeä maa
100 m	Raskas maantieliikenne (100 km/h, sileä)	Pehmeä maa
100 m	Hidastetöyssyt, raskas liikenne (40 km/h)	Pehmeä maa
50 m	Raskas katuliikenne (40 km/h, sileä)	Pehmeä maa
15 m ^{*)}	Raskas maantie- ja katuliikenne (ml. töyssyt)	Kova maa

^{*)} Ei koske väyliä, joilla on vain tilapäisesti raskasta liikennettä.

sijaitsee suunnitellun louhinta-alueen suunnasta katsottuna savisen ja pehmeän maan jälkeisellä sora ja kalliopohjalla. Asko Taljan tutkimusten mukaan tällainen maaperä aiheuttaa edellä mainittuja resonanssivärähtelyitä, jotka saattavat olla erittäin ongelmallisia ja haitallisia. Kuvassa 1 on esitetty resonanssi syntymekanismi Asko Taljan mukaan. Näitä ei ole riittävästi tutkittu YVA-selvityksessä.

Lisäksi YVA-selvitys on mielestäni puutteellinen, koska siinä ei ole otettu kantaa Tampereentien ja Sääksjärventien liikennevaloristeyksen vaatimiin muutostöihin. Lisäksi ei ole tehty selvitystä Sipilän alueelle johtavan sillan muutostarpeista johtuen lisääntyvästä liikenteestä. Myöskään YVA-lausunnossa ei ole lainkaan tarkasteltu lisääntyvän liikenteen vaikutuksista Sääksjärven keskustan liikenteeseen. Lisääntyvällä liikenteellä on mielestäni liikaa vaarallisia vaikutuksia Sääksjärven keskusta-alueen liikenteeseen jossa liikkuu joka päivä yli 700 lasta.

Kuva 1. Periaatekuva liikenteestä aiheutuvasta värähtelystä, jonka asukas voi kokea liikennetärinä, runkomeluna tai liikennemeluna.

4. Asuntojen ja kiinteistöjen arvon romahtaminen ja elämän laadun huonontuminen
Jo nyt on ollut havaittavissa asuntokaupan pysähtyminen Sipilän alueella. Suunnitellut asuntokaupat ovat peruuntuneet, kun ostaja on saanut tietää suunnitellusta louhoshankkeesta. Rudus Oy on vastuullinen korvaamaan asukkaille arvon alennuksen mukaisen korvauksen ja aiheuttamansa vahingot. Näitä asioita ei tarkasteltu YVA-lausunnossa lainkaan.
5. Yhtenäisen luontoalueen rikkoutuminen, luontoarvot: Suunnitellulla hankealueella sijaitsee suurien yhtenäisten metsäalueiden keskellä. Aluetta käytetään laajasti virkistys- ja retkeilyalueena. Esimerkiksi Birgitan polku, Ammejärven laavu ja alueen eteläpuolella oleva yhteyslatu Pirkkalan ja Lempäälän välillä. Alueen lähellä sijaitsee lisäksi Natura 2000-luonnonsuojelualue ja lisäksi lähellä alueen rajaa on kalasääksen pesäpaikka. Arvokkaiden luontoalueiden merkitystä ei ole YVA-lausunnossa painotettu riittävästi.
6. Lasten oikeus turvalliseen koulutiehen: YK:n lasten oikeuksien julistuksessa halutaan varmistaa lapsille oikeus käydä koulua ja oikeus turvalliseen koulutiehen. YK:n (Unicef) yleissopimus lasten oikeuksista 1. osa 3. artikla: Kaikissa julkisen tai yksityisen sosiaalihuollon, tuomioistuinten, hallintoviranomaisten tai lainsäädäntöelimien toimitissa,

jotka koskevat lapsia, on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu. Suunnitellulla hankkeella on merkittävät vaikutukset Sipilän ja Sääksjärven alueen liikenneturvallisuuteen. YVA-lausunnossa ei ole tarkasteltu riittävästi liikenteen aiheuttamia riskejä erityisesti lapsille eikä Sääksjärven keskustan liikenneturvallisuuteen. Raskaan liikenteen aiheuttamia hiukkaspäästöjä ei ole tutkittu riittävästi. Raskaan liikenteen aiheuttamat hiukkaspäästöt sekä louhoshankkeen aiheuttamat pienhiukkaspäästöt (halkaisija alle 2,5µm) kulkeutuvat ilmassa pitkiä matkoja ja menevät hengityselimiin. Pitkäaikainen altistuminen (louhoshankkeen suunniteltu kesto aika 15- 30 vuotta) aiheuttaa terveyshaittoja.

Sipilän alueella on yli 200 lasta jotka altistuvat suoraan näille pienhiukkasille. Samoin Sääksjärven koulun yli 700 oppilasta ovat suoraan suunnitellun hankkeen vaikutusalueella. Oheisena tutkimustietoa pienhiukkasista ja niiden vaikutuksesta. Viitaten tähän aineistoon ja Unicefin yleissopimukseen lasten oikeuksista suunnitellulle hankkeelle ei voida mitenkään myöntää lupaa yli 4000 asukkaan taajaman läheisyyteen.

Kaikista ilmansaasteista pienhiukkasilla arvioidaan olevan suurin merkitys terveyteen.^[1] Euroopassa on arvioitu noin 350 000 ihmisen kuolevan vuosittain ennen aikaisesti pienhiukkasten takia^[2] ja arvioitu keskimääräinen vaikutus elinikään on 8 kk. Yllättävä tulos vuonna 1993 ilmestyneessä ns. kuuden kaupungin tutkimuksessa oli, että suuri osa kuolemista oli sydänkuolemia eikä esim. keuhkosityöpäkuolemia. Tämä tutkimus käynnisti vilkkaan tutkimustoiminnan sekä Yhdysvalloissa että Euroopassa. Pääosin tulokset on vahvistettu. Herkkiä väestöryhmiä ovat pikkulapset, astmaatikoita ja sydän- ja hengityselinsairauksia potevat vanhemmat ihmiset. Suomessa on vastaavasti arvioitu, että pienhiukkasten takia kuolee ennen aikaisesti noin 1300 henkeä vuodessa. Lisäksi kymmenillä tuhansilla pahenevat astmaan tai infektiin liittyvät hengitystieoireet.

1. Lähteet: ↑ Pekkanen J, Nevalainen A. Hengitysilma, kirjassa Mussalo-Rauhamaa H ym. (toim) Ympäristöterveys, ss. 20-43. Kustannus Oy Duodecim, Helsinki 2007)

2. ↑ EU/CAFE2000, Directive 2008/50

7. Johtopäätökset

Ympäristösuojelulain mukaan ympäristön pilaantumista tulee ehkäistä. Lain määritelmän mukaan *aineen, melun, säteilyn tai hajun päästämistä ja jättämistä ympäristöön niin, että siitä aiheutuu haitallisia seurauksia*. Rudus Oy:n louhostoiminnan laajuus, kesto ja sijainti asutuksen lähellä aiheuttaa merkittävää haittaa sekä ympäristölle että lähialueen asukkaille vuosikymmeniksi. Ympäristönsuojelulain perusteella hankkeelle ei pidä myöntää ympäristölupaa.

Katson, että hankkeen toteuttamiselle ei voi olla minkäänlaisia edellytyksiä näin lähelle taaja-asutusta. Jo pelkästään kaavoituksen kannalta ei voi olla niin, että esim. Sipilän alueelle on myönnetty rakennuslupia ja alue on viimeisen kymmenen vuoden aikana rakennettu täyteen ja sen jälkeen suunnitellaan alueen viereen näin mittava ja ihmisten elämää vahingoittavaa hanketta. YVA-lausunnossa on mielestäni selvästi vähätelty hankkeen aiheuttamia vaikutuksia, lisäksi vaikutusten arviointia on tehty simultointimittauksilla jotka eivät välttämättä vastaan hankkeen todellisia vaikutuksia.

Lisäksi suunniteltu hanke rikkoo mielestäni selvästi lakia naapurisuhteista Laki eräistä naapuruussuhteista 13.2.1920/26 17 § [\(4.2.2000/90\)](#)

Kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta rasitusta ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista.

Arvioitaessa rasituksen kohtuuttomuutta on otettava huomioon paikalliset olosuhteet, rasituksen muu tavanomaisuus, rasituksen voimakkuus ja kesto, rasituksen syntymisen alkamisajankohta sekä muut vastaavat seikat.

U ja lisäksi yksi henkilö

Mielestämme arviointiselostus on monin tavoin puutteellinen sekä kysymyksiä ja epäilyksiä herättävä. Haluamme kiinnittää huomion seuraaviin kohtiin:

1) Arseeni. Mielestämme muutama pinnalta otettu näyte ei riitä vakuuttamaan hankkeen turvallisuudesta. Ilmeisesti arseeni on kaikkein pahin uhka koko hankkeessa. Näin heppoisin ja vähäisin tutkimuksin ei asiaa ole lupa sivuuttaa.

2) Melu. Vaadimme, että meluhaittoja analysoidaan yksityiskohtaisemmin. Meille ei riitä joku keskimääräinen melu. Haluamme tietää, paljonko melua syntyy räjäytyksissä ja eri murskaustilanteissa. Haluamme myös, että melutasoja havainnollistetaan kansanomaisesti. Siis mihin tutumpaan meluun voidaan verrata esim. räjäytysmelua. Ja minkälainen vaara kuulolle aiheutuu millaisestakin melusta. Ei oikein voida edellyttää, että samalla kun kansalainen yrittää saada käsitystä arviointiselostuksesta kaiken aikaa joutuu hakemaan vertailutietoa esim. netistä. Selostuksen pitäisi aueta ymmärrettäväksi sellaisenaan.

3) Lempäälän kunnalle aiheutuvia kustannuksia ei ole millään lailla arvioitu (tien parannukset, sillat, koulukuljetukset jne)

Y ja lisäksi yksi henkilö

Kannatamme vaihtoehtoa ”VE0 Hanketta ei toteuteta”.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta jo sellaisenaan selviää, että hankkeen ympäristövaikutukset ovat vakavat kaikilla tutkituilla osa-alueilla, eikä tällaista hanketta tule missään tapauksessa toteuttaa alueella.

Lisäksi arviointiselostus on selkeästi puutteellinen esimerkiksi seuraavasti:

- Haittojen yhteisvaikutusta ei kyetä vertaamaan mihinkään olemassa olevaan alueeseen, eikä asukkaiden kokemaa kokonaishaittaa ole aidosti pyritty selvittämään esimerkiksi haastatteleamalla vastaavien hankkeiden lähimaaston asukkaita.
- Selostuksessa keskitytään ainoastaan vertaamaan yksittäisten osa-alueiden numeerista arvoa raja-arvoihin, eikä seurauksia ole kartoitettu. Tällaisia seurauksia ovat esimerkiksi tienpidon lisääntyneet kustannukset, alueen asuntojen prosentuaalinen arvonnasku, lisääntyneet liikenneonnettomuudet, sekä asukkaiden lisääntynyt sairastelu mm. pöly- ja melu- tai arseenihaittojen seurauksena.
- Meluhaittojen arvioinnissa ei ole otettu huomioon räjäytysten vaikutusta sillä perusteella, että räjäytysten melu ei ole jatkuvaa. Räjäytyksiä kuitenkin tehdään kolme kertaa viikossa vuosikymmenten ajan, joten haitta on katsottava jatkuvaksi.
- Liikennehaittojen arvioinnissa ei ole otettu huomioon lisääntyntä matka-aikaa erityisesti Sipilän alueen asukkaille. Kun selostuksessa mainittu määrä sorarekkoja kulkee Sääksjärven liikennevaloristeyksen kautta, on selvää että risteykseen muodostuu jonoja joissa myös henkilöautot joutuvat odottamaan useiden punaisten valojen ajan ja näin ajoaika Sipilään ja Sipilästä pois tulee kasvamaan minuuteilla. Kun tämä aika kertaantuu päivittäin sadoille asukkaille, on tällä jo alueellista kansantaloudellistakin vaikutusta.
- Useilla osa-alueilla jää epäselväksi, onko arvioitu haittataso realistinen vaiko pelkästään teoreettinen lukema. Mitään takeita ei ole siitä, että Rudus ja sen yhteistyökumppanit pysyttäytyisivät mainituissa lukemissa, vaan esimerkiksi liikennemäärät saattavat olla suurempiakin ja liikenne saattaa suuntautua eri tavalla kuin selostuksessa mainitaan.

Ä ja lisäksi yksi henkilö

Asumme noin 800 m päässä suunnitellusta murskaus ja käsittelyalueesta ja olemme erittäin huolestuneita suunnitellun toiminnan mahdollisesti aiheuttamista haitoista kuten louhinnan tärinä ja melu, murskauspöly ja maaperän arseenipitoisuus. Toimintaa suunnitellaan aivan liian lähelle asutusta sekä erityisesti Kannistontien ja Sääksjärventien risteyksen turvallisuus, koska ko. risteyksen ja suojatien kautta kulkee koko Sipilän alueen kävelyliikenne n. 150 taloutta ja 250 lasta kulkee ko. suojatien yli kouluun päivittäin. Suojatiestä muodostuu hengenvaarallinen, jos siitä alkaa kulkea kymmeniä rekkoja tunnissa, ja mikä liikenteen pöly ja melu syntyy. Vastustamme hanketta ehdottomasti.

Ä ja lisäksi yksi henkilö

Ruduksen kivilouhos- ja murskaamohankkeesta tehty ympäristövaikutusten arviointi on häiritsevän puolueellinen. Tällainen ympäristövaikutusten tarkastelu vain hankkeen tilaajan kannalta on omiaan heikentämään kansalaisten luottamusta YVA-prosessin puolueettomuuteen.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksella tarkoitetaan asetuksen mukaan ”*asiakirjaa, jossa esitetään tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista sekä yhtenäinen arvio niiden ympäristövaikutuksista*” (Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 10.6.1994/468, 1. luku, 2 §). Tavoitteena on siis neutraali selostus, joka ”*edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia*” (em. lain 1. luku, 1§). Laki siis edellyttää ympäristövaikutusten arvioinnilta neutraalia selvitystä hankkeen ympäristövaikutuksista.

Nyt kommentoitavana olevan ympäristövaikutusten arviointiselostuksen jo esipuheessa esitetty lähtökohta onkin hämmästyttävä. Sivulla 6 todetaan: ”*Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn aikana etsitään keinoja, joilla suunnitellut toiminnot voidaan mahdollisimman hyvin sovittaa yhteen siten, että ympäristövaikutukset ja haitat alueen asutukselle jäävät mahdollisimman vähäisiksi.*” Ympäristövaikutusten arvioinnilla ei siis olekaan ollut tavoitteena puolueettomasti selvittää, onko aiotulla hankkeella merkittäviä negatiivisia ympäristövaikutuksia, vaan kuinka selvityksen tilaajan hanke saataisiin toteutettua tiedossa olevat haitat minimoiden. Jo tämän lähtökohdan ja puolueellisen näkökulman vuoksi, ympäristövaikutusten arviointi on ollut puutteellinen, eikä täytä sille laissa asetettuja vaatimuksia.

YVA-selosteessa nostetaan esiin useita hankkeen ympäristövaikutusten kannalta ongelmallisia asioita, mutta niistä tehdään ainoastaan Rudus Oy:n kannalta positiivisia johtopäätöksiä. Olemme alla olevaan taulukkoon koonneet YVA-selosteessa esiin nostettuja asioita sekä, mitä johtopäätöksiä niistä tulisi ympäristövaikutusten arvioinnin kannalta tehdä:

Sivu	YVA-selosteessa esitetty fakta (suorat lainaukset selosteesta)	Tästä tehtävissä oleva johtopäätös
7	”Pirkanmaan vahvistetussa maakuntakaavassa hanke-alueen läpi on osoitettu ohjeellinen moottoritien tielinjaus. Pirkanmaan 2. vaihemaakuntakaava, joka on luonnosvaiheessaan, sisältää hankealueeseen välittömästi tai välillisesti liittyvät rata- ja päätielinjaukset, Tampereen	Alueen kaavoitus maakuntakaavan tasolla on pahasti kesken. Aluetta ei tule ottaa muuhun käyttöön, ennen kuin suuret maakunnalliset väylähankkeet ratkaistaan.

	järjestelyratapihan siirtämisen sekä Tampere–Pirkkalan logistiikkakeskuksen.”	
7	”Noin 1.2 km päässä luoteessa sijaitsee Pulkajärven FI0337002 Natura 2000 alue, joka kuuluu valtakunnallisiin vanhojen metsien suojelualueisiin. Itse hankealueella ei ole luonnonsuojelualueita, mutta noin 350 m etäisyydellä hankealueen itäpuolella sijaitsee maakuntakaavaan merkitty Perimmäisen luonnonsuojelualue ”SL052”. Alueella on vanhaa metsää ja liito-oravalle soveltuvaa aluetta.”	Alueella on merkittäviä luontoarvoja ja arvokkaita suojelualueita lähellä, eikä louhosta tämän vuoksi tule toteuttaa.
8	”Hankealue tulee kuitenkin sijaitsemaan hyvin lähellä ohjeellista ulkoilu- ja virkistysreittiä Birgitan polkua ja heikentää reitin virkistys- ja ulkoilu-arvoa.”	Suomi on sitoutunut Nagoyan biodiversitettisopimuksessa sekä alueelliseen suojeluun, että virkistysalueiden suojeluun ja lisäämiseen. Olemassa olevan virkistysreitin heikentäminen on ristiriidassa tämän tavoitteen kanssa.
8	”Läntisen oikoradan jatkosuunnittelussa saattaa ilmetä tarve sijoittaa rata hankealueelle (yksi radan sijoitusvaihtoehdoista). Lisäksi logistiikkakeskus saatetaan sijoittaa Tampereen järjestelyratapihan kanssa samalle alueelle. Järjestelypiha puolestaan yhdistetään todennäköisesti oikorataan. Sekä logistiikkakeskus että järjestelypiha saattavat siis tarkemmassa suunnittelussa sijoittua hankealueelle tai sen läheisyyteen.”	Alueelle voi jatkossa sijoittua merkittäviä seudullisia hankkeita, joiden rakentumisessa voidaan tarvita kiviainesta alueelta. Alueella ei pidäkään käynnistää mitään muuta toimintaa, eikä kuljettaa kiviainesta alueelta pois, ennen kuin suuret seudulliset hankkeet on ratkaistu.
8	Hanke lisääsi rajusti keskivuorokausiliikennettä alueella (230-370 ajoneuvoa).	Voimakkaasti lisääntyvä rekkaliikenne laskee alueen liikenneturvallisuutta merkittävästi. Sipilän alueelta, josta käy koulua useampi sata lasta, pääsee pois vain sitä tietä pitkin, jota pitkin kiviaineslastissa olevat rekat kulkisivat. Alueen lapsille ja nuorille merkittävästi lisääntyvä rekkaliikenne muodostaisi huomattavan turvallisuusriskin.
9	”Raskaan liikenteen lisääntyminen asukkaiden käyttämällä teillä lisää turvattomuutta. Raskas liikenne heikentää asukkaiden elinoloja ja erityisesti lasten liikkumismahdollisuuksia. Merkittävin ongelmakohta syntyy Kannistontien ja Sääksjärventien risteykseen, jonka yli kulkee kevyen liikenteen reitti.”	
9	”Sääksjärven asukkaille Birgitan polku ja sen ympäristö on merkittävä asuinviihtyvyyttä lisäävä tekijä. Monet ovat muuttaneet Sääksjärvelle sen luonnonläheisyyden takia ja asunnon ostopäätökseen on vaikuttanut Birgitan polun ympäristön läheisyys. Hanke	Hanke tuottaa merkittäviä haittoja alueen asukkaille. Hanketta ei tule tämän vuoksi toteuttaa.

	heikentää koko lähiseudun viihtyvyyttä ja muuttaa alueen mainetta luonnonläheisenä ja viihtyisänä asuinpaikkana. Asukkaat ovat huolissaan myös hankkeen vaikutuksista kiinteistöjen hintoihin. Hanke lisää melua erityisesti Birgitan polulla ja hankealueen välittömässä ympäristössä. Liikenteen aiheuttama katupöly voi aiheuttaa viihtyvyyshaittaa.”	
9	”Lähialueiden asukkaat liikkuvat hankeympäristön luonnossa, jossa he ulkoilevat ja virkistäytyvät. Birgitan polun ja sen ympäristön virkistysarvo on merkittävä, sillä kaikenikäiset käyttäjät voivat liikkua alueella. Hanke vaikuttaisi alueen virkistysmahdollisuuksiin heikentävästi. Tärkeä osa Birgitan polun virkistysarvoa on nykyään sen tarjoama luonnonrauha ja hiljaisuus. Hankkeen myötä osa tästä rauhasta katoaa, sillä hankealueelta kuuluu melua, joka kuuluu lähialueelle.”	Hanke heikentäisi alueen virkistyskäyttöä selvästi, eikä sitä näin tule toteuttaa.
10	”Pintavesien kohdalla näkyvin vaikutus on louhinnasta, murskauksesta ja ajoväyliltä peräisin olevan kivipölyn sekoittuminen hulevesiin ja sitä kautta läheisiin ojiin, mikä aiheuttaa vesien samentumista ja kiintoaineksen sedimentoitumista virtaamattomissa tai hiljaisen virtauksen kohdissa.” ” Koska louhinta-alueen vedet kaikissa vaiheissa ohjataan pohjoisen suuntaan, päätyy louhinnasta ja kiven käsittelystä syntyvä kiintoainekuorma vain pohjoispuolen ojiin ja niitä pitkin osittain mahdollisesti Ammejärveen asti.” ” Louhosalueelta pois johdettaviin vesiin voi päätyä räjähtämättömistä räjähdysaineista peräisin olevia typpiyhdisteitä, lähinnä nitraatteina.”	Hanke heikentää pintavesien laatua ja vaikuttaa aina läheisen Ammejärven veden laatuun asti.
11	Meluhaitat: ” Sipilän asuinalueen kannalta huonoin tilanne on, kun toiminta aloitetaan, eikä melulähteiden ympärillä vielä ole suojaavia maaston muotoja.” ” Luonnonsuojelualueilla ja taajamien ulkopuolisilla virkistysalueilla on tiukempi 45 dB päiväajan ohjearvo. Selvitysalueen lähistöllä olevalla Birgitan polulla ja	Hanke lisää merkittävästi alueen meluhaittoja, osin ylittäen annetut ohjearvot. Louhoksen yhteismeluvaikutus muiden melulähteiden kanssa on huomattava. Hanketta ei tule toteuttaa merkittävien meluhaittojen vuoksi.

	läheisellä Ammejärven laavulla on tietyissä(louhoshankkeen) vaiheissa yli 45 – 55 dB melutaso. Ammejärven laavulla pahin tilanne kaikissa vaihtoehdoissa on toiminnan aloitustilanne, jolloin keskiäänitaso kaikissa vaihtoehdoissa on noin 56 dB (ohjearvo 45 dB).” Alueen nykyiset melulähteet, Vt3 moottoritie, rautatie ja lentoliikenne, tulevat aiheuttamaan yhteismeluvaikutuksia kiviaineshankkeen kanssa. Louhostoiminta lisää lento- ja tieliikenteen kanssa yhteismelua, jolloin suhteellisesti hiljaisten alueiden (LAEq<45 dB) melutasot voivat paikoin nousta nykyisestä tasosta. ”	
12	”Karkeasti voidaan kuitenkin arvioida, että räjäytyksien tärinähtiöalue ulottuu selvitysalueesta noin 2-3 km etäisyydelle.”	Lähin asutus on 1000 m:n päässä louhosalueesta ja Sipilän satojen omakoti- ja rivitalojen asuinalue on kokonaisuudessaan 2-3 km: n etäisyydellä louhosalueesta. Hanke aiheuttaa siis merkittävää tärinähtiötä isolle asuinalueelle, sen kiinteistöille ja ihmisille, eikä hanketta tule sen vuoksi toteuttaa.
12	”Hankealue sijoittuu metsä- ja erämaa-alueen keskelle. Ekologisessa verkostossa alue muodostaa luonnon ydinalueen, joka on luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävä. Se on laajuutensa puolesta maakuntatasollakin laaja, yhtenäinen metsäalue, jossa yhdistyvät luontoarvot sekä Tampereen seudun virkistysalue-tarpeet. Ekologisen verkostoon kuuluva luonnon ydinalue pienenee ja pirstoutuu kalliokiviaineksen oton vuoksi.”	Alue on ekologisessa verkostossa tärkeä ja maakuntatasollakin merkittävä metsäalue, jota ei tule tuhota louhoshankkeella.
12	”Hankealueen ulkopuolella on kalasääksen pesäpuu, jossa keväällä 2010 oli kalasääksipari valmistelemassa pesintää. Kalasääksiparin pesintä saattaa häiriintyä melun johdosta. Merkittäviä haitallisia vaikutuksia kohdistuu Perimäisen purolaaksossa oleviin maakunnallisen kohteen arvoiseen luonnontilaiseen louhikkouomaan ja tervaleppäkorpeen. Hankealueella sijaitsevat paikalliset luontokohteet häviävät. Hankealueeseen rajoittuvaan	Hankkeella on lukuisia luontoarvojen kannalta tuhoisia vaikutuksia, eikä sitä näin ollen tule toteuttaa.

	lehtopurolaaksoon kohdistuu Rajajärventien leventämisen yhteydessä vaikutuksia.”	
13	”Hanke aiheuttaa pysyviä ja välittömiä vaikutuksia maisemarakenteeseen. Kallion louhiminen vaikuttaa maisemarakenteen osatekijöihin; kallioperään, maastonmuotoihin, kasvillisuuteen, veden kulkeutumiseen ja pienilmastoon. Vaikutuksia maisemarakenteeseen voidaan pitää haitallisina, sillä osatekijöiden palauttaminen on joko mahdotonta tai erittäin hidasta.”	Hankkeella on lukuisia, pysyviä haitallisia vaikutuksia maisemarakenteeseen, eikä sitä tule sen vuoksi toteuttaa.

Kaikki edellä olevat faktat on poimittu hankkeen YVA-selostuksesta ja ovat suoria lainauksia YVA-selosteen tekstistä (ks. sivunumerot). Oikeassa sarakkeessa tehty johtopäätökset on suoraan tehtävissä esitetyistä tosiasioista. Huolestuttavaa onkin, että itse kirjaamistaan tosiseikoista huolimatta, selostuksen laatijat pyrkivät tekemään tarkoitushakuisesti aivan päinvastaisia johtopäätöksiä kuin mihin esitetyt tosiasiat viittaavat.

Hankkeen vaikutusten vertailu sivulla 14 todistaa kiistattomasti, että hankkeella on useita merkittäviä haittoja ja runsaasti kielteisiä vaikutuksia lähes kaikilla kriteereillä mitattuna, eikä sitä näin ollen tule toteuttaa.

Ö ja lisäksi yksi henkilö

Rudus Oy:n louhintahanketta ei pidä toteuttaa (V0-vaihtoehto)!!

Perusteluita:

- Arseeni: YVA- raportti on arseenin osalta puutteellinen ja suosii Rudus Oy:tä
Arseenin myrkyllisyyttä on vähätelty. Ohessa arseenin käyttöturvallisuustiedotteesta otteita arseenille ja sen yhdisteille yleisesti: Hiuusuoni- ja entsyymimyrkky. Äkillisen myrkytyksen oireet: Hengittäminen aiheuttaa limakalvojen ärsytystä, yskää hengenahdistusta ja rintakipua. Perforaatiot mahdollisia hengityselimissä. Nieleminen aiheuttaa ruoansulatuskanavan häiriöitä, oksentelua, ripulia, kouristuksia sekä keskushermosto-häiriöitä, päänsärkyä, sekavuutta, vapinakohtauksia, tajunnanhäiriöitä ja verenkiertohäiriöitä ja jopa verenkierron kollapsin. Pitkäaikaisen altistumisen oireita: ihottuma, ihovammat, kuten hyperkeratoosi ja hypermelanoosi , hiustenlähtö, sidekalvon tulehdus, monihermosairaus , maksan toimintahäiriöt ja munuaisvauriot. Kun aine on imeytynyt maksaan, munuaisiin tai ihoon, se häviää elimistöstä hitaasti. Kokemus on osoittanut arseenin aiheuttavan syöpää ihmisille.
H ja R-lausekkeita arseenille : H301: Myrkyllistä nieltynä, H331: Myrkyllistä hengitettynä. H400: Erittäin myrkyllistä vesieliöille , H410: Erittäin myrkyllistä vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia ja R50/53: Erittäin myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
Pintamaan arseenipitoisuus on alhainen (huuhtoutuminen) , mutta mitä syvemmmältä näyte otetaan sitä suurempia ovat pitoisuudet. YVA- lausunnossa esitetyt mittaustulokset ovat puutteelliset, koska näytteet on otettu maksimissaan 1,5 m syvyydestä vaikka suunniteltu louhintasyvyys on kymmeniä metrejä.

Louhosalueilta otetuissa vesinäytteissä (Pirkkala, Lempäälä, Nokia ja Tampere) arvot vaihtelivat välillä 0,51 -140 µg/L näytesyvyydestä riippuen. Pintaveden suurin näytearvo oli 27,3 µg/L. Tulos vahvistaa näkemystä, että louhosten kuivatusvesien laatuun ja käsittelyyn tulisi kiinnittää entistä enemmän huomiota. Talousveden raja 10 µg/L. Tämä asia oli myös puutteellisesti esitetty YVA- lausunnossa

YVA-lausunnossa ei ole luotettavasti arvioitu räjäytysten sekä muun pölyä tuottavan toiminnan aiheuttamaa arseenipitoisen pölyn lisäystä paikallisiin tausta-arvoihin eikä arseenipitoisen pölylisäyksen aiheuttamaa vaikutusta ihmisten terveyteen pitkällä aikavälillä.

Yhteenvedona todetaan: arseenin leviäminen ympäristöön tapahtuu selkeästi sekä valumavesien mukana, pölyn mukana ja todennäköisesti leviää myös pohjavesiin. Arseeni liukenee joissakin muodoissa hyvin veteen. Lisäksi liukoisuus riippuu maan pH-arvosta. Valumavedet virtaavat louhosalueelta Ammejärven ja siitä kulkevan puron kautta Sääksjärveen. YVA- lausunnossa ei ole riittävästi arvioitu mahdollista Ammejärven ja Sääksjärven tilan muutosta pitkällä aikavälillä.

Räjähdysten, murskauksen ja seulonnan ja kuljetusten aiheuttama pöly leviää riittävän hienojakoisena asutusalueisiin, kontaminoituu pintoihin, ja kulkeutuu suoraan ilman kautta sekä pintojen kautta asuntoihin. Suomessa tuulen todennäköisin suunta on lounaasta, jolloin pöly kulkeutuu suoraan asutusalueille (Sipilä, Sääksjärven keskusta, jne.). Mitä syvemmältä louhitaan sitä suuremmat ovat arseenipitoisuudet. YVA-lausunnossa ei ole tutkittu riittävästi arseenipitoisten pienhiukkasten (koko alle 2,5µm) leviämistä hankkeen vaikutusalueelle eikä sitä, miten arseenipitoiset pienhiukkaset (jotka kulkeutuvat keuhkorakkuloihin ja jäävät pysyvästi keuhkoihin) vaikuttavat ihmisten terveyteen pitkällä aikavälillä.

Louhoksen toiminta-aika, 30- vuotta, mahdollistaa arseenin pitkäaikaisvaikutukset väestöön ja luontoon heikentäen sekä ihmisten terveyttä, viihtyvyyttä ja saastuttaa lähialueen luontoa.

2. Ympäristömelu

Melun yhteisvaikutusta ei ole mielestämme huomioitu YVA- lausunnossa riittävästi. Esim. lausunnossa ei ole tarkasteltu riittävästi tilannetta, jolloin kaksi murskainta, iskupalkkimurskaimet ovat samaan aikaan käytössä ja lisäksi samanaikaisesti alueella on lentomelua, raideliikenteen aiheuttamaa melua ja VT3:n aiheuttamaa melua. YVA-lausunnossa ei ole huomioitu lisääntyvää raskaan liikenteen aiheuttamaa melua. Lisäksi hankkeen vaikutusalueella Sääksjärven rannassa on käyttötarkoitukseltaan olevia loma-asuntoja, jossa päivisin pitäisi olla alle 45 dB keskimääräinen meluarvo.

3. Liikenteen aiheuttamat haitat

Hanke aiheuttaa lukuisan määrän liikennehaittoja - mahdolliset onnettomuudet, päästöt, melu, Sääksjärventien ja Tampereentien risteys olisi talvikelillä pullonkaula täysperävaunullisille kuorma-autoille. Lisäksi koulumatka Sipilän alueen lapsille muuttuu erittäin vaaralliseksi runsaan raskaan liikenteen vuoksi.

4. Asuntojen ja kiinteistöjen arvon romahtaminen ja elämän laadun huonontuminen

Jo nyt on ollut havaittavissa asuntokaupan pysähtyminen Sipilän alueella. Suunnitellut asuntokaupat ovat peruuntuneet, kun ostaja on saanut tietää suunnitellusta louhoshankkeesta. Näitä asioita ei tarkasteltu YVA- lausunnossa lainkaan.

Lisäksi kaikki edellä mainitut syyt (melu, liikenne-haitat, mahdolliset terveysvaikutukset) aiheuttavat huomattavan elämän laadun huonontumisen kaikille Sipilän ja Sääksjärven alueen asukkaille.

5. Yhtenäisen luontoalueen rikkoutuminen, luontoarvot: Suunnitellulla hankealueella sijaitsee suurien yhtenäisten metsäalueiden keskellä. Aluetta käytetään laajasti virkistys- ja retkeilyalueena. Esimerkiksi Birgitanpolku , Ammejärven laavu ja alueen

eteläpuolella oleva yhteyslatu Pirkkalan ja Lempäälän välillä. Alueen lähellä sijaitsee lisäksi Natura 2000-luonnonsuojelualue ja lisäksi lähellä alueen rajaa on kalasääksen pesäpaikka. Arvokkaiden luontoalueiden merkitystä ei ole YVA- lausunnossa painotettu riittävästi.

6. Lasten oikeus turvalliseen koulutiehen: YK:n lasten oikeuksien julistuksessa halutaan varmistaa lapsille oikeus käydä koulua ja oikeus turvalliseen koulutiehen. YK:n (Unicef) yleissopimus lasten oikeuksista 1. osa 3. artikla: Kaikissa julkisen tai yksityisen sosiaalihuollon, tuomioistuinten, hallintoviranomaisten tai lainsäädäntöelimien toimissa, jotka koskevat lapsia, on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu. Suunnitellulla hankkeella on merkittävät vaikutukset Sipilän ja Sääksjärven alueen liikenneturvallisuuteen. YVA- lausunnossa ei ole tarkasteltu riittävästi liikenteen aiheuttamia riskejä erityisesti lapsille eikä Sääksjärven keskustan liikenneturvallisuuteen. Raskaan liikenteen aiheuttamia hiukkaspäästöjä ei ole tutkittu riittävästi. Raskaan liikenteen aiheuttamat hiukkaspäästöt sekä louhoshankkeen aiheuttamat pienhiukkaspäästöt (halkaisija alle 2,5 µm) kulkevat ilmassa pitkiä matkoja ja menevät hengityselimiin. Pitkäaikainen altistuminen (louhoshankkeen suunniteltu kesto aika 15- 30 vuotta) aiheuttaa terveyshaittoja.

7. Johtopäätökset

Ympäristösuojelulain mukaan ympäristön pilaantumista tulee ehkäistä. Lain määritelmän mukaan *aineen, melun, säteilyn tai hajun päästämistä ja jättämistä ympäristöön niin, että siitä aiheutuu haitallisia seurauksia*. Rudus Oy:n louhostoiminnan laajuus, kesto ja sijainti asutuksen lähellä aiheuttavat merkittävää haittaa sekä ympäristölle että lähialueen asukkaille vuosikymmeniksi. Ympäristösuojelulain perusteella hankkeelle ei pidä myöntää ympäristölupaa.

Bb ja lisäksi perhe (Sipilän kesäasukkaita)

Vastustamme ehdottomasti Ruduksen hanketta perustaa Lempäälän Sääksjärvelle Sipilän alueen asutuksen lähelle kiviaineksen otto- ja murskauslaitos.

Meluhaitat Sipilän alueella ovat jo nyt suuret johtuen rautatiestä ja moottoritiestä. Kunta ei ole ollut aloitteellinen meluvallien rakentamisessa rautatien ja moottoritien viereen juuri Sääksjärven kohdalla. Melu kantautuu järveä pitkin voimakkaana laajallekin alueelle. Samoin Pirkkalan lentokentän läheisyys tuo ajoittain sängen voimakkaat meluhaitat. Näitä jo olemassa olevia selkeitä meluhaittoja ei ole otettu lainkaan huomioon tehtäessä arvioita murskaamon mukanaan tuomasta melusta.

Murskaamon rekkaliikenne on selkeä turvallisuusriski Sääksjärventiellä.

Kävelytien rakentamisen jälkeen lapset eivät ole enää tarvinneet koulutaksikyytiä, mutta nyt se pitänee lapsille jälleen järjestää "vaarallisen tien" –momentin mukaan. Kunnalle koituu asiasta suuret kustannukset.

Kunnan toiminta esim. Sipilän alueella on ristiriitaista. Alue on kaavoitettu, kunnallistekniikka rakennettu ja yhä uusia hankkeita on tulossa. Alue on ollut viihtyisän ja turvallisen asuinalueen maineessa ja sinne on muuttanut paljon hyviä veronmaksajia. Nyt kuitenkin viihtyisyys on vaarassa tällaisen jättihankkeen myötä, joka tuo tullessaan mittavat melu/pöly/liikenneturvallisuushaitat.

Hanke estäisi myös kiitetyn ja kehitetyn Birgitan-polun käytön virkistyskäytössä. Kukaanhan ei halunne ulkoilla metsässä pölyn ja melun keskellä. Siten kunnan panostus Birgitan-polun rakentamiseen ja ylläpitämiseen olisi hukkaan heitettyä veronmaksajien rahaa.

Toivomme, että Lempäälän kunta päätyy estämään Ruduksen kiviaineksen otto- ja murskaushankkeen.

Cb

Selvityksen kappale 7, Ihmiseen kohdistuvat vaikutukset.

Selvityksessä todetaan että yli 100 lasta käy päivittäin Sipilän alueelta koulussa Kannistontien ja Sääksjärventien risteuksen kautta. Lisäksi he palaavat päivittäin kouluun, Sääksjärven keskusta tai muualle harrastuksiin. Sipilässä ei ole lapsille ohjattua harrastustoimintaa vaan sitä pitää hakea alueen ulkopuolelta. Voidaan hyvinkin arvioida, että kouluikäinen lapsi ohittaa edellä mainitun risteuksen noin 500 kertaa päivässä. Rekkaralli yhdessä Kannistontien teollisuusalueen lisääntyvän kuorma autoliikenteen kanssa (600 autoa päivässä) on lasten turvallisuuden kannalta mahdoton tilanne.

Todennäköisesti jotkut kiviainesrekat suuntaavat (navigaattorin vieminä) Tampereentietä Sääksjärven koulun ohi Lempäälää kohti. Koulun ohitustie on jo tällä hetkellä erittäin vaarallinen ja altis onnettomuuksille. Jos tähän lisätään vielä 20-50 täysperävaunurekkaa päivässä, tilanne olisi tältäkin osin kestämaton. Maankäyttö ja rakennuslaissa (MRL) turvallinen elinympäristö on kaiken kaavoituksen ja maankäytön suunnittelun tavoitteena.

Lisäksi Sipilän alueelta tuleva Rautatiesilta on eräänlainen pullonkaula. Mitä jos se ei kestä jatkuvaa rekkaliikennettä ja kulku sen kautta estyy Sipilän asukkaille? Onko siltaa tutkittu tai pyydetty lausuntoja sen kestävydestä tätä hanketta arvioitaessa?

Vaikutukset alueen kiinteistöjen hintoihin

Selvityksen sivuilla 70-71 on käsitelty hankkeen vaikutuksia Sipilän alueen kiinteistöjen arvoihin. Sivulla 71 on todettu, että alueen kiinteistöjen arvon lasku on epätodennäköistä hankkeen johdosta. Samalla on viitattu erääseen Espooseen rakennetun jätevesipuhdistamon yhteydessä tehtyyn tutkimukseen ko. hankkeen vaikutuksista kiinteistöjen hintoihin.

Sipilän alueesta voidaan todeta, että hanke on jo tässä vaiheessa merkittävästi vaikuttanut kiinteistöjen myyntiin alueella. Myyntiajat ovat selvästi pidentyneet tai kauppaa ei käytännössä tehdä lainkaan. Jotkut alueen asukkaat ovat laittaneet mahdollisesti tämän hankkeen pelossa omakotitalonsa myyntiin eli tarjonta on jonkin verran lisääntynyt, mutta kysyntä on loppunut. On selvää, että tilanne vaikuttaa alueen hintatasoon ainakin niin pitkään kun hanke on vireillä ja sisältää epävarmaa tietoa sen seurauksista (melun ja pölyn määrä, liikennevaikeudet jne.). Jos hanke etenisi ja louhimon toiminta vakiintuisi, epävarmuus laitoksen haittavaikutuksista olisi muuttunut tietoisuudeksi. Tällöin kauppaa alettaisiin taas käydä haittavaikutukset huomioivalla hintatasolla. Tähän tilanteeseen mennee ainakin viisi vuotta tästä eteenpäin. Tänä aikana louhosvaikutusten epävarmuustekijät vaikuttavat kiinteistöjen hintatasoon varmasti hintoja alentavasti.

Mikä on sitten kiinteistöjen hintataso mahdollisessa vakiintuneessa louhosvaiheessa viiden vuoden päästä? Ainakaan se ei ole korkeampi, kuin ilman louhosta. Tänä päivänä Sipilän alueen vahvuus on ollut juuri luonnonläheisyys ja kohtuullinen hiljaisuus ja rauhallisuus ja turvallisuus. Ovatko nämä elementit viiden vuoden päästä enää olemassa? Todennäköisesti louhoksen läheisyys vähentää alueen kiinteistöjen kiinnostavuutta ja sitä kautta niiden arvoa.

Johtopäätöksenä totean, että on selvää, että louhoshanke vähentää alueen kiinteistöjen arvoa suunnitteluvaiheessa vuosina 2010-2015. Lisäksi on todennäköistä, että toimiessaan louhos myös vähentää alueen kiinteistöjen arvoa sekä alentaa hintakehitystä suhteessa rauhallisemmilla alueilla sijaitseviin kiinteistöihin. Tämä on ikävää ja vastoin yleistä periaatetta, että tällaisilla hankkeilla ei saisi aiheuttaa taloudellista vahinkoa yksityisille ihmisille.

Melu

Melun osalta totean selvityksen puutteena sen, että siinä ei ole käsitelty lainkaan tutkimuksia, joita olisi tehty ihmisille jotka altistuvat pitkäaikaiselle vastaavantyyppiselle

impulsiiviselle melulle kuin louhinnasta syntyy. Miten nämä ihmiset kokevat melun oman viihtyvyytensä ja henkisen tilansa kannalta? Pitkäaikaisaltistuminen tällaiselle melulle aiheuttanee sairastumista.

Lisäksi selvityksessä ei selitetä melun mittaamiseen liittyvää desibeliyksikköä. Käsittääkseni desibelejä mitataan logaritmisella asteikolla, jolloin nyt ennakoitu melun lisääntyminen louhimon lähiasutusalueilla vähintäänkin kaksinkertaistuu nykyiseen melutasoon verrattuna. Tämä on huikea melutason nousu, joka ei edes huomioi viikoittaisia räjäytyksiä, jotka eivät ole meluarvioinnissa lainkaan mukana. Louhimolla olisi siis merkittävät meluhaitat, joilla olisi asukkaille varmasti negatiivisia mielenterveydellisiä vaikutuksia.

Pöly ja ilma

Selvitys on puutteellinen siltä osin, että pölyn ja ilman epäpuhtauksien kulkeutumista esim. Sipilän alueelle ja muualle ei ole mallinnettu. Pölyn osalta ei selvityksessä myöskään ilmene, että se olisi tehty ilman metsän pölyä sitovaa vaikutusta.

Metsänhoidon kannalta on luontevaa, että alueen metsänomistajat hakkaisivat aluetta ympäröivät tukkipuut ennen louhoshankkeen aloittamista. Näin arvokkaaseen tukkipuuhun ei pääsisi sekoittumaan teriä tylsyttävää kiviainesta. Näin en näkisi tulevaisuudessa mahdollisen louhoksen ja Sipilän alueen välissä merkittävästi vanhaa metsää vaan sen sijaan taimikkovaltaista aluetta. Tällä olisi sekä pölyn että melun sitomisen kannalta merkittäviä vaikutuksia, jotka on otettava huomioon pölyn kulkeutumista arvioitaessa.

Arseeni

Arseenin osalta on käsittämätöntä että tutkinta on perustunut pelkästään pintanäytteisiin. Näytteet olisi tullut ottaa suunnitelluista louhintasyvyyksistä. Merkittävät arseenipitoisuudet syvemmällähän saattavat tehdä koko louhinnan toteuttamiskelvottomaksi. Näytteiden määrä on myös alueen kokoon nähden liian vähäinen. Ehdottomasti tulisi tutkia asiaa uudelleen.

Lisäksi, onko nyt todellakin selvää, että arseeni ei missään tilanteissa valuisi hulevesien myötä Sääksjärven uimavesiin?

Ammejärvi , Sääksjärvi ja luontovaikutukset

Selvityksessä on todettu, että Sääksjärven vesi on sameaa. Tämä sameus heikentää järven virkistysarvoa esim. uimakäytössä. Saattaa olla, että louhokselta tulevat hulevedet lisäävät järven sameutta entisestään.

Ammejärven osalta selvityksessä on todettu, että hulevedet eivät vaikuta Ammejärven tilaan. Ammejärvi on matala ja rehevä pieni järvi jonka tilaan louhokselta tulevalta sedimentillä ja nitraateilla on oleellinen vaikutus. Järvi ei luonteensa johdosta kestä yhtään lisärasitusta ja on aivan selvää, että tietty aika louhoksen vaikutusalueella johtaa ammejärven umpeenkasvuun.

Selvityksen sivulla 154 oli todettu, että louhoshankkeella on ”erittäin merkittäviä suoria vaikutuksia maakunnallisesti arvokkaaseen luontokokonaisuuteen, paikallisesti arvokkaisiin luontokohteisiin, kasvillisuuteen, eläimistöön ja ekologiseen verkostoon. Välillisiä vaikutuksia linnustoon ja vesistöjen luonnontilaan. Ei eroja vaihtoehtojen välillä.” Tämä selvityksen johtopäätös tulisi olla myös signaali päättäjille, ettei hanketta luontosyistäkään toteuteta missään laajuudessa.

Lopuksi

Jos hanke toteutettaisiin lyhyempikestoisena, olisi sillä mielestäni samat haitat kohdistuen lyhyemmälle ajalle kuin pitkäaikaishankkeellakin. Lisäksi lupa lyhytkestoiselle hankkeelle pitäisi vireillä pelkoa hankkeen jatkamisesta uudella luvalla, joka saattaa olla myös hankkeen takana olevan tahon ajatus.

Eb

Kuultuani esitettyä asiaa...herää kysymys? Miksi kaikki tuntuu ja näyttää niin hyvältä vaikka kuitenkin meille asukkaille tulee hankaluuksia kun toimenpide laitetaan toimintaan. Tulee melua ja paljon pölyä ja hankalaa raskasta liikennettä. Pahoin pelkään, että Sipiläntien pienet koululaiset (hiekkahentuset) joutuvat raskaan liikenteen ja autojen saasteen uhreiksi. Toinen asia ottaa päähän että hankkeen esittelyn kartat on tahallisen surkeita. Eikö niitä olekaan tarkoitus katsojille kertoa tarkasti missä asiassa mennään?! Raskas liikenne on mielestäni haisevan surkea juttu. Paras olisi mielestäni se 0 ratkaisu.

A

Sääksjärven hankkeessa on kuitenkin kysymys käytännön vaihtoehtoista/vaihtoehdottomuudesta, pakoista/ei-pakoista. Onko alueelle yht'äkkiä ja yllättävästi "puun takaa" tunkeutuvan Ruduksen saatava tuottaa kalliomursketta juuri siellä, missä se on sille edullisinta - ja kaataa vakavat ja jopa vuosikymmeniä kestävät oheishaitat jopa lähes kahden tuhannen alueella asuvan viattoman ihmisen kannettaviksi? Humaanissa yhteiskunnassa - asumme Suomessa, emme Kiinassa - vastaus on jyrkkä "ei" - niin kauan kuin löytyy vaihtoehtoja, joissa oheishaitat eivät kosketa ihmisten arkisen elämän ehtoja käytännössä lainkaan tai vain varsin vähäisesti. Rudus tuskin lopettaa liiketoimintaansa Tampereen seudulla, vaikka ei toimilupaa Sääksjärvelle saisikaan. Ei, koska se halutessaan varmasti löytää inhimillis-eettisesti kestävämpiä vaihtoehtoja. Mutta mitkä ovat alueen ihmisten ja luonnon vaihtoehdot? Eihän niitä, vastaavalla loogisella ja käytännöllisellä ulottuvuudella, kertakaikkiaan ole. Demokraattisesti hallitussa kansalaisyhteiskunnassa pakko vs. vaihtoehto -analyysillä tulee jo lähtökohtaisesti olla suuri merkitys ristiriitatilanteiden ratkaisemisessa.

Ruduksen ja murskeen loppukäyttäjien ainoa ja sinänsä ymmärrettävä intressi on saada tuote mahdollisimman pienin euroissa mitattavin kustannuksin. Alueen luonnon ja siellä asuvien intressi on heidän kokonaisen elämänsä olennaisten puitteiden varjeleminen mahdollisimman hyvinä.

Tämmöisen intressiristiriidan ratkaisemisen inhimillinen hyöty/haitta-analyysin lopputulema ei voi olla se, että haitat sysätään vaihtoehdottomassa pakkotilanteessa elävien asukkaiden niskaan ja hyödyt annetaan osapuolelle (Rudukselle ja murskeen käyttäjille), jolla on vaihtoehtoja - olkoonkin, että (ehkä) esim. pidentyvien kuljetusmatkojen takia (tämäkin on suhteellista: mikä tahansa murskauspaikka on lähempänä tai kauempana mitä tahansa lopputuotteen käyttöpaikkaa) eurokustannukset jonkin verran kasvavat. Sitä paitsi nämä kustannukset sirottuvat suurelle joukolle ja siten liudentuvat kohtuullisiksi verrattuna siihen, että kaikki haitat "maksatetaan" alle kahden tuhannen ihmisen rajatulla joukolla.

Ruduksen hankkeen vaikutusarvioissa asetetaan samalle viivalle keskenään yhteismitattomat asiat, tehdään ts. kategoriavirhe. Saada tuottaa kiviainesta juuri siellä missä itse haluaa (Rudus) ja saada samalla pilata monin tavoin satojen ihmisten elämää (asukkaat ja heidät orgaaninen elämänlaatunsa) eivät ollenkaan ole yhteismitallisesti vertailtavissa. Se että voimassa oleva lainsäädäntö sallii, jopa edellyttää tätä, ei inhimillisen moraalin näkökulmasta muuta asetelmaa.

Laillinen ei aina ole oikein ja moraalista.

Siksi on oikeutettua vedota hankkeesta päättävien eettiseen omatuntoon, varsinkin kun kysymyksessä on *asiakokonaisuus, joka luonteensa takia ei ole mekaanisesti kalkyloitavissa eikä ilman vähintään piiloisten arvoarvostelmien mukana oloa ratkaistavissa. Kyse on arvioinnista ja punninnasta enemmän kuin "puhtaista faktoista".* Siten punninta voi aidosti päättyä myös hankkeen kieltämiseen. Tästä todistaa myös

Ruduksen tilaaman YVA-selostuksen läpäisevä toinen punainen lanka, nimittäin se, että monet haittavaikutukset todetaan ensin vaikeasti tai ei ollenkaan mitattaviksi tai pelkiksi arvioiksi, mutta jo muutaman välivirkeen tai -kappaleen jälkeen niitä saatetaan käsitellä (Rudukselle mahdollisimman edullisiksi tulkittuina) tosiasioina.

Ruduksen syyskuun lopussa 2010 järjestämällä maastokävelyllä - kiitos yritykselle asiallisesta toiminnasta tässä kohdin - kysyin Ruduksen paikalla olleilta kahdelta johtajalta heitä silmiin katsoen suunnilleen näin: - Vastatkaa käsi sydämellä. Jos teillä itsellänne/perheellänne olisi asunto tässä lähistöllä, vastustaisitteko Ruduksen hanketta? Lyhyen mietinnän jälkeen toinen vastasi: "Kyllä " ja toinen: "Todennäköisesti kyllä". Sääksjärven koulussa 12.1.2011 pidetyssä YVA-selostuksen yleisötilaisuudessa varmistin vielä kummaltakin johtajalta kahdenkesken, että näin tapahtui. Tapahtuneella on merkittävä informaatioisisältö, jos sen haluaa ymmärtää. On toinen asia ajaa yhtiön etua ja toinen asia miettiä firman edun vaikutuksia omaan elämäänsä. Arvostan ao. johtajien rehellisyyttä. Löytyykö vastaavanlaista rehellisyyttä asiakokonaisuutta jatkossa arvioivilta viranomaisilta? Ottaisivatko he Ruduksen ao. laitoksen naapuriinsa, jos voisivat valita? Kysymyksenivät olisi asianmukaisia, jos hankkeen ratkaisuperusteet voisivat nojautua yksiselitteiseen ja holistiseen dataan, byrokraattiseen ratioon. Mutta ne eivät voi. Viimeistään Ruduksen tilaama YVA-selostus sen osoittaa.

Toivon Ruduksen tilaamasta arviointiselostuksesta lausuntonsa antavan yhteysviranomaisen ja mahdollisen lupaviranomaisen aidosti tiedostavan sen, että kuvitteellinen hankkeen vaikutusalueen "väestön tilaama arviointiselostus" poikkeaisi näkökulmiltaan ja painotuksiltaan todennäköisesti oleellisesti Ruduksen tilaamasta. Ilman, että se yrittäisi kiistää niitä melko vähäisiä vedenpitäviä faktoja, jotka Ruduksen konsulttitoimisto pystyy esittämään. Toivon ts. että yhteysviranomaisen käyttäisi binaarista ajattelua metodina monipuolisemman kuvan saamiseksi siitä vastakkainasettelusta, josta nyt on kysymys. "Binaarinen ajattelu tarkoittaa sitä, että tietyn dualistisen käsiteparin toisilleen vastakkaiset mutta kuitenkin läheisesti toisiinsa liittyvät kohtiot otetaan vuorotellen ajattelun lähtökohdaksi." (Ks. tarkemmin ympäristöpolitiikan professorin Yrjö Hailan teoksesta "Retkeilyn rikkaus - luonto ympäristöhuolen aikakaudella", ss. 166 -171).

En pysty käyttämään kuin pienen murto-osan Ruduksen konsulttien vastaavasta työpanoksesta ja arvioimaan vain osan konsulttien mielipiteistä ja faktoista (lainausmerkeissä ja ilman). Toivon vaatimattomankin "lähilukuni" kuitenkin osoittavan, että pätevän tuntuisesta ensivaikutelmastaan huolimatta Ruduksen tilaama YVA-selostus on puolueettoman objektiivisuuden sijasta usein hyvinkin tendenssimäinen ja argumenteiltaan reikäinen, harsomainen.

1. Vaikutukset maakuntakaavoihin (YVA-selostuksen sivut 56-57)

YVA-selostus (lyhennän jatkossa pelkäksi YVA:ksi): Hanke ei välttämättä ristiriidassa Kehä II-kehittämistäväylän kanssa.

//Tekstiekonomisista syistä käytän YVA:n suoria sitaatteja mahdollisimman vähän, mutta aina pyrin rehellisesti välittämään YVA:n tarkoittaman tekstisisällön.//

Kommentti (lyhennän jatkossa K:ksi): Mutta se siis voi olla ristiriidassa.

YVA: Saattaa ilmetä tarve sijoittaa läntinen oikorata hankealueelle. Logistiikkakeskus ja järjestelypiha saattavat teoriassa sijoittua hankealueelle, jolloin hanke saattaisi haitata niiden toteutumista toivotusti.

K: Entä jos "saattaa" konkretisoituu?

YVA: Hanke ei vaikeuttane Marjamäki-Kulju-Pirkkala -tieyhteyden toteuttamista.

K: Mutta siis voi vaikeuttaa. Kukaan ei vielä tiedä.

YVA: Vaihtoehtoissa 1 ja 3 suurin riski liikennehankkeiden toteuttamisen vaikeutumiselle.

VE1 ja 3:lla on myös suurin kielteinen vaikutus MU-kaavamerkinnän eli ulkoilukäytön

toteuttamiseen.

K: Lopulta suoraa tekstiä. Pyydän olemaan tarkkana YVA:n kielipelissä, joka läpäisee periaatteessa koko selostuksen.

2. Vaikutukset yleiskaavoihin (s. 57)

YVA: Hankealue on yleiskaavassa merkitty maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle, jolle on ulkoilun ohjaamistarvetta tai ympäristöarvoja. Hanke tekee mahdolliseksi alueen käyttämisen ulkoiluun ja mahdoll. ympäristöarvojen säilyttämisen. Kaavamerkintään Mu-2 liittyy suojelumääräys, jonka mukaan alue on maankamaran kaivun, louhinnan ja täytön, puiden kaatamisen ja muunkin luonnontilaa muuttavien toimien osalta Rakennuslain tarkoittamassa kiellossa. Hankkeelle haetaan lupa, joten yleiskaavaan ei tarvitse puuttua. Hankealue on hyvin lähellä ohjeellista ulkoilu- ja virkistysreittiä sekä Birgitan polkua ja heikentää merkittävästi reitin ulkoilu- ja virkistysarvoa.

K: Yllä kuvataan hyvin osa syistä, joiden takia lupaa nimenomaisesti ei pidä myöntää.

3. Liikenne (ss. 61-64)

YVA: Sivun 61 taulukot 6.2. ja 6.3. on arviolaskettu keskiarvoina arkivuorokausiliikenteelle.

K: Keskityn tässä (kun kaikkeen eivät voimat riitä) vain Kannistontien pohjoispään ja siltä Sääksjärventielle (jota Ruduksen konsulteille ei ole edes olemassa) yli radan kääntyvään ja liikennevaloihin päättyvään tieosuuteen. Se on "neulansilmä", jonka läpi Sipilän alueen satojen asukkaiden on kuljettava jalan, pyörällä, mopolla tai henkilöautolla päästäkseen kouluun, työhön, kauppaan yms. asioilleen. Otan huomioon vain raskaan liikenteen.

Sen vaikutuksia arvioitaessa on, YVA:n valisemaan tapaan, järjetöntä puhua arkipäivien vuorokausikeskiarvoista ja sisällyttää niihin myös lauantait (jos eivät sisälly, se pitäisi mainita, koska normaalikielenkäytössä lauantai ei ole pyhä, eli se on arkipäivä). Joka tapauksessa on käytettävä aikavälejä 6-16, 7-16 (tai 7-18) viitenä päivänä viikossa, joihin kiviaineskuljetukset ym. Ruduksen oman ilmoituksen mukaan keskittyvät.

On hämmästyttävää, ettei konsulttitoimistolta ole vaadittu hatusta vedettyjen arvioiden sijaan edes muutaman päivän liikennelaskentaa pohjatiedoksi nykytilanteesta. Olisi käynyt ilmi, että raskasta liikennettä ja sen haittoja on neulansilmässä tällä hetkellä keskimäärin varsin niukasti. Kokemuksen perusteella on mahdotonta uskoa, että taulukon 6.3. arvio nykyisestä 250 raskaan ajoneuvon määrästä/arkipäivä pitäisi alkuunkaan paikkaansa. Olen asunut Sipilän alueella 25 vuotta ja autoillut neulansilmän läpi milloin mihinkin aikaan päivästä. Hyvä jos keskimäärin neljä-viisi kertaa vuodessa edelläni tai perässäni on ollut raskas ajoneuvo tai peräti rekka.

Kun taulukon 6.2. arviot (YVA-selostuksen monissa kohdissa toteutuvan "vedätyksen" perusteella on aihetta epäillä arvioiden alakanttisuutta) muunnetaan 10 tunnin päiväajoksi, kulkee neulansilmän läpi VE 1 ja 2 vaihtoehtoisissa rekka 2,6 minuutin ja VE 3 ja 4:ssä 1,6 minuutin välein. Jos lauantait ovat mukana YVA-laskelmassa, niiden liikenne on siirrettävä tähän laskelmaan, jolloin rekkatiheys vielä kasvaa 1/6:lla.

Jos taulukon 6.3. arviot pitävät paikkansa, neulansilmän (siis Kannistontien pohjoispää + Ruskontien länsipää = tämä osa Sääksjärventietä) läpi arkipäivisin kulkevien raskaiden ajoneuvojen lukumäärät ovat seuraavat:

Nyt: $50 (10 \% \text{ 500:sta}) + 200 (10 \% \text{ 2000:sta}) = 250$

Ve 1 ja 2: $284 (21 \% \text{ 1350:stä}) + 429 (13 \% \text{ 3300:sta}) = 713$

Ve 3 ja 4: $450 (30 \% \text{ 1500:sta}) + 595 (17 \% \text{ 3500:sta}) = 1045$

Eli kun Kortejärven yritysalue on valmis ja toteutuu VE 1 tai 2 vaihtoehto, työpäivinä (10 h) neulansilmästä ajaa raskas ajoneuvo kerran 0,84 minuutissa ja vaihtoehtoisissa VE 3 ja 4 kerran 0,57 minuutissa!

En tiedä johtuuko järkeni köyhyydestä vai/ja väsymyksestäni, mutta en saa taulukko 6.2.:n ja 6.3.:n lukuja sopimaan toisiinsa.

Yksi varma tosiasia kuitenkin käteen jää. Ruduksen hankkeen toteutuminen tuottaa

neulansilmään minimissään yllä alleviivatun rekkarallitiheyden jo olemassa olevan liikenteen lisäksi.

YVA: Kiviainesten oton aiheuttama liikenteen kasvu vaatii Kannistontien rakentamista liikennetarvetta edellyttävään kuntoon ja sen kestopäälystämistä. Sääksjärventien/Ruskontien länsipään uudelleen päälystämisen tarve nopeutuu. Ratasillan kantavuuden ei pitäisi olla ongelma, mutta tätä ei voitu varmistaa. Kevyen liikenteen turvallisuutta tulisi parantaa Kannistontien/Sääksjärventien liittymässä. Turvallisin ratkaisu olisi erillinen kevyen liikenteen alikulku. Se on kuitenkin erittäin kallis. Turvallisuutta voisi parantaa ns. keskisaarekkeellisella suojatiellä, jonka geometria ei kuitenkaan saa liiaksi haitata raskaiden perävaunullisten ajoneuvojen kääntymistä liittymässä.

K: Miten on mahdollista, ettei ratasillan kantavuuden riittävyttä ole voitu varmistaa? Eihän asia voi jäädä arvailujen varaan. YVA luettelee joukon toimia, joiden kustannukset lankeavat myös sääksjärveläisille veronmaksajille. Se on voimassa olevan lainsäädännön mukaista. Mutta kyllä kansalaisnäkökulmaa arvostavassa yva- ja mahdollisessa lupaprosessissa tämäkin kohtuuttomuus huomioidaan: sääksjärveläiset pakotetaan vielä maksamaan siitä, että saavat monenlaiset haitat niskoillensa.

YVA:ssa ei esitetä tyydyttävää ratkaisua kevyen liikenteen turvallisuuden varmistamiseksi. YVA ei tunnusta raskaan minuuttiliikenteen aiheuttamaa jonotussumaa Tampereentien ja Sääksjärventien risteyksessä eikä sen merkittäviä haittoja vakituksille asukkailla, meille kansalaisille.

YVA: "Kohdealueella käyvän raskaan liikenteen ei haluta kulkevan moottoritille Kannistontietä etelään, koska väylän välittömässä läheisyydessä on asutusta." Jos kuljettajien informointi ei riitä, voidaan Kannistontielle asettaa liikennemerkein raskaan liikenteen läpiajokiello tai painorajoitus, jotka estävät läpikulkuliikenteen. Viranomaisten tulee valvoa läpiajokiellon toimimista.

K: Fiksu, läpiasiallinen kannanotto. Havaintojeni mukaan myös neulansilmän välittömässä läheisyydessä on asutusta, omakotitaloja Sipilän alueen etelänokassa ja kerrostaloja ratasillan ja liikennevaloristeyksen välisen Sääksjärventien osan eteläpuolella, osa melkein tiessä kiinni. Eipä haluta rekkarallia tähänkään.

4. Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset (ss. 65-75)

VIRKISTYSKÄYTTÖ

YVA: Hankealueen lähiympäristössä asuu tällä hetkellä (kuva 7.1., s. 66) ainakin 1860 ihmistä. Hankealue on tärkeiden virkistysalueiden läheisyydessä. Alue toimii koko Pirkanmaan asukkaiden virkistyskohteena. Hankkeen vaikutusalueella kulkee vuoden 2006 retkikohteeksi valittu seudullinen virkistysreitti, Birgitan polku, jota käyttävät vuodessa kymmenet tuhannet ihmiset, enenevästi myös muualta Suomesta tulevat. Lempäälässä Birgitan polun virkistysarvo on merkittävä, "sillä rauhallisia, melutasoltaan alhaisia ja yhtenäisiä ulkoilualueita on lähiseudun ympäristössä vähän". Maakuntakaavassa polku on osoitettu seudullisesti merkittäväksi polku- ja/tai latureitiksi. Polku kiertää hankealueen vieressä 100 metrin (pohjoispuoli), 300 metrin (itäpuoli) ja 600 metrin (luoteispuoli) etäisyydellä. Hankealueen lähellä on mm. Ammejärven laavu- ja nuotiopaikka, jossa myös yövytään, kesällä järvessä uidaan sekä Kaitajärvi kamiinalämmitteisine kotineen, kaksine nuotiopaikkoineen ja uimalaitureineen. Birgitan polkua ja sen ympäristön virkistysalueita käyttävät kaiken ikäiset kansalaiset läpi vuoden. Alue on hyvien kulkuyhteyksien varrella ja helposti saavutettavissa. Alueella marjastetaan, sienestetään, retkeillään, pyöräillään, metsästetään pien- ja suurriistaa, sillä on suunnistusreittejä ja sitä käytetään suunnistuskilpailuissa, partiolaiset liikkuvat alueen luonnossa aktiivisesti, koululaisia varten Sääksjärven keskustasta kulkee Ammejärven laavulle noin kilometrin pituinen metsäopetuspolku, jolla esitellään metsäluontoa ja metsän

eri käyttömuotoja. Hankealueen länsipuolella, n. 250 metrin päässä, kulkee maakaasuputkilinja Pirkkalasta Kuljuun. Talvisin linja on alueen tärkein hiihtoreitti, joka yhdistää Lempäälän ja Pirkkalan latuverkot toisiinsa. Kesäisin linjaa käytetään ratsastusreittinä.

K: Täydet pisteet virkistysalueen kuvailusta. On kuitenkin tehtävä olennainen lisäys, jonka tulisi läpäistä koko Rudus-hankkeen käsittely. Hankealue itsessään ja kokonaisuudessaan on elimellinen, orgaaninen osa tämän alueen luontoa ja sen monimuotoinen rikastuttaja. Tietenkin ymmärrän, että varsinainen hankealue on YVA:ssa teknisesti erotettava sen ympäristössä, muutenhan asian käsittely puuroutuisi mahdottomaksi. Mutta analyyttisesti ja loogisesti sitä ei voi leikata koko alueen luonnosta.

YVA: Vaikutusarvioiden lähtötietoina ja menetelmänä on mm. "vierailtu vastaavan jo toteutuneen hankkeen ympäristössä mm. Lempäälässä, Vantaalla Länsisalmessa ja Tuusulassa".

K: "Vastaavaa" jo toteutunutta hanketta ei todellisuudessa ole olemassa. (Ks. yleisellä tasolla Matti Toivonen, Kiviainestuotannon pölypäästöt. Diplomityö/Tampereen teknillinen yliopisto, maaliskuu 2010; Kati Kahri, Kivenmurskauksen ja louhinnan melu ympäristössä. Lemminkäinen Infra Oy:n tilaama opinnäytetyö/ Hämeen ammattikorkeakoulu, 3.11.2009. Kumpikaan ei kuulu YVA:n lähdeaineistoon.) Missähän muualla on vierailtu, kun käytetään ilmaisua: mm.? Jos muualla ei ole vierailtu, on asiastonta antaa ymmärtää, että - tässä tapauksessa tosin relevantilta todistusvoimaltaan sängen kyseenalaista - todistusaineistoa on esitettävää paljon enemmän.

YVA: "Vaikutusten arviointia varten on haastateltu ilmatieteenlaitoksen erikoistutkijaa ilmanlaatuun ja terveyshaittoihin liittyvissä asioissa ... Myös muiden vaikutusalueiden asiantuntijoita (melu, pöly) on saatu henkilökohtaisesti tietoa haastattelemalla."

K: Tällaisilla menetelmillä ei ole minkäänlaista tieteellistä pätevyyttä ja niillä saatujen "tulosten" arviointi on ulkopuoliselle mahdotonta; metodit heikentävät YVA:n luotettavuutta. Vähimmäisvaatimus olisi henkilöiden nimien, heille esitettyjen kysymysten ja niiden kontekstin, asiantuntijoiden perusteluissaan käyttämien lähteiden tarkistaminen jne.

YVA: "Maiseman muuttuessa metsämaisemasta avoimeksi tuotantomaisemaksi Birgitan polun ympäristö muuttuu tunnelmaltaan."

K: Jessus sentään! Se muuttuu kokemuksellisesti kokonaisvaltaisen radikaalisti, täysin.

YVA: "Suoraa visuaalista vaikutusta Birgitan polkuun hankkeella ei ole, jos vain suojaus säilyy hankealueen ympärillä."

K: Jossittelu on hurskastelua tilanteessa, jossa ei olisi mitään takeita tai velvoitteita suojausjärjestelmän säilyttämiselle. Rudus ei tietenkään sitoudu, jos hanke toteutuu, käyttämään tulevista tuloistaan senttiäkään suojausjärjestelmän ostamiseen ja säilyttämiseen. Oheiskustannukset kuuluvat eri muotoisina vain alueen luonnolle ja ihmisille.

YVA: "... alueella liikutaan kaikkialla Birgitan polun ympäristössä ja hankealue pirstoo ehjän maisemakuvan. Hankealueella on kuitenkin metsätaloustalouden vuoksi tehty hakkuita, jotka ovat muuttaneet maisemaa jo nykytilanteessa."

K: Tehdyt hakkuut ovat siis Rudukselle lisäperuste alueen täystuholle, kun ne ihmisille ovat peruste lisätuhon estämiselle.

YVA: "Tärkeä osa Birgitan polun virkistysarvoa on nykyään sen tarjoama luonnonrauha ja hiljaisuus. Hankkeen myötä osa tästä rauhasta katoaa... Lisäksi muutaman kerran viikossa tapahtuvat räjäytykset, jotka aiheuttava tärinää, voivat tuntua Birgitan polun ympäristössä epämiellyttäviltä räjäytyksen hetkellä.

K: O s a rauhasta katoaa. Räjäytykset v o i v a t tuntua...

Nyt breikki! Onko "maan tapa", että konsultit saavat kirjoittaa arvioihinsa mitä tahansa nonsenseä melkein miten paljon tahansa? Ja siten paisuttaa manipulatiivisten YVA-selostustensa sivumäärää ja lisätä valtavasti aikaresurssia, jonka selostukseen perehtyvät

viranomaiset ja asianosaiset joutuvat siihen käyttämään. Tämä on sanalla sanoen al-arvoista.

YVA: Selostus lainaa Pirkanmaan liiton 1. maakuntakaavan kaavaselostusta vuodelta 2008: "Luonnonsuojelualueiden, virkistysalueiden sekä retkeily- ja ulkoilualueiden muodostama viherverkosto lisää asuin- ja elinympäristöjen monipuolisuutta ja viihtyisyyttä sekä tukee luontoharrastusta. Yleiseen käyttöön tarkoitettujen riittävän laajojen virkistysalueiden varaaminen pitää myös yllä väestöryhmien välistä tasa-arvoa antamalla kaikille yhtenäiset mahdollisuudet ulkoilla ja nauttia luonnosta asuinpaikasta riippumatta."

K: Tätä asiallista lainausta on arvostettava. Samoin kuin sen kahden alapuolisen kappaleen (s.70) pohdintoja monin osin. Mutta se ei pidä paikkaansa, että "Birgitan polun nykyistä luonnonrauhaa vähentää alueelle kantautuva tasainen liikenteen kohina ja ajoittainen lentomelu". Eri vuodenajoista, säästä, moottoritien liikennemääristä yms. muuttujista johtuen liikenteen "kohina" vaihtelee vaimeasta huminasta jopa käytännössä täyteen hiljaisuuteen. Lentomelu on useiden viime vuosien aikana ollut - ilmeisesti armeijan kustannussäästöjen takia - kestoiltaan ja toistuvuudeltaan suorastaan vähäistä. Mutta silloin kun sitä on, se on todella häiritsevää. Joka tapauksessa lentomelu on alueen ilmeisen pysyvä riesa. Eli peruste alueen varjelemiseksi kaikelta lisämelulta, jos se suinkin on mahdollista.

ASUINVIIHTYVYYS JA VAIKUTUS KIINTEISTÖJEN HINTOIHIN

YVA: "Hankealueelta kantautuva melu sekä hetkittäiset tärinähaitat heikentävät asumisen viihtyvyyttä erityisesti Sipilän alueella... Monet ovat muuttaneet Sääksjärvelle sen luonnonläheisyyden takia ja asunnon ostopäätökseen on vaikuttanut Birgitan polun ympäristön läheisyys... Aasukkaat ovat huolissaan myös hankkeen vaikutuksista kiinteistöjen hintoihin. Jos alueen maine rauhallisena paikkana kärsii, asukkaat pelkäävät alueen suosion laskevan."

K: J o s alueen maine kärsii, suosio laskee..? Miten voi aikuisen, korkeakoulutetun konsultin päähän pälkähtää ajatus: jos?

YVA: "Hankkeen todellisia vaikutuksia kiinteistöjen hintoihin on kuitenkin vaikea arvioida... kiviaineksen ottohankkeiden vaikutuksista kiinteistöjen hintoihin ei ole tutkimusta... eikä kaikki epävarmuustekijät huomioon ottaen varmaa arviota vaikutuksista ole mahdollista tehdä."

K: Vaikea arvioida? Eli 70 hehtaarin laajuinen/15-30 vuotta toimiva kallion- ja rakennusjätteen massiivinen murskaustoiminta siihen liittyvine ahtaille kulkureiteille täysin sopimatomine minuuttisykkeisine rekkaralleineen voi joko a) vähentää sen lähialueen kiinteistöjen arvoa tai b) pitää ne ennallaan tai c) lisätä niiden arvoa. Sitähän ajatus arvion vaikeudesta loogiseksi purettuna tarkoittaa. Eikä tämä ole saivartelua, varsinkaan kontekstissa, jossa Ruduksen rahoittamat YVA-konsultit paikoin räikeästi - kuten tässä - pyrkivät perustelemaan ennalta omaksumansa päämäärän.

Jos oletetaan, että alueelta asunnon ostoa harkitseva ihminen tai perhe vähät välittää Ruduksen laitoksesta (en tiedä enkä ole ehtinyt selvittää, olisiko laitos maan suurin, valtava se joka tapauksessa on) , hänen täytyy olla järjiltään. Muussa tapauksessa olettaja on järjiltään ja suorastaan halveksii alueen asukkaiden ja - mahdollisesti - viranomaisten ymmärryskykyä. Tietenkin Ruduksen laitos verrattuna nykytilanteeseen alentaa kiinteistöjen hintaa alueella. Kuinka paljon - sen arviointi on jo vaikeampaa. Mutta pahimmassa tapauksessa hyvinkin merkittävästi. Ihmisarvon ja kansalaisyhteiskunnan näkökulmasta on enemmän kuin surullista, että Rudus pystyy asettamaan edes tällaisen uhan, sen mahdollisesta todellistamisesta puhumattakaan. Perustuslaissa on erittäin vahva omaisuuden suojan periaate. Mutta miten se Rudusta liikuttaisi, kun - jos oikein ymmärrän - sen kummemmin yhteys- kuin lupaviranomaisenkaan ei , niin halutessaan, tarvitse siitä välittää.

Kiitos kuitenkin siitä, että ilman liitteitä 168-sivuiseen YVA-selostukseen on sentään mahtunut puolisen sivua tästäkin pikku yksityiskohdasta. Tilastojen mukaan tavallisen ihmisen varallisuus - jos sitä on - on hiukan liioitellen vain asuntovarallisuutta. Useimmilla sen kerääminen on parinkin vuosikymmenen, taloudellisesti raskas projekti.

MELU, TÄRINÄ JA PÖLY (pääkäsittely ss. 111-120; 121-123; 124-130)

YVA: "Koska hankealueen ympäristö on nykytilassa hyvin hiljaista aluetta etenkin sen eteläpuolella, kiviaineksen otosta ja murskauksesta kantautuvat äänet kasvattavat melutasoja merkittävästi... Asuinalueelle kantautuu ääniä hankealueelta ja erityisesti epäsuotuisissa oloissa louhintamelu saattaa olla selvästi havaittavaa."

K: Ei lisättävää.

YVA: Tärinä aiheuttaa kiinteistövaurioita maksimissaan 500 metrin päässä louhosalueelta. "Lievempikin tärinä, haittaa kuitenkin asuinviihtyvyyttä, sillä ihminen aistii tärinän helposti. Tärinä voi tuntua epämiellyttävältä ja häiritä ihmisen keskittymiskykyä." Räjäytys ja siitä seuraava tärinä voi tuntua häiritsevältä erityisesti Sipilän alueella ja Birgitan polun ympäristössä.

K: Ei lisättävää.

YVA: EU:n antamia ilmanlaadun raja-arvoja ei saa ylittää, eivätkä ne ylity hankealueella tai sen ympäristössä. Kansallisesti suunnittelun tueksi asetetut vuorokausiohjearvot voivat kuitenkin ylittyä alle 300 metrin etäisyydellä hankealueesta. Lievää terveydellistä haittaa, kuten nuhaa tai yskää, ylityksistä voi mahdollisesti aiheutua vain hankealueella tai aivan sen lähellä pitkään oleskeleville herkille henkilöille. Birgitan polku kulkee pari kilometriä alueella, jossa ohjearvot saattavat ylittyä. "Myös Ammeljärven laavu sijaitsee niin lähellä hankealuetta (alle 500 m), että epäsuotuisissa oloissa ohjearvojen ylittyminen on mahdollista." "Yli 500 metrin päässä toiminnasta", selostaa YVA edelleen, "ohjearvojen ylittyminen pelkäästää tavanomaisen murskaustoiminnan vuoksi on hyvin epätodennäköistä [ja] Yli 700 metrin etäisyydellä murskausalueesta vaikutuksia on hyvin vaikea havaita taustapitoisuudesta eli pölytasosta, joka ilmassa on ilman hankettakin."

K: Olemme tässä - emmekä ainoaa kertaa - periaatteellisesti ja käytännöllisesti YVA-selostuksen totuudellisuus- ja moraalivaatimuksen äärellä. Mihin siinä ylipäänsä voi luottaa? Luottamusongelmaa ei voi ohittaa vähäisenä yksityiskohtana:

Asia yksi: Voiko vuorokausikeskiarvo olla relevantti mitta pölypäästöille, kun murskaustoimintaa on työpäivinä 10 tuntia, mutta ei vuorokauden 14 muuna tuntina. Eli pölypäästöt kasautuvat lyhyelle ajalle, jolloin niiden täytyy tuona aikana olla olennaisesti suuremmat kuin läpi vuorokauden lasketut arvot - vai?

Asia kaksi: Ensin ohjearvot voivat ylittyä siis alle 300 metrin, sitten epäsuotuissa oloissa alle 500 metrin ja lopuksi hyvin epätodennäköisesti ("epätodennäköisyys" tarkoittaa, että kuitenkin voivat ylittyä) yli 500 metrin etäisyydellä hankealueesta. Yli 700:nkin metrin etäisyydellä vaikutuksia voi olla, vaikka niiden havaitseminen voikin olla vaikeaa.

Asia kolme: "Epäsuotuisista olosuhteista" ei ole minkäänlaista erittelyä, ei niiden toistumisen tiheydestä, ei laajuudesta eikä niiden voimakkuuden vaihtelun merkityksestä. Mahdollisuus "erittäin epäsuotuisiin olosuhteisiin" jää avoimeksi. Voisivatko pölyhaitat levitä silloin vaikka 2000 metrin etäisyydelle? (Kymmenkunta vuotta sitten osaan Sipilän aluetta laskeutui "punainen pölypilvi", jonka arvailtiin tulleen yli 20 kilometrin päästä, Valkeakoskelta.) Ovatko "epäsuotuiset olosuhteet" tietty pysyväisosa Ruduksen hankkeen rakennetta louhittavan kallion korkeudesta ja vallitsevista tuuliolosuhteista johtuen? Sitä en tiedä.

Asia neljä: Onko ohjearvojen ylityksillä jokin paino Ruduksen hankkeen toteutusta arvioitaessa? Vai ovatko nämä suunnittelun tueksi asetetut kansalliset ohjearvot vain - niin, mitä?

YVA: "Aivan hankealueen läheisyydessä (arviolta alle 500 metrin päässä hankealueesta)

voi olla mahdollista, että epäsuotuisissa olosuhteissa (kuten kuivana aikana) marjat ja sienet ovat pölyisiä. Noissa olosuhteissa maahan laskeutuva pöly voi marjastajien ja sienestäjien lisäksi häiritä muitakin ulkoilijoita, jos pölystä muodostuu alueelle esteettinen haitta."

K: Ei, vaan marjat ja sienet ja muu kasvillisuus o v a t pölyisiä ja pöly h ä i r i t s e e mainittuja ihmisryhmiä.

YVA: "Asuinalueella hankkeesta johtuvaa pölyhaittaa ei ole."

K: Kategorinen toteamus ilman venkoilua. Pidämme tästä kiinni. Tästä on johdettava kaikkia YVA:n esittämiä "faktoja" koskeva periaate mahdollisiin lupaehtoihin: Kaikki ruduksen konsulttien YVA:ssa esittämät väitteet mahdollisten haittojen määrästä ja laadusta on sellaisinaan muunnettava sitoviksi minimi- lupaehdoiksi ja määriteltävä korvaukset ja sanktiot niiden rikkomisesta. Tämä on läpireilua hankeluvan hakijalle: saa itse määritellä haitta-alueidensa rajat. Esimerkiksi juuri tuon edellisen: "Hanke ei aiheuta pölyhaittaa asuinalueelle." Väitteen muuntaminen lupaehdoksi ("Hanke ei saa aiheuttaa pölyhaittaa asuinalueelle.") on hakijan kannalta pelkkä harmiton ja merkityksetön muodollisuus. Asukkaillekin sillä on lisämerkitystä vain siinä erikoisessa tapauksessa, että hankkeen käynnistäjä olisi puhunut bullshittiä lupahakemustaan edeltävässä YVA-selostuksessa. Tietenkin lupaviranomaisella edelleen olisi oikeus asettaa omat ehtonsa edellä kuvattujen hakijalle mieluisten ehtojen lisäksi tai sijaan.

TERVEYSVAIKUTUKSET

YVA: "Veden ja pölyn mukana arseenia ei siis tule kulkeutumaan haitallisessa määrin lainkaan."

K: Siirto suoraan lupaehtoihin!

LIIKENETURVALLISUUS

K: Kyseinen konsulttiteksti sivulla 74 on lähes kauttaaltaan tunnustuksen ansaitsevaa asiatekstiä ilman ennalta omaksuttua indoktrinaatiotavoitetta "Ruduksen asia on meidän asiamme". Teksti kuvaa hyvin ne vakavat haitat alueen kaikille asukkaille (ei vain lapsille), jotka Ruduksen hanke väen väkisin yrittää sysätä niskaamme. Pyydän yhteysviranomaista perehtymään tekstiin huolellisesti. Kaiken muun tärkeän ohessa konsultti kirjoittaa: "Raskaan liikenteen ja risteyksessä eri kulkumuodoilla liikkuvien asukkaiden välillä syntyy helposti vaaratilanteita." Siis "helposti". Entä jos Ruduksen hankkeen hyväksymisen seuraukset tappavat tai invalidisoivat elävän ihmisen (ihmisiä)?

Ikävä todeta, että hyvin merkittävien haittojen rehti kuvaus päättyy älylliseen ja loogiseen umpikujaan:

YVA: "Hankkeesta johtuvaa liikenteen lisääntymistä on kuitenkin vaikea erottaa muusta toiminnasta johtuvasta liikennemäärien kasvusta. Kannistontien pohjoispäähän kehittyvä Kortejärven yritysalue tulee lisäämään liikennettä merkittävästi jo lähivuosina. Muut suunnitellut hankkeet, kuten Puskiaisten linjaus, uusi kehätie tai oikorata, lisääisivät toteutuessaan myös seudun liikennemääriä."

K: Viittaa tämän tekstin kohdassa kolme esittämäni kritiikkiin. On mahdollista, että järkeni ei riitä YVA:n esittämien laskelmien ymmärtämiseen oikein. Vaikka olisi niin, on aivan absurdia väittää, etteikö Ruduksen rekkaralli (minimissäänkin 1,6 - 2,6 minuutin välein) toisi "neulansilmään" ja sen lähistölle vakavaa turvallisuusriski- ym. haittaa, joka tietenkin on vielä suurempi - eikä suinkaan pienempi - kun jo alueelle sijoittunut Kortejärven yritysalue on täydessä toiminnassa. Logiikka, jonka mukaan Ruduksen rekoista on sitä vähemmän vaaraa ja haittaa (kyseisessä liikenteellisesti erittäin ahtaassa tilassa), mitä enemmän siinä on muuta liikennettä, on normaalijärjelle käsittämätön.

HAITALLISTEN VAIKUTUSTEN EHKÄISY JA LIEVENTÄMINEN

K: Mitä ylipäänsä voi sanoa ajatuskuluista, joissa suunnitellut luontoa ja ihmisten elämää rikkovat teot yritetään legitimoida mm. hurskailla toiveilla ("hankealueen ja virkistysreitit

välinen metsävyöhyke on hyvä säilyttää eheänä"), tai "riittävällä tiedotuksella", jolla voidaan "ehkäistä ja lieventää" hankealueen ympäristön virkistyskäyttöön kohdistuvia vaikutuksia, tai kehottamalla Birgitan polun käyttäjiä ulkoilemaan polun muissa osissa hankkeen toiminta-aikoina, tai uskottelemalla että hanke mahdollistaa jopa polun ja sen käytön kehittämisen siirtämällä kulkureitti joiltakin kohdin kauemmaksi hankealueesta! Edellytykset järkevään vuoropuheluun ovat tässä erinmäisen vähissä.

5. Pohja- ja pintavedet (ss. 86-104)

K: Jos hanke etenee lupavaiheeseen, on tärkeätä, että YVA:n sivulla 88 viitatus vedenlaatu- ja sedimenttitutkimukset (nämäkin on tehtävä oikeasti eikä vain "mahdollisesti") tehdään perusteellisesti ja olennaisesti laajemmalla alueella kuin Rudus haluaisi.

En ole asiantuntija, mutta julkisuuteenkin on alkanut tupsahdella tapauksia, joissa esimerkiksi Vapon turvesoilta on oja myöten kertynyt sedimenttilietettä vaikutusalueen järviin huikeasti enemmän ja paljon kauemmas (haitat massiivisia) kuin Vapo on ympäristöselvityksissään pitänyt mahdollisena. Ministeri Iiro Viinanen on erään tällaisen Vapoa vastuuseen vaativan kansalaisliikkeen kärkihahmoja.

VAIKUTUKSET POHJA-JA PINTAVESIIN

YVA: "Erilaisissa kallion rakennus- ja murskauskohteissa on havaittu kiintoaineksen määrän lähiympäristön ojissa vaihtelevan huomattavasti... [m]yös muiden parametrien pitoisuudet [ovat] vaihdelleet huomattavasti... Yleisiä trendejä on siten vaikeaa todeta..." jne. (s.90)

K: (Yleiskommentti koskien enemmän tai vähemmän koko kohtaa 5)

Argumentoinnin pohjana on usein eksaktin, varman tiedon puuttuminen tai huteruus, mikä kuitenkin monissa johtopäätöksissä lopulta sivuutetaan, ikäänkuin yht'äkkiä liikuttaisiinkin tukevalla faktaperustalla. En voi tilasyistä tarttua läheskään kaikkiin esimerkkeihin. Hankkeen viranomaisarviointeilla tällaista kriittistä tarkkuutta voinee edellyttää. Yksi esimerkki YVA:n sivulta 91: Siinä otetaan pohjaksi keskimääräisen kiintoainespitoisuuden "yleinen arvo vastaavantyyppisten kohteiden seurannoissa", joista YVA:ssa on juuri edellisellä sivulla (90) todettu, kuten yllä alleviivatusti kerron.

KIINTOAINES

YVA: Jos laskeutusaltaat eivät toimi kunnolla, kiintoaines voi runsaiden sateiden aikana vähitellen tukkia ojia ja rumpuja. Kiintoainekuorma voi päätyä osittain "mahdollisesti" Ammejärveen asti. "Katsotaan" [tarkoittaa tässä: arvioidaan], ettei kiintoainesta päädy Korte- eikä Sääksjärveen." Alueella muodostuvien vesien maksimikeskiarvona voidaan pitää 400 m³/vrk (lukemassa ei huomioida yksittäisiä rankasadetapahtumia). Kiintoaines ei tule vaikuttamaan Ammejärven luonnontilaan. //Eikä tietenkään Korte- tai Sääksjärven. Lisäys: E.S.//

K: Entä, jos rankkasadetapahtumat huomioidaan? Entä - toisessa potenssissa - jos ilmastonmuutos koko ajan lisää rankkasateita ja tuo mukanaan jopa rankka-rankkasadetapahtumia? YVA:ssa pidetään "realistisena" hankealueelta poistuvan kiintoaineen maksimimääränä noin 5 kuutiometriä vuodessa. Kyseessä on yksinkertaisesti - kaikkeen edellä olevaan viitaten - pelkkä väite. On tietenkin mahdollista, että se osuu lähelle totuutta. Mutta takeita siitä YVA ei kykene esittämään. Entä jos oikea luku tulisi olemaan vaikka kolminkertainen?

TYPPIYHDISTEET

K: YVA:ssa todetaan ojavesiin pääsevän tyyppien lisäävän kasvillisuutta ojien pohjilla. Myös Ammejärveen laskevan ojan vesikasvillisuus saattaa YVA:n mukaan lisääntyä. Mutta - miten sattuikaan - Ammejärvestä ei, Korte- ja Sääksjärvestä jälleen puhumattakaan. Ja taas: Mahdollisiin lupaehtoihin, että Ruduksen faktoina esittämien asioiden on oltava faktoja sen toiminnan seurausvaikutuksissa.

VAIKUTUKSET VIRTAAAMIIN JA HULEVESIIN

K: Jälleen YVA esittää rehellisesti lähtökohdaksi, että sivujen 96-101 taulukoihin (9.3. - 9.11.) lasketut virtaama-arvot eivät ole absoluuttisia arvoja, vaan ne "perustuvat arvioon" ja koska "laskelmiin vaikuttavat suuresti parametrien, mm. mitoitusasteen ja valumakertoimien valinta" (sivun 95 loppu). Seuraava sivun lyhyen selittelypyöriytyksen voikin sitten päättää vakuuttavasti: "Tämän johdosta lasketut arvot ovat maksimiarvoja." YVA itse on juuri kuvannut, näitä sanoja käyttämättä, nuo arvot mielivaltaisiksi. Eli emme voi tietää niiden totuusarvoa. Mutta totuusarvoisina ne esitetään. Kaikki tämä häränpylly muutamassa virkkeessä!

Hulevesivaikutusten selvittäminen perustuu osaltaan yllä mainittuihin taulukoihin sekä epämääräisiin arvioihin hulevesien vaikutusalueista.

Mutta hyvä on: ollaan reiluja Rudukselle ja kirjoitetaan mahdollisen lupahakemuksen hyväksymisen ehdoiksi jälleen kaikki sen maksimivaikutustoteamat, jotka se on saanut itse vapaasti laatia. Sivulta 102 alkavassa osiossa 9.5. Rudus luettelee melkoisen joukon vakuuttavankin tuntuisia toimia, joilla haitallisia vaikutuksia voi ehkäistä tai lieventää. Kaikki ne suoraan lupaehdoiksi. Muutoin on kyse moraalittomasta hölynpölystä. Vai mitä epiteettejä pitäisi käyttää, jos hanke "myydään" hienoilla ja toimivilla mahdollisuuksilla haittojen jopa merkittävään vähentämiseen, mutta sitten niitä ei todellisuudessa käytetäkään? On käsittämätöntä, jos viranomaiset sallisivat tämänlaatuisen toiminnan, siis laskelmoidun vilpillisyyden.

6. Melu (ss. 111-120)

K: Taustaksi poimintoja muista lähteistä:

- Arviointimetodit, jotka sivuuttavat hetkelliset meluhuiput, jättävät paljon pois. Meluhuiput voivat johtaa herkistymiseen niin kuin putoavan vesipisaran kidutusmenetelmässä. Ensimmäistä pisaraa tuskin huomaa, kun jo kymmenes häiritsee ja sadas tuntuu vasaraniskulta.

Esimerkiksi lentomelun huippu ohittaa nukkuvankin suojan ja aiheuttaa biologisessa pelkokeskuksessa hätäsignaalin. Jo muutamat vähemmätkin melutapahtumat päivän aikana saattavat johtaa stressihormonin kasautumiseen fysiologisen sietorajan yli. Jatkuva sietorajan ylitys johtaa herkistymiseen: yhä pienempi melu häiritsee, ärsyttää, ahdistaa. Ylipäänsä jo melun merkille paneminen saattaa olla herkistymisprosessin eli stressivaikutuksen alkua. Melutason arvioiminen ilman herkistymismekanismin huomioon ottamista jättää kärsiviä ihmisiä ilman viranomaisten ymmärrystä ja mahdollisuutta suojata itseään ja lapsiaan. (Vaativan erityistason psykoterapeutti Lars Ehnberg, Helsingin Sanomat, Mielipide, 28.5.2010)

- Melu on yksi yleisimpiä ympäristön laatua heikentäviä tekijöitä. Hiljaisuus on tärkeää ihmisten virkistäytymiselle ja herkkien eläinlajien menestymiselle. Suomessa on aloitettu hiljaisten alueiden kartoitus. Kartoituksissa etsitään sekä luonnonrauha-alueita että hiljaisia alueita kaupungeissa ja muissa rakennetuissa ympäristöissä.

Melu on ei-toivottua ääntä eli melua on tietyn yksilön ja ympäristön kannalta epämielekäs ja häiritsevä ääni, joka rasittaa tai vahingoittaa fyysisesti tai psyykkisesti elimistöä.

Koska melulle ominaista on nimenomaan sen häiritsevyys, melun määrittäminen pelkästään fyysikaalisesti, mittaamalla, on mahdotonta. (Suomen ympäristökeskus, Sisältödokumentti 17.2.2010)

- Ihmisille halutaan antaa mahdollisuus turvalliseen, terveelliseen ja viihtyisään ympäristöön. Melu on ympäristöä pilaava tekijä siinä kuin ilman ja maaperän saasteetkin.

Valtioneuvoston periaatepäätöksessä meluntorjunnasta (2006) todetaan, että meluntorjunnan päämääränä on terveellinen, viihtyisä ja vähämeluinen elinympäristö. Kansalaisille halutaan myös säilyttää mahdollisuus nauttia hiljaisuudesta ja kuunnella luonnon ääniä. (Ympäristöministeriö, Sisältödokumentti 24.3.2009)

- Parin viime vuoden aikana olen tiedotusvälineissä siellä täällä havainnut uutisia (en ole älynnyt ottaa niitä talteen enkä voi niitä siis tarkemmin tässä osoittaa), joiden yhteinen nimittäjän on ollut seuraava: Mitä enemmän ja tarkemmin menetelmin melun vaikutuksia ihmisiin tutkitaan, sitä hiljaisemmalla ja hiljaisemmalla melulla todetaan kielteisiä vaikutuksia esimerkiksi ihmisen hermostoon ja hormonitoimintaan. Olen varma, että tällaista vakuuttavaa lähdeaineistoa on olemassa, jos se halutaan etsiä. Itse en ehtinyt.

- Tuulivoimaloiden melusta häiriytyy enemmän ihmisiä kuin melun keskiäänitason perusteella voitaisiin olettaa. Tuulivoimaloiden melusta häiriytyvien määrä kasvaa altistuksen funktiona voimakkaasti jo noin 35 desibelin tasosta alkaen. Jotkut eivät häiriinny lainkaan, mutta jopa kolmen kilometrin etäisyydellä on valitettu unihäiriöistä. (VTT:n erikoistutkija, tekniikan tohtori Seppo Uosukainen, Helsingin Sanomat, Mieli 25.5.2010)

- Melun ominaisuudet altistuvissa kohteissa vaihtelevat paikasta riippuen. Pätevää sääntöä impulssimaisuuskorjausten teolle ei löydetty. Louhinta- ja murskaustoiminnan melussa esiintyy sekä impulssimaisia että kapeakaistaisia ääniä. Keskimääräisen melun leviämisen tutkiminen sisältää myös tutkijan oman arvion melun leviämisestä. Joku toinen tutkija saattaisi saada erilaisia arvoja. Kierrätysmateriaalien aiheuttamasta äänitehosta on hyvin vähän tietoa. Tietoja ja virallisia mittaustuloksia laitteiden äänitehoista on niukasti. (Kati Kahri, Kivenmurskauksen ja louhinnan melu ympäristössä, 2009)

YVA:

"Laskennallisia leviämisarvioita käytettäessä tulee huomioida, että laskentamallien tarkkuus kaukana melulähteestä on oleellisesti heikompi kuin lähellä." Laskentamallilla saatu 35 dB:n melutaso saattaa olla havaittavissa 5 km etäisyydellä. "Enimmäismelutason arvioiminen laskennallisilla menetelmillä on hyvin epävarmaa erityisesti, kun kyseessä on joukko äänilähteitä, joiden tuottamat meluhuiput ja piikit ovat hyvin satunnaisia sekä itse melulähteiden sijainti vaihtelee."

Sivuilla 115-119 olevien kuvien perusteella keskiäänitasot 40 - 45 dB ulottuisivat pahimmillaan laajasti lähimpien asuintaloryppäiden päälle.

K: Kun otetaan huomioon edellä sivutut vähäisenkin melun vaikutukset ihmiseen ja hänen arkielämäänsä sekä melun haittojen mittaamisen mahdottomuus vain fysikaalisesti, ynnä vielä melun leviämisen tutkimisen ongelmallisuus, YVA:n vetoaminen ohjearvoihin ja tosiasiallisten meluhaittojen kuittaaminen niillä ei ole tästä päivästä.

YVA vähättelee eri melulähteiden yhteisvaikutusta asuinalueilla: mikä tahansa melunlisä on paha lisä.

Toisaalta se liioittelee alueen lentomelua, joka viime vuosina on ollut varsin vähäistä.

Edelleen se ei halua ymmärtää, että hanke tuo pysyvän melun asujamiston sille puolelle, joka tähän asti on ollut käytännössä meluton. Ja tällä ei muka ole havaittavaa vaikutusta ihmisten arkeen.

Ja vielä, eikä vähiten tärkeänä: Olen tänä talvena Rudus-hankkeen takia tarkoituksellisesti kuunnellut pitkiä aikoja monen monina päivinä (esim. lumitöitä tehdessäni) ympäristön ääniä Sääksjärven rannalla. Fakta: Ällistytävän usein alueella on peräti lähes luonnonhiljaista, niin hiljaista että lintujen liverryksenkin saattaa kuulla jopa parinsadan metrin päästä.

Sillä, että ohjearvot eivät asuinalueilla juuri ylittyisi, ei tietenkään ole mitään tekemistä meluhaittojen subjektiivisessa kokemisessa. Ikävä kyllä, Rudus, olemme täällä ihmisiä, subjekteja, emme koneita tai muita esineitä.

Jos hanke kansalaisyhteiskunnan subjektien vastutuksesta huolimatta toteutuu, Rudukselta on vaadittava kaiken viimeisimmän tietämyksen mukaisen meluhaittoja vähentävien toimintatapojen, laitteistojen ja strategioiden käyttämistä.

7. Tärinä (ss. 121-123)

YVA: "Karkeasti voidaan arvioida, että räjäytysten tärinhäiriöiden riskialue ulottuu selvitysalueesta 2 - 3 kilometrin päähän. Mitä suurempaa kerralla räjähtävää räjähdysainemäärää käytetään, sitä suurempi on tärinhäiriöriski. Rämiseviä kappaleita voivat olla esim. koriste-esineet ja ikkunat.

K: Tuskin tarvitaan erityisempää kuvittelukykyä, kun voi ymmärtää, millainen psyykkinen riesa viikosta viikkoon, vuodesta toiseen kolmekymmentäkin vuotta jatkuva räjäyttely varoitukseen voi asukkaille olla, vaikka räjäytyksiä onkin vain muutama viikossa. Joillekin se voi olla psyykkisesti jopa helvetillistä ja enemmistölle varmasti erittäin häiritsevää. Mitä tapahtuu esimerkiksi häiriöalueen lasten ja vanhusten päiväunille?

8. Pöly ja päästöt ilmaan (ss. 124-130)

K: Koska hankealueelta tai sen läheisyydestä ei ole olemassa ilmanlaadun seurantatietoja, ne on vaadittava, jotta - jos hanke etenee - on vertailutiedot käytettävissä.

YVA: Murskaustoiminnan hiukkaspäästöistä suurin osa on lähelle päästölähdettä laskeutuvia yli 10 µm hiukkasia. Ne eivät ole niin haitallisia terveydelle kuin ns. hengitettävät hiukkaset. Alle 10 µm hengitettävät hiukkaset kulkeutuvat hengitysilman mukana keuhkoihin ja pienhiukkaset (alle 2,5 µm) keuhkorakkuloihin asti. Hengitettävät hiukkaset leviävät helposti ilmavirtojen mukana pitkiä matkoja. Pienhiukkasia murskaustoiminnan pölypäästöistä on yleensä noin 10-25 %.

Kiviainestuotannon pöly ei ulotu asuinalueille ja altistus Birgitan polulla tai lähiympäristön metsässä on hyvin lyhytaikaista, joten siitä ei arvioida olevan terveyshaittaa alueen käyttäjille.

K: Vaikka pölystä ei olisi terveyshaittaa edes pölyalueella vuorokausiakin laavuissa yöpyville retkeilijöille, mitä voi kyllä epäillä, menettäähän runsaasti pölyttynyt luonto virkistysarvonsa täysin. Sinnehän mennään juuri myös sen puhtauden takia.

Murskaustoiminnan pölyntorjuntamenetelmät ovat parantuneet viime vuosina ja uusia tekniikoita ja laitteistoja on kehitteillä. Esimerkiksi pölynsidontaa vaahdon avulla on kokeiltu hyvin tuloksin myös talviolosuhteissa. (Matti Toivonen, Kiviainestuotannon pölypäästöt, 2010)

Millään menetelmillä ei voitane estää murskausalueen ympäristön virkistyskäytön romahtamista myös pölypäästöjen takia. YVA:n faktana esittämä väite, ettei kiviainestuotannon pöly ulotu asuinalueille, on otettava mahdollisten lupaehdojen tärkeäksi osaksi. Ehdoissa on myös edellytettävä, että Rudus käyttää pölyntorjunnassa parasta ja uusinta markkinoilla olevaa tekniikkaa sekä parhaita muita menetelmiä ja käytäntöjä.

Mm. hiilidioksidipäästöjen pienentämiseksi ei pidä tyytyä siihen, että Rudus vain "pyrkisi" mahdollisimman nopeasti korvaamaan koneille sähkövirtaa tuottavat aggregaatit käyttöpaikalle vedettävän sähkölinjan sähköllä, sen on oltava lupavaatimus.

9. Loppuosan kasvillisuus, eläimistö ja luontoarvot sekä maisema ja kulttuuriperintö (ss. 131-141)

K: Jaksan enää todeta vain, että sapienti sat, "viisaalle kylliksi" osoittamaan - kaikista Ruduksen konsulttien väistely-yrityksistä huolimatta - kuinka kyynistä ja pohjimmiltaan brutaalia hanketta tässä ajetaan tuhansien ihmisten ja hienon, monipuolisen, rikkaan luojanluoman luonnon kustannuksella. Luonto itkee. Ja ihminen.

P.S. Kannanotossani on lähes tyystin jätetty käsittelemättä hankkeen haitat Sääksjärven keskustan kerrostaloasukkaille. Niitä ei pidä missään nimessä unohtaa eikä vähätellä asian jatkokäsittelyssä. Jos olen ymmärtänyt oikein, kansalaispalautettakin on siltä suunnalta tullut melko vähän. Se voi johtua luulosta, etteivät hankkeen haittavaikutukset ulottuisi sinne asti.

Sääksjärven taajama, Sääksjärven Pirkkalan puoleinen ranta ja Höytämö Yhteensä 6 henkilöä

G

Pienimmän ja suurimman hankevaihtoehdon ympäristövaikutuksilla ei ole merkittävää eroa - hanketta ei millään muotoa saa toteuttaa!

Rudus esitteli kivilouhoshankettaan Sääksjärvellä yleisötilaisuudessa 12.1. Hankkeen tuore YVA selostus herätti itsessäni paljon hämmennystä: Kivilouhoshankkeen vaikutus ihmisten elinoloihin on kuvattu loppumaan Lempäälän-Pirkkalan kuntarajaan. Kivilouhoksen vaikutus tulisi ilman muuta kattaa myös Sääksjärven rannan Pirkkalan puoleinen asukastaajama (mm Kaitalantie ja Ratasillantie): suunnitellulta louhokselta on sama matka tänne kuin esim Kuljun Asemakylään.

Ruduksen raportti vähättelee meluhaittaa. Meluhaitan kokeminen mitataan logaritmisella asteikolla: 8 desibelin lisäys koetaan melun kaksinkertaistumisena (viite Tiehallinto; Tieliikenteen melu, perustietoa tieliikenteen melusta ja sen torjunnasta). Rudus esitti, että hanke lisää alueen melutasoa 3-5 desibeliä, ja tämän lisäksi raskaan liikenteen tuoma melu lisääntyy 1,8 desibeliä. Näin meluhaitta alueella lisääntyisi yhteensä noin 5-7 desibeliä, mitä tarkoittaa suurta, oleellista muutosta melutasossa. 1-3 kertaa viikossa tehtävät räjäytykset ovat lisäävä osa meluhaittaa, varsinkin vuorotyötä tekeville. Huomaa: Laskelmissa ei ole mukana uuden vieressä sijaitsevan Kannistontien teollisuusalueen tuleva rekkaralli eikä Pirkkalan lentokentän vilkastuva lentoliikenne.

Pölyn kulku tulisi mitata maksimaalisena, ilman muuta - ja määräävä tuulensuunta huomioonottaen. Määräävä tuulensuunta on mitattavissa. Asukkaita ja ympäristöä haittaavat tuntuvimmin päivät, jolloin pölyä tulee maksimaalisesti kotipihat, terassit ja auton pellit täyteen - nyt käytetty keskimääräinen pölymäärä ei kerro tätä. Keskimääräinen pölyaltistus voi ajan kanssa aiheuttaa mm sairauksia.

Arseeninäytteet tulisi ottaa syvemmältä kuin vain pintanäytteinä, kivilouhosta suunnitellaan kuitenkin kymmenien metrien syvyyteen. Huomioitavaa on, että pikkujärviä täynnä oleva ympäristö on suopitoista. Kuinka maaperässä syvällä kulkeva valuma kohti järviä huomioidaan? Viittaus Kangasalan Halimajärven kuolema kivilouhokselta valuneen rikkiyhdisteen seurauksena (AL 20.10.2010) Selvää on, että kaikki matalat alueella olevat pikkujärvet tulevat kärsimään louhoksesta. Lisäksi, mm Ammejärvestä on yhteys alempana sijaitsevaan Sääksjärveen.

Ruduksen raporttia tulee lukea erittäin kriittisesti. Raportissa on monta kohtaa, jotka saavat kellot hälyttämään: 'Pohjavesivaikutukset rajoittuvat vain hankealueelle.' 'Hanke ei tule vaikuttamaan Ammejärveen.' 'Hankealueen (70 ha) kallioperän arseenipitoisuus on alhaisempi kuin lähiympäristön.' Vain muutamia listatakseni.

Ylipäätään: Miksi Ruduksen taktiikkana on suunnitella 70 ha kivilouhosta alueelle, jonka maa-alaakaan he eivät omista, eikä esisopimuksiakaan löydy kuin osalla aluetta? (Ei kukaan suunnittele naapurin tontille autotallia ensin, ja vasta sen jälkeen kysy ko tontin ostamisesta.) Onko perimmäisenä taka-ajatuksena esittää hanke suurena, ja ns 'tyytyä' kuitenkin vähän pienempäänkin, jolloin ihmiset olisivat muka myötämielisempiä?

Huomioitavaa on, että kaikki hankevaihtoehdot, pieninkin, tuo tullessaan mittavat vaikutukset ympäristöön ja ihmisille. Erona on vain hankkeiden kestot vuosissa.

Jyrkkä EI koko hankkeelle!

R

Hanke pitää ehdottomasti hylätä, eli kannatamme vaihtoehtoa VO.

Hankkeella on meille sääksjärveläisille, kuljulaishille ja pirkkalaisille ainoastaan negatiivisia vaikutuksia mm. pölyn, rekkaliikenteen ja liikenteen vaarallisuuden, järvien saastumisen, tärinän, arseenin ja mm. kiinteistöjen arvon alenemisen kautta. YVA vaikuttaa tuloksiltaan puolueettomalta, mutta tulkinnaltaan erikoisen puolueelliselta lupaa hakevan yrityksen eli Lohja Rudukseen nähden.

Asukkaille ja Lempäälän kunnalle tästä ei ole mitään hyötyä, päinvastoin kuluja ja edelle mainitut vaikutukset. Lisäkustannuksia kunta saa, kun rekkoja varten pitää tiet päällystää ja parantaa liikenneturvallisuutta rakentamalla mm. keskikorokkeellinen suojatie.

Seutukunnassa löytyy kyllä kivenottoaikoja paremmistakin paikoista. Samalle alueelle, jolle Rudus suunnittelee muskaamoja, on seutukaavassa suunnitteilla moottoritien oikaisua Pirkkalaa, -kehää, järjestelyratapihaa ja oikorataa. Nämä ovat seutukunnallisesti tärkeämpiä hankkeita, ja jos ne toteutuvat kivilouhoksen ohelle, ei asukkaille tärkeästä virkistysalueesta jää jäljelle mitään.

Perheemme on retkeillyt Birgitan polulla ja esim. Ammejärven alueella useasti jo useamman vuosikymmenen ajan. Sillä alueella on paljon käyttäjiä, joista osa tulee myös Tampereelta ja kauempaakin, koska alue on tärkeä ja jo melko harvinainen vain 10km Tampereen keskustasta.

V ja lisäksi yksi henkilö

* desibelit tulevat olemaan luultavasti huomattavasti arvioitua suuremmat ja ulottuvat laajemmalle alueelle. Lisäksi louhinnasta kantautuva ääni on matalataajuisia, joten se tunkeutuu rakennuksiin todella helposti ja on näin ollen häiritsevää.

* räjäytyksistä aiheutuva haitta on häiritsevää laajalla alueella, vaikka ns. vaurioalue olisikin vain n. 500 metriä.

* arseenipitoisuudet ovat mitä luultavimmin arvioitua suuremmat.

* louhintaluheen liikenne on liian suurta, tiheää ja vaarallista nykyisiin teihin ja liikennejärjestelyihin nähden. Niihin ei ole oletettavissa esitettyjä muutoksia, vaikka louhintaluheita aloitettaisiinkin, joten mm. Sipilän alueen jalankulkijoiden turvallisuus vaarantuu huomattavasti.

Muun muassa näistä syistä vastustamme Rudus Oy:n kiviaineksen otto ja murskaushanketta Sääksjärvellä.

X

Hankkeen ihmisiin kohdistuvat terveysvaikutukset on mielestäni arvioitu puutteellisesti. Erityisesti tämä koskee pienhiukkasia, kvartsipitoista pölyä ja melua.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa ei ole huomioitu dieselajoneuvojen pakokaasuja, joista aiheutuu merkittäviä haitallisia vaikutuksia terveydelle. Sito Oy:n ja Ruduksen vastaus esittämäni kysymykseen on samoin virheellinen johtopäätöksissään ja logiikassaan. Jos moottoritie jo aiheuttaa suuret pienhiukkas- ja typenoksidipäästöt niin tulisi olla erityisen kriittinen niiden lisäämisen suhteen, eikä väittää ” Hankkeen liikenteen aiheuttamat pienhiukkaspäästöt ovat merkityksettömiä läheisen moottoritien aiheuttamiin hiukkaspäästöihin”. Koska arvioidut liikennetiheydet ovat suuria (jopa 3-4 kuorma-autollista minuutissa) on selvää, että pitoisuudet nousevat nimenomaan paikallisesti dieselkäyttöisten autojen ajoreitin välittämässä läheisyydessä merkittävästi. Ajoreitti on myös mm. joidenkin lasten koulutie. Samoin liikenne-onnettomuuden riskit kasvavat erityisesti lasten kohdalla.

Viittaaminen pelkkiin EU:n ym. pienhiukkasten raja-arvoihin ei riitä, koska merkittäviä terveysvaikutuksia esiintyy jopa alle 10 µg/m³ pitoisuuksissa (esim. Pope ym. 2002*). On arvioitu, että keuhkosityöpäkuolleisuus ja sydäntautikuolleisuus lisääntyvät merkittävästi (keuhkosityöpä 8%, sydän- ja verisuonitaudit 6%) per 10 µg/m³ (PM_{2.5}).

Samoin räjäytyksissä syntyvän pölyn vaikutukset on arvioitu huonosti. Kvartsipitoinen pöly voi aiheuttaa silikoosia (lähinnä työntekijöille) ja lisätä keuhkosityöpäriskiä (WHO:n luokitus 1: aiheuttaa ihmiselle keuhkosityöpää). Vallitsevaa tuulensuuntaa ei ole huomioitu mallinnuksessa. Koska lounais-länsituulet ovat vallitsevia, tulisi tämä huomioida leviämismalleissa.

Raportissa on myös viitattu erääseen Työterveyslaitoksen tutkimukseen (s. 124, Sauni ym. 2010). Tutkimuksesta on poimittu vain yksi irrallinen lause, eikä esimerkiksi huomioitu taulukon 1 ja 25. mittaustuloksia. Ne osoittavat kvartsipölypitoisuuksien olevan erittäin suuria nimenomaan kivenmurskauksessa ja seulonnessa. Pitoisuudet ylittävät jopa 10-kertaisesti työpaikkailman hienojakoisen kvartsin HTP-arvon 0,05 mg/m³.

Samoin yhdyin yleisötilaisuudessa esitettyyn ihmettelyyn arseeninäytteiden liian vähäisestä määrästä.

Melun kohdalla tulisi myös huomioida paremmin melun psyykkiset ja verenpainetta nostavat vaikutukset.

Yleisesti ottaen hankkeen kirjallisuus viitteet ovat satunnaisia ja puutteellisia. Tarkistettaessa viitettä siitä ei välttämättä löydy kyseistä tietoa. Samoin ulkomaiset kirjallisuusviitteet puuttuvat, ei kivenmurskaamoja ole pelkästään Suomessa. *

<http://jama.ama-assn.org/content/287/9/1132.abstract>

Db

Esitän, että YVA selvityksessä käy selvästi ilmi hankkeen vaikutukset alueen asukkaiden viihtyvyyteen heikentävästi, häiriten pahasti ihmisten arkielämää, pilaten sen meluna, pölynä, tärinänä, vesistöongelmina, raskaan liikenteen huomattavasti lisäyksestä luoden kohtuuttomia haittoja ja turvattomuutta sekä asuntojen arvonalennuksina. Näihin asioiden vedoten esitän, että hanketta ei toteuteta, eli VE0. Lisäksi ihmisille saattaa tulla masennustiloja em. syistä.

Kuljun Asemakylä

Yhteensä 3 henkilöä

Z

Lempäälän Kuljun Asemakylän asukkaina ja metsäalueen ahkerina virkistyskäyttäjinä olemme huolissamme suunnitellusta kiviainesten ottohankkeesta. Koemme seuraavien asioiden arvioinnin ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa puutteelliseksi tai riittämättömäksi.

Melu:

Suunnitellun hankkeen aiheuttama melu on arviointiselostuksessa esitetty ekvivalenttitasona, joka kuvaa vaihtelevan ja pitkäaikaisen melun voimakkuuden keskiäänitasoa. Keskiäänitaso ei kerro esimerkiksi murskauksen aiheuttaman melutason vaihtelua suunnitellun päivittaisen murskausajan (klo 7-22) aikana. Keskiäänitaso ei myöskään sisällä räjäytysten aiheuttamaa melua. Murskauksen aiheuttaman iskumaisen melun on todettu olevan tasaista melua häiritsevämpää. Selostuksen mukainen ekvivalenttitasojen vertailu ohjearvoihin ei anna todellista kuvaa melun ihmisiin kohdistuvista haitallisista vaikutuksista.

Pöly:

Tutkimusten mukaan kiviainestuoitannossa suurimmat pölypäästöt syntyvät murskausvaiheessa. Säätekijöillä on suuri merkitys pölypäästöjen määrään. Esimerkiksi voimakkaat tuulet saattavat aiheuttaa merkittäviä pölypäästöjä louhosalueen varastokasoista. Suunniteltu jättemateriaalin käsittely lisää edelleen pölymäärää. Arviointiselostuksessa ei ole huomioitu kuljetuksien aiheuttamaa lisäkuormitusta, joka kohdistuu myös hankealueen ulkopuolelle.

Arseeni:

Ruduksen hankealueelta otetut arseeninäytteet on otettu kallion pinnasta kivivasaralla. RAMAS-hankkeen loppuraportin mukaan korkeimmat arseenipitoisuudet aiheutuvat vähähappisessa ympäristössä säilyneistä rapautumattomista arseenisulfideista. Mikäli maankäyttöön liittyy suuria maansiirto- tai louhintatöitä, pitää ennakkoselvitykset mitoittaa sen mukaisesti. Pintamaahan kohdistuva näytteenotto ei ole riittävä, jos toimenpiteet ylettyvät koko maapeitteeseen tai kallioon asti. Pirkanmaalla on laajoja alueita, joissa arseeni- ja raskasmetallipitoisuudet ovat korkeimmillaan moreenissa lähellä kallion pintaa. Sulfidit rapautuvat herkästi joutuessaan hapettaviin olosuhteisiin. Silloin niiden sisältämät arseeni ja raskasmetallit vapautuvat. (Arseeni Pirkanmaalla - esiintyminen, riskinarviointi ja riskinhallinta, RAMAS-hankkeen tärkeimmät tulokset, 2007)

Edellä esitetyn perusteella Ruduksen hankealueen YVA-selostuksen arseeniselvitys on harhaanjohtava ja tulokset riittämättömiä kuvaamaan alueen arseenipitoisuuksia ja arseenin haitallisia vaikutuksia.

Liikenne:

Vaihtoehdoissa 3 ja 4 raskaiden ajoneuvojen liikennemääräksi on arvioitu 370 raskasta ajoneuvoa vuorokaudessa (keskiarvo). Pääosa kuljetuksista keskittyy klo 7 – 16 väliselle ajalle. Tämä tarkoittaisi yli 40 raskasta ajoneuvoa tunnissa. Käsityksemme mukaan nykyinen tieverkko ruuhkautuu täysin esitetyllä lisäkuormituksella. Hanketta ei voida toteuttaa ilman suunniteltua Puskiaisten liittymää. Näiden hankkeiden ja alueelle kaavailtujen järjestelyratapihan sekä oikoradan yhteisvaikutuksia ei selostuksessa ole arvioitu.

Virkistyskäyttö:

Ruduksen kiviainesten ottohanke yhdessä alueelle suunniteltujen muiden mittavien maankäyttöhankkeiden kanssa tuhoaa alueen virkistyskäyttöarvon. Edellä esitettyjen melu- ja pölyhaittojen lisäksi hankkeet pirstovat yhtenäisen metsäalueen mukaan lukien Birgitan polun. Arviointiselostuksesta käy muun muassa ilmi, että suunnitellun louhinta-hankkeen myötä melutaso tulee ylittämään virkistyskäyttöalueen ohjearvon laajalla alueella.

Yhteenveto:

YVA-asetuksen mukaan ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa tulee esittää tarpeellisessa määrin arvio hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutuksista sekä keskeisistä epävarmuustekijöistä. Mielestämme kyseessä oleva arviointiselvitys ei täytä näitä ehtoja ja on siten arviointiselostuksena riittämätön.

Hankkeen mittavien ja pitkäaikaisten haitallisten vaikutusten vuoksi emme voi hyväksyä hankkeen toteuttamista.

**Pirkkala, Valkeakoski, Oulainen, Oulu ja osoitteettomat
Yhteensä 11 henkilöä**

B ja lisäksi 4 henkilöä

Oheisena liitteenä mielipiteemme ja kannanottomme erittäin huonosti valmisteltuun arviointiselostukseenne!

Väitän pystyväni perustelemaan sanomiseni ja osoittamaan paljon puutteita ja vääriä johtopäätöksiä selostuksessanne, sekä myös syntyi valitettava vaikutelma Rudus Oy:n suuntaan vedättämisestä. Tämä alahan on Suomessa loppujen lopuksi aika pieni ja ihmisillä on yllättäviä sidoksia eri suuntiin, eikä erilainen "huomioiminenkaan" ole alalle täysin vieras ilmiö.

Olen itse toiminut useita vuosia betonituote tehtaan johtajana jossa merkittävä osa työtä on nimenomaan raaka-aine hankinta ja siten olen nähnyt monenlaisia soranotto/murskaus paikkoja ja siinä myös törmännyt niiden aiheuttamaan ympäristön turmelemiseen yllättävän laajoilla alueilla. Lisäksi olen tuonut maahan dumppereita, murskaimia, sekoittimia jne. , joten tunnen nuo laitteet ja tiedän niiden aiheuttamat melu, pöly ym. haitat!

Erittäin huonosti valmisteltu arviointiselostus:

- Ääni/melu haitoissa huomioitava melun vaihtelevuus, jyskytys, tärinä, räjähdykset/ei keskimääräisenä melun, koska se vääristää asian täysin!
- Pölyhaitat arvioitu täysin alakanttiin, koska niihin voi vaikuttaa niin moni asia, joita ei voi riittävän tarkasti arvioida. Esim. pölyn hienojakoisuus, tuulen voimakkuus, suunta, ilmavirtaukset, kosteus, kuivuus, ym! Kokemuksesta vastaavista kohteista tiedän, että jopa 5 km päässä voidaan kärsiä pölyhaitoista!
- Liikennehaitat arvioitu aivan liian pieneksi, koska jos 370 rekkaa ajaa työpäivän aikana liki 60 tonnin painoilla ja pysähtyvät/kiihdyttävät liikennevaloista niin ilmassa on jatkuva pakokaasupitoisuus yli kaikkien ohjearvojen -> lasten koulutie kulkee vierestä ja erilaiset myrkyt (mm. karsinogeenit) ovat suuri uhka heidän terveydelleen!
- Myös erittäin merkittävät luontoarvot oli jätetty liki huomiotta ja esim. alueella esiintyvät liito-oravapopulaatio oli jätetty mainitsematta kokonaan, vaikka niistä on useita havaintoja ja jopa kuulemma valokuviakin olemassa!
- ympäristöministeriön ohjeistuksissa ja määräyksissä koskien käsiteltävää toimintaa määrätään 300 metrin minimietäisyys asutukseen ja mielestämme sama koskee myös luontokohteita ja vaellusreittejä! Tuo etäisyys ei toteudu tässä kohteessa!

- Miksi yleensä on alettu selvitystä ja arviointia tekemään, vaikka osa maanomistajista kieltäytyy tiukasti myymästä alueitaan?
- Mielestämme haitta luonnolle, ihmisille, kiinteistöille jne. on hankkeen toteutuessa niin suuri, että pyydämme tietä laatimaan uuden selvityksen, josta selviää tosiasiat oikeissa mittasuhteissa ja siten lopettamaan hankkeen valmistelun lopullisesti!

P.S. Olen toiminut ison betonituotetehtaan johtajana useita vuosia ja siinä työssäni olen kohdannut kaikki haitat, joita tuollainen louhimo/murskaamo.

C

Kivilouhimoiden ja murskaamoiden asema Suomessa suhteessa ympäristölainsäädäntöön, maa-ainelakiin, kaavoitukseen, Seveso II-direktiivin velvoitteiden laiminlyöntiin ja räjähdysainelain ja varastoinnin laittomuuksiin.

Asukkaiden asema lainsäädännöllisesti on jätetty huomioimatta viranomaisten toimesta.

Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005, jäljempänä kemikaaliturvallisuuslaki) tarkoituksena on ehkäistä ja torjua vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden valmistuksesta, käytöstä, siirrosta, varastoinnista, säilytyksestä ja muusta käsittelystä aiheutuvia henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahinkoja. Lain tarkoituksena on lisäksi edistää yleistä turvallisuutta. Kemikaaliturvallisuuslakia sovelletaan muun muassa vaarallisten kemikaalien teolliseen käsittelyyn ja varastointiin, siirtoon ja säilytykseen.

Laki sisältää keskeiset säännökset, joilla vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta annettu neuvoston direktiivi (96/82/ETY, jäljempänä Seveso II –direktiivi) on saatettu kansallisesti voimaan. Räjähdetehtaiden ja -varastojen toiminta on laajamittaista ja toimintaa valvoo TUKES. Laki olisi velvoittanut varastointien hakemisen TUKES:lta, ja alla lainsäädäntö.

Seveso II -direktiivin yleinen lähestymistapa on pyrkiä hallitsemaan vaarallisiin aineisiin liittyviä vaaroja riippumatta siitä, millaisessa teollisessa toiminnassa niitä käytetään.

Kansallinen lainsäädäntö:

Seveso II direktiivi on saatettu kansallisesti pääosin voimaan kemikaalilailla (744/1989, muutos 57/1999) ja lailla räjähdysvaarallisista aineista (263/1953, muutos 58/1999) sekä näiden nojalla annetulla asetuksella vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista (59/1999) ja asetuksella räjähdasetuksen muuttamisesta (131/1999). Lisäksi direktiivin velvoitteita on saatettu voimaan maankäyttö- ja rakennuslailla (132/1999) ja –asetuksella (895/1999), sisäasiainministeriön määräyksellä varautumisesta kemikaalionnettomuuksiin (A:63) sekä valtioneuvoston päätöksellä työntekijöille aiheutuvan suuronnettomuusvaaran torjunnasta (922/1999).

Seveso II -direktiivin maankäytön suunnittelua ja tuotantolaitosten turvallisuutta koskeva osuus on Suomessa saatettu voimaan kemikaali- ja maankäyttö- ja rakennuslainsäädännöllä. Maankäyttöä koskeva artikla 12.

Vuonna 1996 voimaan tullut Seveso II -direktiivi säätelee vaarallisia kemikaaleja käyttävien ja varastoivien suuronnettomuusvaarallisten laitosten riskienhallintaa EU-maissa. Direktiivi on otettu osaksi Suomen kansallista lainsäädäntöä vuonna 1999 tehdyllä teollisuuskemikaaliasetuksen muutoksella.

Maankäytön suunnittelun osalta Seveso-direktiivin vaatimukset on otettu huomioon maankäyttö- ja rakennuslaissa, joka on tullut voimaan vuonna 2000. Suojaetäisyyksien määrittämisestä suuronnettomuusvaarallisille laitoksille todetaan maankäyttö- ja rakennusasetuksen 57 §:ssä seuraavasti: Harkittaessa rakennushankkeen sijoittamista ja rakennuspaikan soveltuvuutta on huolehdittava vaarallisista aineista aiheutuvan suuronnettomuusvaaran torjumiseksi riittävästä suojaetäisyyksistä.

Maankäytön osalta laki edellyttää 1000-2000 metrin suojaetäisyyttä ko. toiminnalle. Samoin kuin räjähdysainevarastointi edellyttää varastoilta keskinäistä suojaetäisyyttä. Samoin 16:0 normit määrittelevät käytön.

Seveso-direktiivi edellyttää suuronnettomuusvaarallisten laitosten riskin huomioon ottamista rakentamisessa ja maankäytön suunnittelussa. Suomen lainsäädännössä tämä direktiivin velvoite on saatettu voimaan maankäyttö- ja rakennuslain perusteella annetulla maankäyttö- ja rakennusasetuksella sekä valtioneuvoston päätöksellä valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista.

Laissa ja valtakunnallisissa alueidenkäytön tavoitteissa asetettu velvoite suojaetäisyyksien huomioon ottamisesta maankäytön suunnittelussa suuronnettomuusvaarallisten laitosten ympäristössä on ollut käytännön soveltamisen kannalta ongelmallinen. Tilannetta on pyritty ohjaamaan ympäristöministeriön yhdessä Turvatekniikan keskuksen kanssa laatimalla ohjekirjeellä (3/501/2001). Kirjeessä viitataan kemikaali- sekä maankäyttö- ja rakennuslainsäädännön velvoitteisiin.

Maankäyttö- ja rakennuslaki ja -asetus säätelevät maankäytön suunnittelua Suomessa. Maankäyttö- ja rakennuslaissa (MRL) määritetään tavoitteet kaikelle kaavoitukselle ja maankäytön suunnittelulle. Yksi näistä tavoitteista on turvallinen elinympäristö. Yleiskaavan sisältövaatimukset on esitetty MRL 39 §:ssä.

Lait ja asetukset

Asetus vaarallisten kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista 59/1999

Maankäyttö- ja rakennusasetus 895/1999

Maankäyttö- ja rakennuslaki 132/1999

Neuvoston direktiivi 96/82/EY

Kemikaalisäädökset käsittävät lain vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden turvallisesta käsittelystä (390/2005) sekä asetuksen vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja turvallisesta varastoinnista (59/1999). Nämä säädökset perustuvat suuronnettomuusvaaran torjuntaan koskevaan SEVESO II-direktiiviin (EY/105/2003), jota Suomikin on sitoutunut noudattamaan.

Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa räjähteitä koskevasta turvallisuussäätelystä. Säännökset koskevat kattavasti räjähteiden valmistusta, käyttöä, varastointia, luovuttamista, hallussapitoa, säilyttämistä, maahantuontia, siirtoa ja hävittämistä. Säännökset koskevat myös räjähdetuotteita. Näillä säännöksillä on saatettu pääosin voimaan neuvoston direktiivi vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta (96/825/EY), eli ns. Seveso II -direktiivi.

Toimialueen keskeiset säännökset ovat:

- Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005) eli ns. kemikaaliturvallisuuslaki,
- Asetus vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista (59/1999),
- Räjähdeasetus (473/1993),
- Kauppa- ja teollisuusministeriön päätös räjähdystarvikkeista (130/1980).

Valvontaviranomaisina toimivat Turvatekniikan keskus (Tukes) sekä paikallisella tasolla pelastusviranomaiset ja poliisi.

Ympäri Suomen murskaamoilla ja louhimoilla ei noudateta ko. lakeja. Räjähdysaineen käyttö ja varastointi ovat luvanvaraista toimintaa, mutta kun räjähdysainelainsäädäntö ei anna toiminnalle mahdollisuutta, sivuutetaan ilmoitusvelvollisuus ja varastoinnin luvanvaraisuus. Samoin jätetään ympäristöriskit selvittämättä. Lisäksi ympäristösuojelulaki 2000/86 ja ympäristösuojeluasetus 2000/169 edellyttää huomioimaan kemikaalit ympäristöluvassa, räjähdysaineiden käytöstä, varastoinneista, päästöistä ja ympäristövaikutuksista. Myös pelastussuunnitelma pitää laatia, kun teollinen käsittely ja varastointi ovat laajamittaista.

Vaarallisten kemikaalien käsittelyä koskevat useat velvoitteet, joilla pyritään estämään vaarallisia onnettomuuksia ja rajoittamaan niiden ihmisille ja ympäristölle aiheuttamia seurauksia. Velvoitteet määräytyvät sen mukaan, kuinka laajasta toiminnasta on kyse. Toiminta jaetaan laajuuden perusteella kahteen ryhmään: laajamittaiseen ja vähäiseen. Laajamittaista toimintaa valvoo Turvatekniikan keskus (Tukes). Vähäistä toimintaa valvoo pelastusviranomainen.

Vähäisellä räjäytystyöllä työtä, jossa käytettävä räjähdysainemäärä ei ylitä 25 kiloa vuorokaudessa eikä yhtenä panoksena räjäytettävä määrä yhtä kiloa eikä räjäytystyö tapahdu taulukosta 1 ilmenevää käytettävästä räjähdysainemäärästä riippuvaa etäisyyttä lähempänä asuttua rakennusta tai paikkaa, jossa ihmisiä tavallisesti oleskelee (<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1986/19860410>)

Laajamittaiselle räjähdysaineen käsittelylle ja varastoinnille lupa haetaan Turvatekniikan keskukselta. Määräykset ilmoitusvelvollisuudesta ja luvanvaraisuudesta on määritetty laissa "Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)". Tämä laki sekä "Asetus vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja turvallisesta varastoinnista 59/1999" perustuvat suuronnettomuusvaaran torjuntaan koskevaan SEVESO II –direktiiviin (EY/105/2003), jota Suomi on sitoutunut noudattamaan.

Yrityksille myydään räjähdysaineita vastoin lainsäädäntöä. Nämä yritykset rikkovat toistuvasti räjähdysaineiden käyttö- ja varastointimääräyksiä. Toistuvasti sivuutetaan ilmoitusvelvollisuus ja luvanvaraisuus, jotka on määrätty laissa.

Vaarallisten kemikaalien käsittelylle ja varastoinnille on saatava viranomaisen lupa ennen toiminnan aloittamista. <http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/Kemikaalit-ja-kaasu/>

Sama lainsäädäntö koskee myös nestemäisiä räjähdysaineita. Nestemäiset räjähdysaineet on tarkoitettu maanalaiseen louhintatyöhön ja asumattomille alueille.

KEMIKAALIT	YMPÄRISTÖLUPAAN	LIITTYVÄSSÄ	
LAINSÄÄDÄNNÖSSÄ	JA	KANSAINVALISISSÄ	SOPIMUKSISSA.
YMPÄRISTÖNSUOJELULAKI	JA	–ASETUS	KEMIKAALINÄKÖKULMASTA

Ympäristöluvanvaraisuus

Uudet ympäristönsuojelulaki (YSL) ja ympäristönsuojeluasetus (YSA) tulivat voimaan vuonna 2000. Ne toimeenpanevat mm. ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen

yhtenäistämiseksi annetun direktiivin 96/61/EY (IPPC-direktiivi) vaatimukset. YSL vaatii ennakkolupaa eli ympäristölupaa tietyiltä pilaantumista tai sen vaaraa aiheuttavilta toiminnoilta.

Ympäristölupavelvolliset toiminnot on lueteltu YSA:n 1 §:n toimijaluettelossa. Lisäksi toimijaluettelossa (YSA 1 § 5.b) mom.) mainitaan erikseen ympäristöluvanvaraisiksi myös laitokset, joissa terveydelle tai ympäristölle vaarallisten kemikaalien käsittely tai varastointi on kemikaalilain (744/1989) mukaan laajamittaista. Kemikaalilaissa (KemL 11 §) määritetään terveydelle haitallinen kemikaali, ja asetus vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista (59/1999) määrää 12 §:ssä ja liitteessä I vähimmäismäärät ja suhdeluvut laajamittaisen toiminnan määrittämiseksi.

Laajamittaisen kemikaalien teollinen käsittely ja varastointi tarvitsevat luvan Turvatekniikan keskukselta. Vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista tehdään ilmoitus palopäällikölle tai kunnan kemikaaliviranomaiselle.

(<http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=4105&lan=fi>)

Toiminnanharjoittaja kuuluu joka tapauksessa lisäksi ympäristönsuojelulain mukaisen lupavelvoitteen piiriin jo räjähdysainevarastoinnin perustamisen vuoksi.

Kemikaaliluvan myöntämisessä on kyse hallintomenettelystä, jossa kolmannen oikeudet on otettava huomioon. Päätöksen oikeusvaikutukset kohdistuvat aiotun toiminnan sietämisvelvollisuuden vuoksi laajemmalle kuin yksin toiminnanharjoittajaan. Asiassa on

otettava huomioon myös asian perusoikeuslottuvuus Suomen perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaisesti.

Maa-aineslaki (MAL 555/1981) ja –asetus (MAA 926/2005)

Laki on maa-ainesten ottamisen sääntelyn erityislaki, jonka soveltamiseen maa-ainesten ottoluvissa sisältyy paljon muutakin lainsäädäntöä.

Maa-ainesten ottaminen on 3 §:n 4 momentin mukaan suunniteltava niin, että; • ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi

- maa-ainesesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti
- toiminnasta ei aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Jos maa-ainesten ottamisesta aiheutuu yhdessäkin maa-aineslain 3 §:n 1 momentissa mainitussa kieltosäännössä tarkoitettuja haitallisia vaikutuksia, lupaa ei voida myöntää.

Lain soveltaminen edellyttää siten perusteellista tietoa ottamisalueen luontoarvoista ja luonnon olosuhteista, maisemasta ja ottamisen vaikutuksista ympäristöön. Lain 3 §:n tarkoittamat haitalliset vaikutukset tulee lupaa haettaessa aina selvittää.

Ottamisalueen ympärille tarvitaan suojaetäisyys.

Maa-aineslain jatkoluvalle pitää olla lain mukaan erityinen syy.

10 § (26.5.2000/495) Luvan voimassaolo

Erityisenä syynä voidaan pitää myös sitä, että ottaminen kohdistuu maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaisessa voimassa olevassa maakuntakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa maa-ainesten ottamiseen varatulle alueelle. (23.6.2005/468)

Ympäristönsuojelulaki (YSL 86/2000) ja –asetus (YSA 169/2000)

Laki on pilaantumisen torjunnan yleislaki. Lakia sovelletaan toimintaan, josta aiheutuu tai saattaa aiheutua ympäristön pilaantumista. Lisäksi lakia sovelletaan toimintaan, jossa syntyy jätettä, sekä jätteen hyödyntämiseen tai käsittelyyn. Ympäristölupa tarvitaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan.

Lisäksi ympäristönsuojelulaki 4.2.2000/86 edellyttää:

15 §

Kemikaaleja koskevista rajoituksista ja kielloista säädetään lisäksi kemikaalilaissa ([744/1989](#)) sekä tuotteiden turvallisuudesta kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetussa laissa ([75/2004](#)). ([7.11.2008/681](#))

LUVANVARAISUUS 23§

”Vaarallisen kemikaalin laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia saa harjoittaa vain turvatekniikan keskuksen luvalla. Toiminnanharjoittajan tulee hakea edellä tarkoitettua lupaa turvatekniikan keskukselta. Hakemuksessa on esitettävä tiedot ja selvitykset suunnitellusta toiminnasta ja turvallisuusjärjestelyistä.”

(Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 3.6.2005/390)

LUPAMENETTELY 17§

Teollista käsittelyä ja varastointia koskeva lupahakemus

”Lupaa kemikaalien laajamittaiseen teolliseen käsittelyyn ja varastointiin haetaan kirjallisella hakemuksella turvatekniikan keskukselta.”

(Asetus vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista 29.1.1999/59)

2.5.3 Kauppa- ja teollisuusministeriön päätös räjähdystarvikkeista (130/1980)

Tässä päätöksessä edellytetään, että räjähteet varastoidaan työmaalla ja muussa tilapäisessä varastoinnissa standardin SFS 4397 tai SFS 4398 mukaisesti rakennetuissa ja varustetuissa varastoissa tai TUKESin tyyppihyväksymissä muissa varastosuojissa. Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) ja sen alemman asteisten säädösten noudattamista valvovat Turvatekniikan keskus sekä poliisi ja pelastusviranomaiset. Turvatekniikan keskus valvoo työmaalla tapahtuvaa

räjähteiden tilapäistä ja pysyvää varastointia myöntämällä varastointilupia ja tekemällä niiden käyttöönottotarkastuksia.

2.5.2 Räjähdeasetus (473/1993) (poliisin tarkistettava, kun Tukes on myöntänyt varastointiluvat)

Asetuksen 76 §:ssä veloitetaan toiminnanharjoittajaa ilmoittamaan poliisille kaikista räjäytystöistä lukuun ottamatta vähäisiä räjäytystöitä. (Lain mukaan vähäinen räjäytystyö on 1kg kerralla max. 25kg/vrk.) Räjähdeiden valmistus, varastointi ja käyttö on järjestettävä sekä näihin tarkoituksiin käytettävät tilat, rakennukset ja laitteistot suunniteltava, rakennettava ja sijoitettava sekä varustettava valvonta- ja varojärjestelmillä siten kuin henkilö-, omaisuus- ja ympäristövahinkojen estämiseksi on toiminnan vaarallisuus huomioon ottaen kohtuudella tarpeellista.

Pysyvä varastointi 55 § Räjähdeiden pysyvään varastointiin tulee hakea lupaa (varastointilupa) teknilliseltä tarkastuskeskukselta. 56 § Varastointilupaa on haettava kirjallisesti ja hakemuksessa on mainittava: 1) hakijan nimi tai toiminimi, ammatti tai toimiala sekä kotipaikka; 2) paikka, jonne varasto aiotaan perustaa; 3) varastoitavat räjähteet ja niiden suurimmat määrät; sekä 4) varastoinnin tarkoitus.

Hakemukseen on liitettävä: 1) selvitys siitä, että hakija hallitsee varastoaluetta; 2) mittakaavaan 1:1 000 tai 1:2 000 laadittu asemapiirros varastoalueesta, josta tulee käydä selville varastoalueelle suunnitellut rakennukset ja rakennelmat sekä niiden sijainti; 3) vähintään mittakaavassa 1:20 000 oleva kartta, josta ilmenee varastoalueen sijainti ja ympäristön pinnanmuodostus vähintään kahden kilometrin säteellä; 4) selostus suojaetäisyydestä, kuitenkin vähintään yhden kilometrin etäisyydelle varastosta ulottuvalla alueella sijaitsevista rakennuksista samoin kuin muista rakennelmista ja niiden käyttötarkoituksesta sekä teistä ja muista sellaisista seikoista, jotka on yleisen turvallisuuden kannalta otettava huomioon; 5) mittakaavaan 1:50 tai 1:100 laaditut varastosuojien ja muiden varastoalueelle suunniteltujen rakennusten ja rakennelmien piirustukset selostuksineen, joista selvästi ilmenevät mitat, rakennustapa, rakennusaines, mahdolliseen lämmitykseen ja valaistukseen käytettävät laitteet sekä ilmastoinnin, viemäroinnin ja palontorjunnan järjestely. (5.2.1999/131) Hakemus liitteineen on toimitettava kolmena kappaleena. Teknillisen tarkastuskeskuksen tulee hankkia asiasta kunnanhallituksen, kunnan palopäällikön ja työsuojelupiirin lausunto.

57 § Teknillisen tarkastuskeskuksen on kuulutettava hakemus ja ilmoitettava sen nähtäväksi panemisesta noudattaen soveltuvin osin, mitä 12 §:n 1, 2 ja 4 momentissa säädetään.

Sen, joka tahtoo tehdä muistutuksen hakemusta vastaan, tulee kuulutuksessa mainitun ajan kuluessa toimittaa teknilliselle tarkastuskeskukselle osoitettu kirjallinen muistutus kunnanhallitukselle. Kunnanhallituksen tulee hakemuksesta ja mahdollisista muistutuksista antamansa lausunnon ohella toimittaa asiakirjat teknilliselle tarkastuskeskukselle.

58 §

Varastointilupa voidaan myöntää, jos tämän asetuksen ja sen nojalla annettujen määräysten mukaiset edellytykset ovat olemassa. Lupapäätöksessä on mainittava paikka, johon varaston saa perustaa, varastoitavien räjähteiden enimmäismäärät sekä muut turvallisuuden vuoksi mahdollisesti annetut määräykset ja ehdot. Päätökseen on liitettävä asemapiirros ja tarvittavat piirustukset. Jäljennös päätöksestä on toimitettava poliisille ja kunnan palopäällikölle.

59 §

Varastoa ei saa ottaa käyttöön, ennen kuin turvatekniikan keskus on tarkastuksessa todennut, että varasto on tämän asetuksen ja sen nojalla annettujen määräysten sekä lupapäätöksen mukainen. (13.10.1995/1172) Tarkastuksesta on laadittava pöytäkirja.

Pöytäkirjassa on mainittava, saako varaston ottaa käyttöön sekä käyttöönotolle mahdollisesti asetetut ehdot.

Kauppa- ja teollisuusministeriön päätös räjähdystarvikkeista 25.2.1980/130
Kauppa- ja teollisuusministeriö on räjähdystarvikkeista 1 päivänä helmikuuta 1980 annetun asetuksen (85/80) 4 ja 109 §:n nojalla päättänyt: 1 LUKU Yleistä 1 §

Tässä päätöksessä annetaan tarkempia määräyksiä räjähdeasetuksen (473/93) soveltamisesta räjähteisiin, niiden valmistukseen, pakkaamiseen ja merkitsemiseen, varastointiin, kuljetukseen räjähdetehtaan tehdasalueella, varastoalueella ja työmaalla sekä käsittelyyn satamassa. Räjähdystarvikkeella tarkoitetaan tässä päätöksessä räjähdettä. (27.8.1993/793)

B. Pysyvän varastosuojan rakenne

58 §

Varastosuojan tulee olla rakenteeltaan ja suojaukseltaan sellainen, ettei siitä lennä mahdollisen räjähdyskennän sattuessa vaarallisia heitteitä ympäristöön. Varastosuojan tulee olla ikkunaton ja mahdollisimman murtovarma. Varastosuojan seinissä ja katossa tulee käyttää sellaista rakennetta, että niiden palonkestoaika ulkopuolista paloa vastaan on vähintään 120 minuuttia, ellei standardissa SFS 4397 ole muuta hyväksytty tai ellei turvatekniikan keskus ole muuta hyväksynyt. Ulkoseinien ulkopintojen pintakerrosten tulee olla syttymisherkkyysluokkaa 1 ja palonlevittämislukkaa I. (24.10.1995/1197)
Varastosuojan oven tulee murtovarmuudeltaan ja palonkestoaajaltaan vastata varastosuojan seinälle asetettuja vaatimuksia. Varastosuojan ovi tulee varustaa lujarakenteisella lukolla. Varastosuojan ilmanvaihtohormit on rakennettava ja suojattava siten, ettei niiden kautta ole ulkoa mahdollista saada vieraita esineitä varastosuojaan.

Räjähdeasetus 28.5.1993/473 Turvallisuusvaatimukset 5 §

Räjähteiden valmistus, varastointi ja käyttö on järjestettävä sekä näihin tarkoituksiin käytettävät tilat, rakennukset ja laitteistot suunniteltava, rakennettava ja sijoitettava sekä varustettava valvonta- ja varojärjestelmillä siten kuin henkilö-, omaisuus- ja ympäristövahinkojen estämiseksi on toiminnan vaarallisuus huomioon ottaen kohtuudella tarpeellista.

Lisäksi räjähdysaineen käyttöä säätelee Työministeriön päätös räjäytys- ja louhintatyötä koskeviksi turvallisuusmääräyksiksi

1 §

Räjäytys- ja louhintatyössä on sen lisäksi, mitä valtioneuvoston päätöksessä räjäytys- ja louhintatyön järjestysohjeista (410/86) määrätään, noudatettava räjäytys- ja louhintatyötä koskevia turvallisuusmääräyksiä 16:0, jotka julkaistaan Turvallisuusmääräykset-nimisessä julkaisusarjassa. (<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1993/19930495>)

16:0 normeissa on kokemukseräiset taulukot.

Taulukko 6: sirpalevaaran aiheuttama vaara-alueen suuruus: 0.5kg räjähdysainemäärällä on vaara-alueen suuruus 500 metriä.

Taulukko 7: paineaallon aiheuttaman vaara-alueen suuruus: yli 25kg 1000 metriä

Murskaamot myöntävät käyttävänsä tuhansia kiloja räjähdysainetta kerralla. He eivät myöskään noudata yllä olevien taulukoiden kokemukseräisiä turvamääräyksiä. Samoin ei noudateta suuronnettomuuden vaaraa torjuvaa Seveso II –direktiivin (EY/105/2003) velvoitteita, eli aiheutetaan vaara asutukselle ympäri Suomen tuomalla laittomasti räjähdysaineet asutusten läheisyyteen.

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 3.6.2005/390 pykälät 7, 8 ja 9. Näistä lain kohdista käy selville, ettei yrittäjä olekaan halunnut toteuttaa lain velvoitteita.

Toiminnan harjoittajalla on lakiin perustuva velvoite:

Kemikaalilain 15 § (huolehtimisvelvollisuus)

Kemikaalilain 16 § (selvilläolovelvollisuus)

Kemikaalilain 16a § (valintavelvollisuus)

Oikeusohjeet

Lain (vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 3.6.2005/390) 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä ja torjua vaarallisten kemikaalien sekä räjähteiden valmistuksesta, käytöstä, siirrosta, varastoinnista, säilytyksestä ja muusta käsittelystä aiheutuvia henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahinkoja. Lain tarkoituksena on lisäksi edistää yleistä turvallisuutta.

Mainitun lain 2 luvussa säädetään turvallisuusvaatimuksista. Lukuun sisältyvät muiden ohella 17, 18 ja 20 §.

Lain 17 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on otettava huomioon suunnitellessaan vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistavien, käsittelevien tai varastoivien tuotantolaitosten sijaintia, että tuotantolaitos on sijoitettava sellaiselle etäisyydelle asuinalueista, yleisessä käytössä olevista rakennuksista ja alueista, kouluista, hoitolaitoksista, teollisuuslaitoksista, varastoista, liikenne-väylistä sekä muusta ulkopuolisesta toiminnasta niin, että ennalta mahdollisiksi arvioitavat räjähdysriskit, tulipalot ja kemikaalipäästöt eivät aiheuta henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahinkojen vaaraa näissä kohteissa.

Mainitun lain 20 §:n mukaan vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistavien, käsittelevien tai varastoivien tuotantolaitosten sijoituksessa tulee ottaa huomioon sijoituspaikan ja sen ympäristön nykyinen ja tuleva maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaisessa oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus samoin kuin aluetta mahdollisesti koskevat kaavamääräykset.

Mainitun lain 23 §:n 1 momentin mukaan vaarallisen kemikaalin laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia saa harjoittaa vain Turvatekniikan keskuksen luvalla. Toiminnanharjoittajan tulee hakea edellä tarkoitettua lupaa Turvatekniikan keskukselta. Hakemuksessa on esitettävä tiedot ja selvitykset suunnitellusta toiminnasta ja turvallisuusjärjestelyistä.

Mainitun lain 25 §:n 1 momentin mukaan edellytyksenä 23 §:ssä tarkoitettun luvan myöntämiselle on, että toiminnanharjoittaja on osoittanut toiminnan täyttävän 2 luvun mukaiset turvallisuusvaatimukset. Lupa voidaan liittää näiden vaatimusten täyttämiseksi tarpeellisia ehtoja.

Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain 30 §:n 1 momentin mukaan tuotantolaitoksessa, jossa vaarallisten kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista voi aiheutua suuronnettomuus, toiminnanharjoittajan on laadittava asiakirja, jossa selostetaan toimintaperiaatteet suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi, tai turvallisuus selvitys, jossa toiminnanharjoittaja osoittaa toimintaperiaatteensa suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi sekä antaa tarvittavat tiedot niiden toteuttamiseksi tarvittavasta organisaatiosta ja turvallisuusjohtamisjärjestelmästä.

Mainitun lain 126 §:n mukaan ministeriön ja valvontaviranomaisen mainitun lain perusteella tekemään hallintopäätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Hallintolainkäyttölain 6 §:n 1 momentin mukaan päätöksestä saa valittaa se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa. Sitten ohjeita vähäiseen käyttöön, mitä ei voi edes toteuttaa kivilouhimoilla ja murskaamoilla.

Vähäinen on 1kg kerralla 25kg/ max. vrk. Tyrnävällä louhija on kirjeellä ilmoittanut käyttävänsä kerralla 10000kg.

Kemikaaliturvallisuuslain mukainen lupamenettely

Vaarallisten kemikaalien käsittely- ja varastointimääristä riippuen toiminnalle on saatava turvatekniikan keskuksen (TUKES) lupa tai siitä on ilmoitettava paikalliselle pelastusviranomaiselle. Luparajat määräytyvät kemikaalimäärän ja kemikaalin vaarallisuuden mukaan (laajamittainen käsittely tai vähäinen käsittely). Kaikissa tapauksissa toiminnanharjoittajan on suositeltavaa ottaa yhteyttä TUKESiin tai paikalliseen pelastusviranomaiseen mahdollisimman aikaisessa vaiheessa laitoksen toteutusta suunniteltaessa.

Lupaa on haettava hyvissä ajoin ennen yksityiskohtaisten toteutusratkaisujen tekemistä. Hakemuksessa on selvitettävä yleistiedot toiminnanharjoittajasta ja harjoitettavasta toiminnasta, vaarojen ja riskien tunnistamista ja tuotantolaitoksen sijoittamista koskevat selvitykset sekä tuotantolaitoksen toteutusperiaatteet. Ne on kerrottu asetuksen (59/1999) muutosasetuksen (484/2005) liitteen II kohdissa 1-13.

TURVATEKNIKAN KESKUS, TUKES-ohje K4-2006 TOIMINTAPERIAATEASIAKIRJA

1. Johdanto

Vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista annetun asetuksen (59/1999) mukaan toiminnanharjoittajan tulee selvittää toimintaperiaatteensa onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja koota ne asiakirjaksi (toimintaperiaateasiakirja), jos asetuksessa määritellyt vaarallisten kemikaalien määrät tuotantolaitoksessa ylittyvät. Asiakirjassa toiminnanharjoittajan tulee selostaa toimintaperiaatteensa suuronnettomuuksien ja muiden onnettomuuksien ehkäisemiseksi. Asiakirjan laatimisessa on noudatettava asetuksessa esitettyjä periaatteita ottaen huomioon tuotantolaitoksessa esiintyvä suuronnettomuus- ja muu onnettomuusvaara. Toimintaperiaateasiakirjaa koskeva lainsäädäntö perustuu Euroopan Unionin neuvoston direktiiviin 96/82/EY (Seveso II -direktiivi). Velvoite koskee myös nestekaasua, maakaasua, räjähteitä ja öljylämmityslaitteistojen polttoöljyä.

Räjähdysaineen käyttö ja varastointi olisivat edellyttäneet Turvatekniikan keskuksen lupaa, mutta suojaetäisyydet ja turvamääräykset estävät sen hakemisen, joten lainsäädäntö on sivuutettu kokonaan.

TUKES-ohje K3-2006 mukaan vähäisestä käsittelystä ja varastoinnista on ilmoitettava paikalliselle pelastusviranomaiselle hyvissä ajoin ennen toiminnan aloittamista. Ilmoituksessa on selvitettävä monien muiden asioiden lisäksi alueen vedenottamot, tärkeät ja muut vedenhankintaan soveltuvat pohjavesialueet ja maaperän laatu. Vähäistä toimintaa harjoittava tuotantolaitos tai varasto on tarkastettava kolmen kuukauden kuluessa toiminnan aloittamisesta.

Ilmoitus vähäisestä toiminnasta

Vähäistä toimintaa koskevassa ilmoituksessa tulee liittää selvitys vaarallisten kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin liittyvistä vaaroista ja onnettomuuksien mahdollisuuksista. Ilmoitus jätetään aluepelastuslaitokselle.

Ilmoituksessa tulee tällöin selvittää toimintaan liittyviä vaaroja sekä laitoksessa mahdollisten onnettomuuksien vakavuutta ja todennäköisyyttä sekä toimenpiteet onnettomuuksien estämiseksi tai niiden seurausten lieventämiseksi. Lisäksi siinä tulee esittää lyhyt yhteenveto jäljelle jääneistä suurimmista vaaroista ja kannanotto laitoksen turvallisuustasosta. Yrityksen tulee myös selvittää, mihin lähtötietoihin tai menetelmiin sen tekemä kuvaus vaaroista ja onnettomuuksien mahdollisuuksista perustuu, onko esimerkiksi tehty systemaattinen analyysi vai perustuvatko tiedot laitoksella aiemmin tunnistettuihin tai muuten yleisesti tiedossa oleviin vaaroihin.

Vaarojen tunnistus

Hyvän toiminnan tunnusmerkki on se, että yritys on tunnistanut kemikaalien käyttöön ja varastointiin ja muuhun toimintaan liittyvät vaarat ja varautunut mahdollisiin onnettomuuksiin.

Turvallisuusselvityksessä kuvataan, millä tavoin vaarat tunnistetaan laitoksen suunnittelun ja koko elinkaaren eri vaiheissa sekä millä keinoin mahdollisen onnettomuuden seuraukset arvioidaan.

Turvallisuusselvityksessä esitetään yksityiskohtainen kuvaus mahdollisten suuronnettomuuksien kulusta ja todennäköisyydestä tai olosuhteista, joissa onnettomuudet voivat olla mahdollisia. Näiden lisäksi arvioidaan onnettomuuksien seurausten laajuus ja vakavuus. Onnettomuuden seurauksia arvioitaessa otetaan huomioon henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahingot.

Kunnassa kemikaalilain (744/1989) ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo kunnanhallitus, joka yleensä johtosäännössä määrää tehtävän jollekin lautakunnalle; kunnan kemikaalivalvontaviranomaiselle. ELY-keskus ohjaa kuntien kemikaalivalvontaa ympäristölle vaarallisten kemikaalien osalta. Kemikaaliturvallisuuslain (L. vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005) säännösten noudattamista valvoo paikallistasolla pelastusviranomainen. TUKES ohjaa pelastusviranomaisten toimintaa.

OHJEITA PIENTEN KEMIKAALIKOhteiden VALVONTAAN
kes.fi/Tiedostot/vaaralliset_aineet/esitteet_ja_oppaat/pieni_kemkohde_kokonainen.pdf

Näytöksi ko. ohjeesta:

1. Lainsäädännön vaatimukset

Miten hyvin kohde on tunnistanut toimintaan liittyvät viranomaisvelvoitteet ja turvallisuusvaatimukset ja miten velvoitteiden muuttumista seurataan? Ymmärtääkö yritys olevansa vaarallisten kemikaalien kanssa tekemisissä? Onko se tehnyt ilmoituksen pelastusviranomaiselle? Onko ATEXin mukainen räjähdys-suojausasiakirja tehty?

29-sivuisen oppaan on laatinut Turvatekniikan keskus. Siitä selviää vähäisen räjähdysainetyömaan vaatimukset. Laki tulee selkeästi rikottua niin laajamittaisessa kuin vähäisessäkin räjähdysaineen käytössä ja varastoinnissa, ja Tukes ei valvo kumpaakaan Suomessa.

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 3.6.2005/390

20 § Kaavan huomioon ottaminen

Vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistavien, käsittelevien tai varastoivien tuotantolaitosten sijoituksessa tulee ottaa huomioon sijoituspaikan ja sen ympäristön nykyinen ja tuleva maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaisessa oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus samoin kuin aluetta mahdollisesti koskevat kaavamääräykset.

Maa-aineslaki 24.7.1981/555

10 § (26.5.2000/495) Luvan voimassaolo

Lupa aineiden ottamiseen myönnetään määräajaksi, kuitenkin enintään kymmeneksi vuodeksi. Erityisenä syynä voidaan pitää myös sitä, että ottaminen kohdistuu maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaisessa voimassa olevassa maakuntakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa maa-ainesten ottamiseen varatulle alueelle. (23.6.2005/468)

Räjähdysainelain velvoitteet eivät täyty missään Suomen kivilouhimoilla ja murskaamoilla. Kemikaalisäädökset käsittävät lain vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden turvallisesta käsittelystä (390/2005) sekä asetuksen vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja turvallisesta varastoinnista (59/1999). Nämä säädökset perustuvat suuronnettomuusvaaran torjuntaan koskevaan SEVESO II-direktiiviin (EY/105/2003), jota Suomikin on sitoutunut noudattamaan.

Räjähdysaineen käyttö ja varastointi ovat luvanvaraista toimintaa, mutta kun räjähdysainelainsäädäntö ei anna toiminnalle mahdollisuutta, sivuutetaan ilmoitusvelvollisuus ja varastoinnin luvanvaraisuus. Samoin jätetään ympäristöriskit selvittämättä. Lisäksi ympäristösuojelulaki 2000/86 ja ympäristösuojeluasetus 2000/169 edellyttää huomioimaan kemikaalit ympäristöluvassa, räjähdysaineiden käytöstä, varastoinneista, päästöistä ja ympäristövaikutuksista. Myös pelastussuunnitelma pitää laatia, kun teollinen käsittely ja varastointi ovat laajamittaista.

- Maa-aineslaki edellyttää suojaetäisyyksiä
- Räjähdysainelaki ja -asetus edellyttävät suojaetäisyyksiä
- Ympäristösuojelulaki ja -asetus edellyttävät suojaetäisyyksiä
- Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää huomioimaan kaavoituksessa suojaetäisyydet
- Seveso-direktiivi edellyttää suuronnettomuusvaarallisten laitosten riskin huomioon ottamista rakentamisessa ja maankäytön suunnittelussa. Laissa ja valtakunnallisissa alueidenkäytön tavoitteissa asetettu velvoite suojaetäisyyksien huomioon ottamisesta maankäytön suunnittelussa.

Lisäksi asumme räjähdysainelain määrittelemällä asutulla alueella:

4) asutulla alueella aluetta, joka ulottuu 200 metrin etäisyydelle asutusta rakennuksesta tai paikasta, jossa ihmisiä tavallisesti oleskelee.

3) vaarallisella alueella räjäytyskohteen ympäristöä, jossa henkilö voi fyysisesti vahingoittua kivenheiton, sinkoutumisen, tärinän, painevaikutuksen, putoavien kivien tai kaasujen taikka muun sellaisen syyn vuoksi.

(Valtioneuvoston päätös räjäytys- ja louhintatyön järjestysohjeista 29.5.1986/410)

16:0 normeissa on kokemusperäiset taulukot.

Taulukko 6: sirpalevaaran aiheuttama vaara-alueen suuruus: 0.5kg räjähdysainemäärällä on vaara-alueen suuruus 500 metriä.

Taulukko 7: paineaalion aiheuttaman vaara-alueen suuruus: yli 25kg 1000 metriä

Turvatekniikan keskus

TUKES-ohje K3-2006

Soveltaminen

Kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin liittyvien ympäristöhaittojen ehkäisy kuuluu ympäristöviranomaisten, turvatekniikan keskuksen (TUKES) ja pelastuslaitosten tehtäviin. Yleensä kemikaalien käsittely ja varastointi edellyttää sekä lain vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta, ns. kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) että ympäristönsuojelulain (86/2000) mukaista lupaa.

TUKES ja pelastusviranomaiset valvovat terveydelle ja ympäristölle vaarallisten sekä palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien käsittelyä ja varastointia kemikaaliturvallisuuslain nojalla. Alueelliset ympäristökeskukset ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset käsittelevät tällaisten laitosten lupa-asioita ympäristönsuojelulain nojalla.

Kaavoitus

Kaavoitus jää myös toteuttamatta, koska räjähdysainelainsäädäntöä ei ole huomioitu, eli ei ole vaaraakaan.

Seveso II -direktiivin maankäytön suunnittelua ja tuotantolaitosten turvallisuutta koskeva osuus on Suomessa saatettu voimaan kemikaali- ja maankäyttö- ja rakennuslainsäädännöllä.

Vuonna 1996 voimaan tullut Seveso II -direktiivi säätelee vaarallisia kemikaaleja käyttävien ja varastoivien suuronnettomuusvaarallisten laitosten riskienhallintaa EU-maissa. Direktiivi on otettu osaksi Suomen kansallista lainsäädäntöä vuonna 1999 tehdyllä teollisuuskemikaaliasetuksen muutoksella.

Maankäytön suunnittelun osalta Seveso-direktiivin vaatimukset on otettu huomioon maankäyttö- ja rakennuslaissa, joka on tullut voimaan vuonna 2000. Suojaetäisyyksien

määrittämisestä suuronnettomuusvaarallisille laitoksille todetaan maankäyttö- ja rakennusasetuksen 57 §:ssä seuraavasti: Harkittaessa rakennushankkeen sijoittamista ja rakennuspaikan soveltuvuutta on huolehdittava vaarallisista aineista aiheutuvan suuronnettomuusvaaran torjumiseksi riittävästä suojaetäisyyksistä.

Maankäytön osalta laki edellyttää 1000-2000 metrin suojaetäisyyttä ko. toiminnalle. Samoin kuin räjähdysainevarastointi edellyttää varastoilta keskinäistä suojaetäisyyttä. Samoin 16:0 normit määrittelevät käytön.

Maankäyttö- ja rakennuslaki ja -asetus säätelevät maankäytön suunnittelua Suomessa. Maankäyttö- ja rakennuslaissa (MRL) määritetään tavoitteet kaikelle kaavoitukselle ja maankäytön suunnittelulle. Yksi näistä tavoitteista on turvallinen elinympäristö. Yleiskaavan sisältövaatimukset on esitetty MRL 39 §:ssä.

Suomen perustuslaki 11.6.1999/731

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>

2 § Julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia.

20 § Vastuu ympäristöstä

Vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille.

Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.

Tukes-ohje K4-2006

K10-10 Turvallisuus selvitys

TUKES-ohje K3-2006

J

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tunnistetaan ja arvioidaan yksittäisten hankkeiden (YVA) tai suunnitelmien ja ohjelmien (SOVA) kielteisiä ja myönteisiä vaikutuksia mm. ihmisiin, luontoon, rakennettuun ympäristöön ja luonnonvaroihin.

YVA -ympäristövaikutusten arviointimenettely

YVA-menettelyn tarkoituksena on varmistaa, että suurten hankkeiden suunnittelussa selvitetään ympäristövaikutukset riittävällä tarkkuudella ja että ne kirjataan osaksi hankkeen päätöksentekoaineistoa

Ympäristöselostuksesta tulee ilmetä kaikki arvioinnin kannalta keskeiset asiat ja siitä tulee saada hyvä kokonaiskuva suunnitelman tai ohjelman toteuttamisen merkittävistä ympäristövaikutuksista. Ympäristöselostuksen sisältövaatimukset on lueteltu SOVA-asetuksen 4 §:ssä. Vaikka samoja asioita käsiteltäisiin seikkaperäisesti suunnitelmassa tai ohjelmassa, tulee ne silti esittää ympäristöselostuksessa tiivistetysti siinä laajuudessa, että ympäristöselostusta voi käsitellä itsenäisenä asiakirjana.

Perustelut YVA:n selvityksen puutteellisuuteen:

Toiminnan tarkoituksena on suojella ihmisiä, omaisuutta ja ympäristöä onnettomuusriskeiltä, joita liittyy vaarallisten aineiden valmistukseen, käsittelyyn, ja varastointiin.

EU-oikeudelliset lähtökohdat

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisalan kannalta keskeinen lähtökohta on YVA-direktiivin 2 artiklan 1 kohta. Sen mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että sellaisten hankkeiden, joilla on todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia, vaikutukset arvioidaan ja hankkeet saatetaan lupamenettelyyn.

Kemikaalilain mukaiset luvat ja ilmoitukset ovat keskeinen instrumentti maaperää pilaavan toiminnan ohjaamisessa ja pilaantumista hallittaessa. Lait velvoittavat

toiminnanharjoittajan hakemaan luvan ja lisäksi laissa määritellään, millä edellytyksillä lupa voidaan myöntää.

TUKES-ohje K4-2006 : Vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista annetun asetuksen (59/1999) mukaan toiminnanharjoittajan tulee selvittää toimintaperiaatteensa

onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja koota ne asiakirjaksi (toimintaperiaateasiakirja).

Asiakirjassa toiminnanharjoittajan tulee selostaa toimintaperiaatteensa suuronnettomuuksien ja muiden onnettomuuksien ehkäisemiseksi. Asiakirjan laatimisessa on noudatettava asetuksessa esitettyjä periaatteita ottaen huomioon tuotantolaitoksessa esiintyvä suuronnettomuus- ja muu onnettomuusvaara.

Toimintaperiaateasiakirjaa koskeva lainsäädäntö perustuu Euroopan Unionin neuvoston direktiiviin 96/82/EY (Seveso II -direktiivi). Velvoite koskee myös nestekaasua, maakaasua, räjähteitä ja öljylämmityslaitteistojen polttoöljyä.

Seveso II -direktiivi) koskee vaarallisten kemikaalien käsittelyä ja varastointia. Seveso II -direktiivi määrittää laitokset, joiden tulee tehdä joko toimintaperiaateasiakirja, jossa selostetaan toimintaperiaatteet onnettomuuksien ehkäisemiseksi, tai turvallisuus selvitys, jossa kuvataan muun muassa tuotantolaitoksen turvallisuusjohtamisjärjestelmä sekä onnettomuusriskien tunnistaminen, analysoiminen ja ehkäisykeinot. Seveso II -direktiivi on saatettu voimaan kemikaaliturvallisuuslailla ja sen nojalla annetulla asetuksella vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista (59/1999).

Kemikaalisäädökset käsittävät lain vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden turvallisesta käsittelystä (390/2005) sekä asetuksen vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja turvallisesta varastoinnista (59/1999). Nämä säädökset perustuvat suuronnettomuusvaaran torjuntaan koskevaan SEVESO- II-direktiivi (EY/105/2003), jota Suomikin on sitoutunut noudattamaan.

390/2005 [20 §](#)

Kaavan huomioon ottaminen

Vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistavien, käsittelevien tai varastoivien tuotantolaitosten sijoituksessa tulee ottaa huomioon sijoituspaikan ja sen ympäristön nykyinen ja tuleva maankäyttö- ja rakennuslain ([132/1999](#)) mukaisessa oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus samoin kuin aluetta mahdollisesti koskevat kaavamääräykset.

Seveso-II- direktiivin maankäytön suunnittelua ja tuotantolaitosten turvallisuutta koskeva osuus on Suomessa saatettu voimaan kemikaali- ja maankäyttö- ja rakennuslain säädännöllä. Maankäyttöä koskeva artikla 12. Maankäyttö ja rakennuslaissa (MRL) määritetään tavoitteet kaikelle kaavoitukselle ja maankäytön suunnittelulle. Yksi näistä tavoitteista on turvallinen elinympäristö. Yleiskaavan sisältö vaatimukset on esitetty MRL 39§:ssä.

Kivilouhimoiden ja murskaamoiden asema Suomessa suhteessa ympäristölainsäädäntöön, maa-aineslakiin, kaavoitukseen, Seveso II-direktiivin velvoitteiden laiminlyöntiin ja räjähdysainelain ja varastoinnin laittomuuksiin.

Asukkaiden asema lainsäädännöllisesti on jätetty huomioimatta viranomaisten toimesta.

Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005, jäljempänä kemikaaliturvallisuuslaki) tarkoituksena on ehkäistä ja torjua vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden valmistuksesta, käytöstä, siirrosta, varastoinnista, säilytyksestä ja muusta käsittelystä aiheutuvia henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahinkoja. Lain tarkoituksena on lisäksi edistää yleistä turvallisuutta. Kemikaaliturvallisuuslakia sovelletaan muun muassa vaarallisten kemikaalien teolliseen käsittelyyn ja varastointiin, siirtoon ja säilytykseen.

Laki sisältää keskeiset säännökset, joilla vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta annettu neuvoston direktiivi (96/82/ETY, jäljempänä Seveso II –direktiivi) on saatettu kansallisesti voimaan.

Räjähdysaineen käyttö ja varastointi ovat luvanvaraista toimintaa, mutta kun räjähdysainelainsäädäntö ei anna toiminnalle mahdollisuutta, sivuutetaan ilmoitusvelvollisuus ja varastoinnin luvanvaraisuus. Samoin jätetään ympäristöriskit selvittämättä.

(Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 3.6.2005/390)

LUVANVARAISUUS 23§

”Vaarallisen kemikaalin laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia saa harjoittaa vain turvatekniikan keskuksen luvalla. Toiminnanharjoittajan tulee hakea edellä tarkoitettua lupaa turvatekniikan keskukselta. Hakemuksessa on esitettävä tiedot ja selvitykset suunnitellusta toiminnasta ja turvallisuusjärjestelyistä.”

(Asetus vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista 29.1.1999/59)

LUPAMENETTELY 17§

Teollista käsittelyä ja varastointia koskeva lupahakemus

”Lupaa kemikaalien laajamittaiseen teolliseen käsittelyyn ja varastointiin haetaan kirjallisella hakemuksella turvatekniikan keskukselta.”

K3-06 Pohjavesien suojelu kemikaaleja käsittelevässä laitoksessa

KO oppaasta selviää mitä on otettava huomioon pohjavesien suojelussa

4.1 Kemikaaliturvallisuuslain mukainen lupamenettely

Lupaa on haettava hyvissä ajoin ennen yksityiskohtaisten toteutusratkaisujen tekemistä. Hakemuksessa on selvitettävä yleistiedot toiminnanharjoittajasta ja harjoitettavasta toiminnasta, vaarojen ja riskien tunnistamista ja tuotantolaitoksen sijoittamista koskevat selvitykset sekä tuotantolaitoksen toteutusperiaatteet. Ne on kerrottu asetuksen (59/1999) muutosasetuksen (484/2005) liitteen II kohdissa 1-13.

TUKESin on lupaa käsitellessään pyydettävä lausunnot työsuojelupiiriltä, pelastusviranomaiselta ja alueelliselta ympäristökeskukselta. Kun tuotantolaitos tai varasto rakennetaan aivan uuteen paikkaan, on hakemus kuulutettava ja mahdollisesti muutenkin tiedotettava esim. paikallisissa lehdissä. Lupahakemuksen käsittely vie noin 6 kuukautta, jonka jälkeen hakemuksesta laaditaan lupapäätös. Lupapäätöksessä on yleensä ehtoja asioista, joista lainsäädännössä ei ole tarkkoja määräyksiä. Tuotantolaitosta tai varastoa, joka tarvitsee TUKESin luvan, ei saa ottaa käyttöön, ennen kuin sille on tehty käyttöönottotarkastus.

Liite tiedostona räjähdysainelainsäädännön velvoitteet lähetän tarvittaissa. Edellä esittämäni lakien ja asetusten velvoitteet sivuutettiin -selostuksessa kokonaan.

Lisäksi pystyn todistettavasti antamaan näytön, että kerta räjähdysaine määrät ovat esim. Kotkassakin yli 13000 kg /kerr. ja Tyrnävällä dokumentoitu määrä 10000 kg. /kerr. Talot vaurioituu laajasti räjäytyksissä. Lisäksi 16:normien sirpale ja paine aaltovaara on jätetty huomioimatta. Pelkällä heilahdusnopeuden tarkkailulla louhintaa ei voi suorittaa.

Räjähdysaineita tarvitaan noin 1 kg kallion kiintokuutiometriä kohti murskauksessa. Siitä on helppo laskea kuinka suuret räjähdysainemäärät on kysymyksessä.

Räjähdysaineista johtuva ympäristöselvitys on totuuden vastainen ympäristövaikutuksiltaan. Jos ympäristöselvitys olisi tehty totuuden mukaisesti, louhinta alueella olisi mahdotonta toteuttaa laillisilla keinoilla.

Osallistuminen

YVA-lain tavoitesäännös (YVAL 1 §) nostaa kansalaisten tiedonsaannin ja osallistumismahdollisuuksien lisäämisen yhdeksi YVA-menettelyn keskeiseksi tavoitteeksi.

77 YVA-lainsäädännön taustalla vaikuttava Århusin yleissopimus rakentuu kolmen

peruspilarin varaan. Ensimmäinen on oikeus osallistua ympäristöä koskevaan päätöksentekoon sen valmisteluvaiheessa. Toinen käsittää oikeuden ympäristöä koskevaan tietoon. Kolmas pilari pitää sisällään oikeuden tehokkaisiin oikaisu- ja muutoksenhakukeinoihin

Tärkeää on se, että YVA-menettely tarjoaa mahdollisuuden hyvin monille toimijoille ottaa osaa hankkeen suunnitteluun. Kansalaiset, kansalaisjärjestöt ja muut osapuolet voivat tuoda näkemyksiään ja huoliaan esiin heille tarjottujen osallistumiskanavien kautta.

Kivilouhimoiden ja murskaamoiden asema Suomessa suhteessa ympäristölainsäädäntöön, maa-aineslakiin, kaavoitukseen, Seveso II-direktiivin velvoitteiden laiminlyöntiin ja räjähdysainelain ja varastoinnin laittomuuksiin.

Asukkaiden asema lainsäädännöllisesti on jätetty huomioimatta viranomaisten toimesta.

D

vastustan louhinta suunnitelmaa jyrkästi valtavan rekkarallin tuomaa haittaa ahtaalla tiestö verkolla kun ei ole kuin yksi ulos ajo aukko ,joka tuo valtavan turvallisuus riskin.Tuotuja kannan ottoja louhinnan läheisyydellä on lyhyt näköisyyttä kun lohinnat tehdään ensin läheltä tulevaisuudessa on mentävä kuitenkin pitkien matkojen päähän.Maan käyttöä tulisi kaavoituksella ohjata ettei kaikkia soita ja pehmeille maa pohjille rakenneta jotka vaativat valtavat kiviainestäytöt.

F

Vastaukseni on erittäin jyrkkä Ei kyseisen hankkeen toteuttamiselle missään muodossa.

Vaihtoehto VE0. Hanketta ei toteuteta.

L

Lempäälä Sääksjärvi: Arviointiselostuksen ja siihen liittyvän yleisötilaisuudessa jaetun tiedon perusteella vastustan jyrkästi vaihtoehtoja VE1-VE4. Kannatan vaihtoehtoa VE0 eli hanketta ei toteuteta.

Yksi ihmisen kannalta pelottava asia Lempäälän ja Pirkkalan alueella on arseeni. On erikoista, että hanke aloitetaan näin kevyesti. Kun on kysymys arseenin kaltaisesta ympäristömyrkystä, ovat kalliosta otetut pintanäytteet pelkkä hipaisu varsinaiseen arseeniongelmaan Lempäälän Sääksjärvellä. Yleisten viranomaisohjeiden puuttuessa Rudus laatimallaan ohjeistuksella tavoittelee kivenottoa alueella, jota yhtenä Suomen arseenipitoisimmista alueista on alettu tutkia: Tampereen seudun taajamien taustapitoisuudet ja kohonneiden arseenipitoisuuksien vaikutus maankäyttöön; GTK 19.5.2009. Ote tutkimuksesta: Raportin viimeinen kappale s. 37.

"Maarakentamisen ja kallioperän louhimisen aiheuttamassa arseenin liukenemisessä ja liikkumisessa on vielä paljon selvittämättömiä tekijöitä. Yksi merkittävimmistä on aika; kuinka kauan arseenia lähtee liikkeelle kaivetuista ja läjitetyistä maakerroksista, onko kohteen arseeni helppoliukoista vai heikosti liukenevaa, miten maamassat tulisi läjittää ja varastoida, ettei arseeni pääse liikkumaan pinta- ja pohjavesiin ja lopulta järvi-altaiden sedimentteihin, miten arseenin liikkuminen pölyn mukana voidaan estää, miten jo liikkeelle lähteneen arseenin saa pysäytettyä ja stabiloitua. Arseeniriskin osalta on edelleen paljon kysymyksiä, joihin pyritään lähivuosien aikana saamaan vastauksia arseenin riskinhallintaan keskittyvissä tutkimushankkeissa."

Toinen asia on alueen kaavoitustilanne. Pirkanmaan liitossa on meneillään 2. vaihemaakuntakaava. On käsittämätöntä, että Rudus suunnittelee kivenottoa alueella, joka

on kaavoituksen kannalta täysin keskeneräinen. Tällaiselle alueelle ei yksityinen yritys voi tulla, ennen kuin julkinen toiminta on kaavasta ja siihen liittyvästä rakentamisesta päättänyt.

Kolmas asia on alueen luonto- ja virkistysarvo. Alue kuuluu Pirkkalan lehtokeskukseen, jonka kasvi- ja eläinkanta on ainutkertainen. Viitataan YVA -raportointiin. Näyttää siltä, että hankevastaava, Rudus ei anna arvoa tosiasioille, joita se itse on esittänyt. Päälimmäisenä jää mieleen raportoinnin vähättelevä ote, joka koskee lähiasukkaita ja luontoa. Ekologiseen verkostoon kuuluva luonnon ydinalue pienenee ja pirstoutuu kalliokiviaineksen oton sekä toiminnan aiheuttaman liikenteen vuoksi.

Neljäs asia, joka kiinnittää YVA -selostuksen lukijan huomion, on kulttuurinen puoli. Birgitan polku, jota on suurella vaivalla rakennettu, on sivuutettu raportissa olan kohautuksella. En voi kuin ihmetellä Ruduksen arvomaailmaa, kun se ei tunnista tällaista olemassa olevaa tosiasiaa.

Oma lukunsa on alueen lähiasukkaat. Selviä asumiseen liittyviä haittoja ovat pöly, melu ja tärinä sekä liikenneturvallisuus.

P

Selostuksessa esitettyjä hankevaihtoehtoja VE1-VE4 ei tule hyväksyä vaan hankevaihtoehdot on keskeytettävä välittömästi seuraavilla perusteilla:

Hankkeella on negatiivisia vaikutuksia Perimäisen luonnonsuojelualueeseen

Hankkeella on negatiivisia vaikutuksia Pulkajärven Natura 2000 -alueeseen

Hankkeella on negatiivisia vaikutuksia laajalle alueelle luonnossa monin paikoin hankealueen ulkopuolellakin, mm. vesistöjen ja ilman pölyämisen seurauksena

Hanke vaarantaa ekologisen verkoston

Hanke heikentää Pirkkanmaan virkistysmahdollisuuksia

Hanke hävittää maakunnallisia luontoarvoja

Hanke vaarantaa kalasääksiparin elinympäristön

Hanke hävittää paikallisia luontokohteita

Hanke heikentää lintujen ja eläinten elinoloja ja vaikeuttaa niiden liikkumista

Hanke aiheuttaa negatiivisia muutoksia järvissä ja ojissa

Hanke hävittää hankealueelta ja lähialueilta lintudirektiivin ja luontodirektiivin mukaiset lajit

Hanke heikentää alueen merkitystä laajana yhtenäisenä metsäalueena

Hanke hävittää liito-oravalle soveltuvan alueen

Hanke aiheuttaa välittömiä ja pysyviä negatiivisia vaikutuksia maisemarakenteeseen (erittäin haitallisia ja vaikeita tai mahdottomia palauttaa)

Hankkeella on kielteisiä vaikutuksia maisemaan ja metsäekosysteemiin metsäalueiden pirstaloitumisen seurauksena

Hankkeella on laajat negatiiviset maisemalliset vaikutukset, mm. vaikutukset asuinalueilla ajoneuvoliikenteen kasvamisen, teiden kunnostamisen ja liikennejärjestelyiden seurauksena. Maisemavaikutuksia myös hankealueen ulkopuolella

Hankkeella on huomattavia epävarmuustekijöitä ja ristiriitoja maakunnallisten infrahankkeiden kanssa (maakunnallisten infrahankkeiden tulee mennä yksityisen yhtiön hankkeen edelle)

Kallion arseenipitoisuusmääritykset ovat riittämättömiä hankkeen toteuttamiseksi

Virkistysalueiden päiväkohtaisen meluohjearvo (45 dB) ylittyy Ammejärven laavulla ja Ammejärvellä. Melutason on arvioitu olevan jopa 55 dB. Kymmenen dB vastaa kuullun äänen kaksinkertaistumista, joten kyse on erittäin suuresta melutason kasvamisesta virkistysalueella

Epävarmuustekijöitä on liikaa päädyttäväksi hankevaihtoehtoihin VE1-VE4, esimerkiksi metsävyöhyke vaikuttaa oleellisesti pölyn ja melun kulkeutumiseen, mutta metsävyöhykkeen olemassa olosta ei ole minkäänlaista varmuutta. Samoin vesien haittaainepitoisuuksista ei ole minkäänlaista käsitystä.

Hanke heikentää ihmisten elinolosuhteita (3650 henkeä)

Hanke heikentää ihmisten viihtyvyyttä

Hanke aiheuttaa Lempäälän kunnalle imagotappiota

Hanke aiheuttaa negatiivisia sosiaalisia vaikutuksia, esim. tasa-arvon heikkenemistä'

Hankkeen murskausajat ovat suhteettoman suuret verrattuna muihin murskaamoihin, esim. kesäaikainen murskaustoiminta ja päiväkohtaiset toiminta-ajat

Hanke aiheuttaa merkittävä negatiivisia vaikutuksia Sääksjärvellä asuvien koululaisten ja heidän perheidensä arkeen

Hankkeen vaikutuksesta luonnonvarat vähentyvät pysyvästi

Hanke vaikeuttaa maakuntakaavan ja yleiskaavan toteuttamista ulkoilualueiden osalta

Hanke heikentää lähialueiden viihtyvyyttä pitkäkestoisesti

Kierrätysmateriaalin käsittely lisää raskasta liikennettä ja kierrätyskiviaineksen käsittely lisää pöly- ja meluvaikutuksia

Pölystä aiheutuu terveyshaittoja

Melusta aiheutuu terveyshaittoja

Hanke heikentää suurella todennäköisyydellä erityisesti alueen asukkaiden (3650 henkilöä) henkistä terveyttä

Kierrätyslaitos lisää ilmanpäästöjä

Kierrätyslaitos lisää maantiepölyn määrää

Hanke heikentää Birgitan polun ulkoilu- ja virkistysarvoa

Hankkeen johdosta kasvava liikenne heikentää viihtyvyyttä lisäämällä katupölyn määrää

Hankkeen johdosta turvattomuus lisääntyy asukkaiden käyttämällä teillä raskaan liikenteen johdosta

Hanke heikentää asukkaiden elinoloja

Hanke heikentää erityisesti lasten liikkumismahdollisuuksia

Hanke vaikuttaa negatiivisesti erityisesti lasten terveyteen ja sosiaaliseen asemaan

Hanke aiheuttaa vesistöihin samentumista ja kiintoaineksen sedimentoitumista

Hanke lisää vesistöissä vesikasvillisuuden määrää ja muuttaa näin eliöiden elinolosuhteita

Hanke nostaa vesistöjen pH-arvoja erityisesti betonin ja tiilen murskauksen johdosta

Hanke kuolettaa läheiset asuinalueet (Sipilä, Sääksjärven keskusta, Asemakylä) ihmisten muuttaessa pois

Hankkeen johdosta saattaa kuolla ihmisiä, koska riski kuolla liikenteessä alueella kasvaa oleellisesti myös fyysinen ja psyykinen terveys asukkailla voi pettää hankkeen johdosta

Hankkeen johdosta tärinähäiriöitä on osoitettu syntyvän 2-3 km etäisyydelle selvitysalueesta. Käytännössä tämä tarkoittaa lähes koko Sääksjärveä

Hankkeen johdosta alueen päiväkotilapset, koululaiset ja opiskelijat ovat huonommassa asemassa kuin muut opiskeluidensa suhteen, koska melu ja tärinä vaikuttavat keskittymiskykyyn, hanke lisää epätasa-arvoa

Hankkeesta johtuva melu ja tärinä vaikuttavat negatiivisesti toimintaan Sääksjärven yrityksissä, kunnan laitoksissa ja Sääksjärven seurakuntakeskuksessa

Hankkeessa ei ole otettu riittävästi huomioon asukkaisiin (3650 henkilöä) kohdistuvia vaikutuksia

Hankkeella väitetään olevan merkittäviä yhteiskunnallisia hyötyjä, vaikka sitä ei osoiteta ja perustella missään kohtaa selostuksessa. Väitettä ei voida pitää millään muotoa totuutena, koska mikään seikka selostuksessa ei tue tätä väitettä

YVA-arvioinnin aikana on tarkoitus arvioida ja etsiä keinoja, joilla suunnitellut toiminnot voitaisiin toteuttaa niin, että ympäristövaikutukset ja haitat alueen asutukselle jäisivät mahdollisimman vähäisiksi. Selostuksessa ei ole kyetty osoittamaan riittäviä keinoja, jotta merkittävät haitat ja vaikutukset estettäisiin tai niiden vaikutusta vähennettäisiin

Hanke lisää epätasa-arvoa Pirkanmaan kuntalaisten kesken, koska Lempäälän kunta tuottaa jo nykyisellään muita kuntia enemmän kiviainesta ja siitä aiheutuu kohtuuton taakka jo nykyisellään kunnan asukkaille

Hankkeen ympäristövaikutusten hallitseminen vaikeutuu näin isolla alueella, koska isot hankkeet ovat hankalampia hallittavia kuin pienet hankkeet

Hanke lisää viranomaisten työmäärää kaikilla tasoilla (kunta, maakunta, valtio), jolloin yhteiskunnan kustannukset hankkeen johdosta kasvavat

Kierrätettävässä asfalttijätteessä on todettu olevan haitallisia aineita ympäristölle ja terveydelle

Toiminta ei jättäisi yhtään rauhallista tuntia päiväsaikaan ja myös viikonloppuisin olisi kuljetuksia häiritsemässä asukkaita ja retkeilijöitä

Toiminta painottuisi kevääseen ja kesään, jolloin sillä on luonnollisesti eniten haittavaikutuksia luontoon ja ihmisiin

Hanke vaarantaa Ammejärven luonnontilan

Lempäälän kunta menettää luonto-opetuspolun, jota ovat käyttäneet mm. päiväkodit, koulut, partiolaiset, seurakunta ja retkeilijät

Ekologisten kulkuyhteyksien palautuminen hankkeen jälkeen on joko mahdotonta tai erittäin hidasta

Hanke vaikeuttaa myöhempää maankäyttöä ja rakentamissuunnittelua hankealueella ja sen ympäristössä

Hankealueen vaikutuspiiriin on kaavoitettu ja toteutettu runsaasti pientaloalueita, Lempäälän kunnalla on halu kasvattaa asukasmääräänsä näillä alueilla, mikä on täysin ristiriidassa hankkeen kanssa

Hankkeen vaikutuspiirissä on loma-asuntoja, joilla on normaalia pienempi raja meluarvoille

Hanke sijaitsee Tampereen kaupunkiseudun ympäristössä, jossa se vaikeuttaa yhtenäisten laajempien ulkoilualueiden säilyttämistä

Läntisen oikoradan jatkosuunnittelussa saattaa ilmetä tarve sijoittaa rata hankealueelle

Logistiikkakeskus ja järjestelypiha saattavat sijoittua tulevaisuudessa hankealueelle

Hanke vaikeuttaa tieyhteyksien suunnittelua ja toteutusta

Hanke tekee mahdottomaksi yleiskaavan mukaisen maa- ja metsätaloustoiminnan hankealueella tuotannon aikana ja vaikeuttaa sitä myös tuotannon jälkeen

Hanke tekee mahdottomaksi alueen käyttämisen yleiskaavan mukaiseen ulkoiluun ja estää ympäristöarvojen säilyttämisen

Liikennemäärät asuinkiinteistöjen välittömässä läheisyydessä kasvavat oleellisesti erityisesti raskasliikenteen osalta

Raskaalla liikenteellä on negatiivia turvallisuusvaikutuksia hankealueen ja moottoritien välisillä kulkuyhteyksillä sekä itse moottoritieillä

Hanke edellyttää lukuisia investointeja Lempäälän kunnalta (esim. katujen päällystäminen, ratasillan kantavuuden vahvistaminen, mahdollinen alikulkutunneli, tiedotus)

Hanke rajoittaa virkistys- ja ulkoilukäyttöä myös muualla kuin hankealueella ja sen lähellä olevalla Birgitan polulla, vaikutuksia on myös Sääksjärven keskustan pururadan käyttöön sekä maakaasuputkilinjan käyttöön ulkoilussa

Hanke aiheuttaa ihmisissä pelkoa, huolta, ahdistusta, epävarmuutta ja stressiä

Hanke on kansallisen luonnonvarastrategian vastainen (Sitra 2009)

Hankevaihtoehto VE0 on ainoa hyväksyttävä ja perusteltavissa oleva vaihtoehto. Perustelut hankkeelle VE0:

Vaihtoehdolla 0 ei ole vaikutusta maakuntakaavoitukseen

Vaihtoehdolla 0 ei ole vaikutusta yleiskaavoihin

Vaihtoehdolla 0 ei ole vaikutusta asemakaavoihin

Vaihtoehto 0 ei muuta nykytilaa alueella, eikä siitä sen vuoksi aiheudu nykytilasta poikkeavia vaikutuksia ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen

Vaihtoehdossa 0 ei synny kiviaineksen louhimisesta ja rakennusmateriaalien kierrätyksestä aiheutuvia ympäristövaikutuksia

Vaihtoehdossa 0 ei aiheudu pohja- ja pintavesivaikutuksia

Vaihtoehdossa 0 ihmisten pelko, huoli, ahdistus, epävarmuus ja stressi ovat pienempiä

Vaihtoehdossa 0 ei synny enempää kustannuksia hankkeesta Lempäälän kunnalle, ELYkeskukselle, erilaisille asiantuntijatahoille ja viranomaisille

Vaihtoehdossa 0 kokonaispäästömäärät, melu ja tärinä säilyvät nykyisellään eivätkä kasva

Vaihtoehdossa 0 ei synny ylimääräisiä välittömiä tai välillisiä vaikutuksia esimerkiksi ihmisten terveyteen

Vaihtoehdossa 0 ilmastonlämpeneminen ei kasva ainakaan hankkeen seurauksena

Vaihtoehdossa 0 vesistöjen tilanne säilyy parempana

Vaihtoehdossa 0 ihmisten elinolosuhteen säilyvät ennallaan

Vaihtoehdossa 0 ihmisten virkistysmahdollisuudet ja sen kautta terveysvaikutukset pysyvät ennallaan

Vaihtoehdossa 0 eläinten elinolosuhteet säilyvät nykytilassaan

Vaihtoehdossa 0 kasvien yhteyttäminen ja lisääntyminen eivät vaarannu jne.

Lisäksi haluan esittää mielipiteeni selostuksen puutteellisuudesta. Selostus on monilta osin puutteellinen eikä sen perusteella ole mitään syytä hyväksyä hankevaihtoehtoja VE1-VE4, koska tiedon puuttuessa ei voida tehdä perusteltua päätöstä näiden vaihtoehtojen hyväksi. Suunniteltu hanke on erittäin laaja ja sen vaikutukset luonnolle, ihmisille ja yhteiskunnalle ovat erittäin pitkävaikutteisia. Koska kyseessä on näin mittava hanke, on kaikkien tarvittavien tietojen oltava käytettävissä päätöstä tehtäessä. Koska näin ei ole, voidaan hyväksyä vain vaihtoehto VE0. Selostuksessa on mm. seuraavia puutteita: Yhteiskunnallisia taloudellisia perusteita kustannussäästöineen ei ole esitetty, joten hankkeelle ei ole taloudellisia perusteita

Yhteiskunnalle ja Lempäälän kunnalle syntyviä kustannuksia ei ole esitetty

Ihmisiin kohdistuvia terveysvaikutuksia ei ole arvioitu asiantuntijoiden toimesta, koska työryhmässä ei ole ollut mukana lainkaan terveyden asiantuntijaa siitäkin huolimatta, että selostuksessa on esitetty terveysvaikutuksia fyysiseen ja psyykkiseen hyvinvointiin

Luontoon kohdistuvat vaikutukset on huomioitu vain suorina vaikutuksina ja välillisiä vaikutuksia ei ole huomioitu lainkaan

Ihmisiin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia on suuresti vähätelty

Riskienhallintasuunnitelma puuttuu, vaikka hankkeella on lukuisia merkittäviä riskejä sekä luonnon, ihmisten että yhteiskunnan kannalta

- hankkeelle ei ole selostuksessa osoitettu taloudellisia yhteiskunnallisia perusteita, päinvastoin havaittavissa on lukuisia kuluja aiheuttavia seikkoja (mm. terveydenhuoltokustannukset)

ympäristöriskit polttoaineiden, kemikaalien, jätteiden ja räjähdysaineiden suhteen

- pohjaveden ja pintaveden mahdollinen saastuminen öljyn tai muiden päästöjen seurauksena
- asukkaiden ja retkeilijöiden terveysriskit
- arseeni
- kierrätysaineksen myrkyllisyys
- metsävyöhyke

Ympäristövaikutusten esitetty seurantaohjelma on puutteellinen

Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten seurantaohjelmaa ei ole esitetty lainkaan

Vaihtoehtoisia ympäristövaikutusten arviointeja muille alueille ei ole esitetty lainkaan, vaikka selostuksessa esitetään vaihtoehdon VE0 aiheuttavan painetta muille hankealueille

Yleiskaavassa mainittua maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolle on ulkoilun ohjaamistarvetta ja ympäristöarvoja ei ole huomioitu selostuksessa riittävästi

Haittojen ja vaikutusten ehkäisyyn ja estämiseen ei ole esitetty juurikaan toteutettavia keinoja

Hankkeelle ei ole esitetty perusteluita millään tasolla, ei ole esitetty esimerkiksi kustannussäästöjä sille, että oltaisiin lähellä markkina-alueita eikä ole edes esitetty, missä markkina-alueet sijaitsisivat

Maisemointisuunnitelma puuttuu täysin

Tärinäseuranta puuttuu täysin

Varastointisuunnitelma puuttuu täysin

Räjäytyssuunnitelma puuttuu täysin

Panostussuunnitelma ja räjähteiden käsittely puuttuu täysin

Rikotussuunnitelma puuttuu täysin

Kierrätysraaka-aineen puhtauden analysointi aistinvaraisesti on täysin puutteellista ja riittämätöntä. Puuttuu riittävä suunnitelma kierrätysraaka-aineen puhtauden analysointiin

Selostuksessa ei esitetä selkeästi, mitä toimia hankealueella tultaisiin tekemään, vaan selostuksessa kerrotaan mitä voidaan mahdollisesti tehdä. Tämä koskee erityisesti lieventämis- ja ehkäisykeinoja

Laadunvalvontatutkimusten pitoisuusmääritykset suunnitellulla hankemäärällä ovat kerran vuodessa tehtävinä täysin riittämättömät

Selostuksessa ei esitetä yhteenvetoa siitä, mitä kaikkea toimintaa hankealueella tapahtuisi minäkin päivinä ja mihin kellonaikaan, vaan tietoja on ripoteltu sinne tänne selostusta, jotta lukija ei saisi selville, että toimintaa olisi käytännössä jatkuvasti

Selostuksessa ei ole huomioitu negatiivisia kokemuksia muilta murskaamoalueilta

Vaikutusten kohdistuminen laajaan alueella retkeilevään väestömäärään on puutteellisesti huomioitu

Meluraportti on toimitettu erillisenä yhteysviranomaiselle, joten siihen tutustuminen asukkaille on mahdotonta

Välilliset vaikutukset kansanterveyteen ja eri väestöryhmien väliseen tasa-arvon ovat puutteellisesti esitetty selostuksessa

Luonnonvarojen käytön myönteiset ja kielteiset vaikutukset on esitetty täysin yksipuolisesti vain Ruduksen näkökulmasta, kokonaisvaltaista yhteyskunnallista näkemystä ei ole lainkaan huomioitu

Yhteysviranomaisen vaiheessa 1. antama lausunto on puutteellisesti huomioitu selostuksessa

Virkistyskäyttöä kaikilta oleellisilta suunnilta ei ole esitetty kuvassa 4.1

Maakuntakaavassa esitetty erityinen ulkoilunohjaustarve on puutteellisesti huomioitu selostuksessa, sille ei ole annettu lainkaan painoarvoa

Laskeutusaltaiden mitoitusta ei ole esitetty

Lempäälän kunnan tilannetta murskaamovaltaisena kuntana ei ole otettu lainkaan huomioon, vaikutuksia mm. ihmisten viihtyvyydelle, virkistäytymiselle ja Lempäälän kunnan imagolle

Lisäksi haluan huomauttaa, että YVA-menettelyn vaiheessa 1. antamaani mielipidettä ei ole riittävässä määrin huomioitu selostuksessa. Esitin mielipiteessäni huoleni erityisesti kasvavasta raskasajoneuvojen määrästä ja sen tuomasta liikenneturvallisuuden vaarantumisesta. Esitin mielipiteessäni, että erityistä huomiota tulisi kiinnittää Sääksjärventien ja Kannistontien risteykseen, jossa sadat koululaiset kulkevat päivittäin.

Selostuksessa ei kuitenkaan esitetä yhtään keinoa risteyksen turvallisuuden parantamiseksi. Rudus tyrmää selostuksessaan sekä liikennevalot, suojatiellisen keskikorokkeen että tunnelin tarpeettomina tai käytännössä toimimattomina ratkaisuina.

Kannatan vaihtoehtoa VE0.

Ab

Vaihtoehto VEO

Muutama todella hyvä syy, miksi vastustan kyseisen louhoksen perustamista:

- Nyt jo tälläkin hetkellä liikenne on erittäin vilkasta ja läheltä piti tilanteita on ollut paljon. Sekä Sääksjärven moottoritien liittymässä on ollut useita kolareita ja laajentuisi myös liikennevalo liittymäänkin.

mm. asuinalueella, Sääksjärven liittymässä ja muuallakin liikkuu paljon ihmisiä ja lapsia. Sitä ei voi lapsien eikä heidän vanhempiansa vastuulle missään nimessä siirtää. Vanhemmat eivät voi olla joka hetki ohjaamassa lapsiaan ja taas lapset eivät osaa kulkea yhtä varovaisesti kuin aikuiset sekä kulkevat myös miten sattuu tiellä suojateitä käyttämättä.

Onnettomuuksilta ei vastuunjaosta huolimatta välttyttäisi, jos liikenne entisestään lisääntyy isoilla kuorma-autoilla.

- ruuhkat ja niiden aiheuttama melu sekä pöly tulevat myös moninkertaistumaan alueella

- nyt jo asuinalueelle kuuluu ajoittain Pirkkalan lennoston / julkiselta ampumaradalta ammunta ääniä, joten entistä useammin ammuntaa paljon enemmän ärsyttävämpi ja kovempi meteli häiritsisi rauhallista asumistamme. Räjätystyömaat sijaitsisi lähempänä kuin ampumarata, jolloin vaikutus on suurempi.

Räjäytykset ja poraukset kuuluvat todella pitkälle ja vielä herkemmin, koska tuuli ja asuinalueen laaksomainen sijainti vuorten välissä vaikuttaa siihen todella paljon.